

8 noyabr Azərbaycanın Zəfər Günü elan edildi

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasında Zəfər Günü təsis edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. "Unikal" xəbər verir ki, sərəncamda deyilir: "XX əsrin 80-ci illərinin sonları-90-cı illərinin əvvəllərində Ermənistan Azərbaycanın tarixi torpaqlarına açıq formada ərazi iddiaları ilə çıxış etmiş və ölkəmizə qarşı hərbi təcavüzə başlamışdır.

Səh. 2

Oqtay Şirəf Fyevin müəmmələr galəcəyi...

Səhiyyə Nazirliyinin ləğv edilməsi və ya ƏƏSMN-ə birləşdirilməsi ilə bağlı müzakirələr yenidən gündəmə gəlib

Son günlər xüsusi sosial şəbəkələrdə Səhiyyə Nazirliyi (SN) yenidən tənqid hədəfinə çevrilib. Bu qurumun illər ərzində düzgün idarə olunmaması nəticəsində səhiyyə sisteminde ciddi boşluqların meydana gəldiyi vurğulanır. Ardınca isə bildirilir ki, pandemiya dövründə həmin boşluqlar daha aydın görünüb. Elə bu səbəbdən də nazirliyin bir çox səlahiyyətlərinin yeni yaradılan quruma - TƏBİB-ə verilməsi məqsədə uyğun sayılıb. Sosial şəbəkələrdəki müzakirələrdə artıq SN-nin səhiyyə sistemi üzərində funksionallığının qalmadığını və ləğv edilməsinin zəruriliyinə diqqət çəkilir. Digər bir variant isə zaman-zaman gündəmə gələn təklifdir: söhbət adıçəkilən nazirliyin Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyinə (ƏƏSMN) birləşdirilməsinin mümkünliyündən gedir.

Səh. 7

Nº41 (2036) 4 dekabr 2020-ci il

Qiyməti 40 qəpik

Qurucusu: Asəf Rzayev

www.unikal.org

unikal-1@mail.ru

Səh. 13

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə heç bir təhdid yoxdur

"Hökumət və biz-vatandaşlar əlimizdən
galan hər bir şeyi düzgün etməliyik"

Koronavirus pandemiyasının yaratdığı problem daha da dərinləşməkdədir. Son günlər yoluxma və ölüm hallarının sayındakı artım ciddi narahatlıq yaradıb. Bu və ya digər məsələlərlə bağlı "Unikal" qəzetinə müsahibə verən ADP sədrinin müavini, həkim Həsət Rüstəmov diqqətçəkən məqamlara toxunub.

Səh. 4

Cahangir Əsgərovun yola
salınacağı qatilaşdı

Yola salmaq üzrə olduğumuz həftə Baş Dövlət Yol Polisi idarəsinin rəisi, 26 ildir həmin postu tutan polis general-majoru Ramiz Zeynalov vəzifədən azad olunması ilə bağlı məlumat yayıldı. Lakin çox keçmədən DİN Mətbuat Xidmətinin KIV və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi...

Səh. 12

Türkiyənin prezidenti
Azərbaycana gəlir

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycana gələcək. "Unikal" Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, Ərdoğan dekabrın 9-10-da Bakıda səfərdə olacaq. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan 9-10 dekabr tarixlərində Azərbaycana səfəri çərçivəsində Prezident İlham Əliyevlə görüşəcək.

Səh. 2

"Durğunluq bizi depressiyaya salıb" - Roza Zərgərli

Müğənni Roza Zərgərli yeni fotosessiya etdirib. Sənətçinin şəkillərini fotoqraf Elmir Mikayılov ləntə alıb.

Zərgərli bildirib ki, şou-biznesdə durğunluq olsa da, yeniliklərlə yaradıcılığını gündəmdə saxlamağa çalışır:

"Durğunluq bizi depressiyaya salıb. Əslində, depressiyaya düşən insan deyiləm. Amma indi bilmirik qarşıda bizi nə gözləyir. Ümidsizlik baş-

alıb gedir. Koronavirusa yoluxan dostlarımız, tanışlarımız çoxalar. Gözə görünməz düşmənlə mübarizə aparmaq çətindir. Biz sənət adamlarının borcudur ki, yaradıcılığını aktual saxlaşın. Ona görə də çalışıram fotosessiyalarla, yeni mahnılar və kliplərlə tamaşaçılarına nəsə təqdim edim. Bu dəfə də fotosessiyamla izləyicilərimin qarşısına çıxıram. Növbədə yeni mahnılar var".

"Kim nə deyər"ları düşünməyin, rahat olun - Nura Suri

Müğənni Nura Suri pandemiya dövründə fəaliyyətini dayandırın iş yerlərindən danışıb. Lent.az -in məlumatına görə, ifaçı bu barədə sosial şəbəkədə yazıb: "İdmənciların, sənət adamlarının karyerası məhvə gedir. Bir çox sahələr işsiz qalıb. Evini, avtomobilini satan insanlar ümidi yaşıyırlar ki, tez bir vaxtda düzələr. İşləyib qazanacaqlarına, əvvəlki həyata dönə biləcəklərinə ümid edirlər.

Halbuki əvvəlki həyatlarını daha da komfortlu, yaxşıya dəyişəklərini planlayırdılar. Pozitiv yüksəlib, ümid etmək insanı xəyal qırıqlığına, məhvə apara bilər. Boş xəyallar qurmaq vaxtı deyil. Çətindir, bilirəm. Amma reallığı dərk etmək lazımdır.

Xərclərinizi azaldın. Yalnız vacib lazımlı məhsulları və əşyaları alın. Qənaət etməyi öyrənin. Orqanik məhsullara üstünlük verin. Bitkilər haqqında yetərincə məlumat var. Bitkilər-dən daha çox istifadə edin, nəinki dərmanlardan. Bütün canlılar özlərini bitkilərlə müalicə edə bilir. Əzəldən insanlar da bacarırdı. Kəndlərdən, bölgələrdən alın qida məhsullarını (onların da qazancı olsun). Qiymətləri endirin. Başqa çaremiz yoxdur. Heyatımızı əvvəlki kimi etməyə yox, bu vəziyyətdən çıxış yolu tapmağa çalışmalıdır.

Mən demək olar ki, salona getmirəm (hər gün gedirdim). Manikür və pedikür etdirirəm ayda 1-2 dəfə, boyası dasürtmürəm. Dırnaqlarım kimyevi, zərərli maddələrdən dincəsin.

Sağclarım sarışın daha gözəl idi. Amma saçlarımı zədələnmədən qorumaq üçün rəngini dəyişdim, kəsdim ki, daha canlı olsun. Özümü daha çox sevməyə başladım. Başqları məni daha gözəl görəcək deyə öz bədənimə zərər vermək istəmirəm. Qorumaq istəyirəm saçlarımı, dırnaqlarımı. Hündürdən ayaqqabılardan bezmışdım, neçə vaxtdır geyinmərəm, necə də rahatam bir bilsəniz.

Kitab oxuyun, dostlar. Beyninizi qidasız qoymayın. "Kim nə deyər"ları düşünməyin artıq. Rahat olun".

Bıçaq altına yatan Xatun əməliyyatdan sonra

Müğənni Xatun Əliyeva xarici görünüşündə dəyişiklik edib.

"Faytonçu" ləqəbli tanınan müğənni Nazim Pişiyarı pulsuzluqdan əziyyət çəkdiyi ni bildirib.

Ifaçı bu barədə "MTV Azərbaycan" a açıqlamasında danışıb: "Bizim qazancımız el şənliklərindəndir. Bu gün toyulara qadağa qoyulub. Şoumuz axsayıb, biznes tərəfi yoxdur. Nəsə iş görəndə, kassa tərəfi lazım olurdu. Mahnı alanda, aranjiman edəndə, studiyada oxuyanda pul xərcleyirsən. Niye gizlədim, pulum tükənib. Həmkarlarım da bu haqda danışır.

Mən də susmuram, vəziyyətimiz olduqca çətinləşib. İnsanlardan xahiş edirəm, bizlə nəvəzişlə danışın. Biz sənət adamları həssas biriyiq. Tənqid edirsiz, amma təhqir olmaz. Bize pis təsir edir".

Nazim sənət adamlarının toy qiymətlərindən də danışıb: "Digər həmkarlarının toy qiyməti kəllə-çarxa idi: 15, 12, 10, 8 minə toya gedirdilər. Mənim qiymətim 5 min idi. Sabah da 5 minə gedəcəm. 8 minə toya getmirdim ki, indi vəziyyət düşünüb 5 min edim".

"Unikal" axşam.az-a istinadən bildirir ki, sənətçi əməliyyat masasına yataraq, buxağından azad olub. O, əməliyyatdan əvvəl və sonra çəkilən fotoslarını Instagram hesabında paylaşaraq uzun müddətdir boğazının görünüşünün onu narahat etdiyini bildirib:

"Əvvəller buxağımin olması məni elə də narahat etmirdi. Lakin yaşa dolduqca bu ən böyük kompleksimə çevrildi. Başladım bununla mübarizə aparmağa... Əvvəl müəyyən aparalarla masajlar eletdirdim. Heç birinin faydasını görmədim. İndi də yerli keyitmə ilə buxağın liposaksiyasına üz tutdum. Əməliyyatı 1 saat davam etdi".

Belçika Parlamenti erməniparəst sənədi müzakiraya çıxarı - Azərbaycan etiraz etdi

Qarabağla bağlı Azərbaycanın maraqlarına zidd müddəalar əsasında hazırlanmış sənədi müzakirə edəcək.

Belçika parlamenti Qarabağla bağlı Azərbaycanın maraqlarına zidd müddəalar əsasında hazırlanmış sənədi müzakirə edəcək.

Bu barədə Modern.az-a dənışan Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərə rəsədi əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov qeyd edib ki, erməniparəst qüvvələr və erməni diasporu məglubiyəti hər hansı formada Avropada aktuallaşdırmaq üçün əlindən gələni edir:

"Bundan önce erməniləri müdafiə edən sənəd Fransa parlamentində, həm aşağı, həm yuxarı palatalarda bu məsələlər müzakirə olunub. Belçika parlamentinin xarici əlaqələr komitəsinə isə üç layihə təqdim olundu. Üçü də erməniparəst və Belçikanın dağıdılması uğrunda fəaliyyət göstərən qüvvələr tərəfindən təklif olunmuşdu. O sənədlər önce Azərbaycana qarşı erməni lobbisinin məqsədinin həyata keçirilməsinə xidmət edir. Birinci və ikinci layihələrin içində olan mənfi, qeyri-objektiv, Azərbaycanın ərazi bütövlüyüne müdaxilə edən müddəaların eksəriyyəti çıxarıldı.

İndi beynəlxalq əlaqələr komitəsinin gündəmində birləşmiş üçüncü layihə mövcuddur. Önəmlı nöqtə odur ki, layihədə 1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi qətnamələrə istinad var. Bu variantda sanksiyalarдан söhbət getmir. Hansısa qeyri-qanuni rejimdən söhbət getmir. Amma erməni lobbisinin tekidi ilə Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı xoşagelməz ifadələr öz yerini tapır. Prinsipial olaraq bir və ikinci variantda təqdim olunan qətnamələrdən kəskin fərqlənir. Baxmayaraq ki, qətnamə hələ də gündəmdədir, biz komite olaraq bunula bağlı etirazımızı bildirmişik. Bu məsələ ilə bağlı beynəlxalq əlaqələr komitəsinə müraciət edib deməsik ki, "Pandora yesi"ni açmayı, siz Belçika-Azərbaycan münasibətlərinə xələl gətirə bilərsiniz. Yeni reallığı dəyişdirə bilməzsınız. Sizin bu qeyri-qanuni müdaxiləniz özünüzə problem yaradacaq. Faktiki burada yaşayan ermənilər haqqında yox, orada siz idarə edən erməni diasporu haqqında fikirləşirsınız, heç də xoş nəticələri olmayacağıq. 10 noyabrda imzalanmış bəyanat regiona sülh və əmin-amanlıq gətirib. Bunu pozmaq cəhdlərinə son qoyulmalıdır. Mənfi nəticələr sizin özünüzə zərər verəcək".

Sözügedən məsələyə Belçika dövlətinin münasibətinə gəlincə, deputat Fransadakı vəzifətin tekrarlana biləcəyini istisna etməyib: "Parlament belə bir qərar qəbul edəndən sonra məsuliyyətli dövlət strukturları dərhal öz münasibətini bildirəcək. Həmin qətnamələrdə beynəlxalq qanuna istinad öz yerini tapacaq. Bu o deməkdir ki, beynəlxalq münasibətlərin təsiri sıfıra enib. Fransadakı kimi, bu öz yerini tapmasa, dövlət orqanları bəyanatla çıxış edəcəklər və ya geri çəkilecəklər. Belçika qətnaməsində istinadlar var, sanksiyalar yoxdur. Bu o deməkdir ki, faktiki Fransaya ən yaxın olan Belçika, baxmayaraq ki, sənədin özündə bəzi emosional cümlələr əhatə olunub, Fransanın yoluyla getmir. Müzakirələr olacaq, bundan sonra görək hansı sənədi qəbul edəcəklər".

Gəncədə COVID-19 xəstəsinə cinayət işi başlanıldı

Gəncə şəhərində xüsusi karantin rejimi qaydalarına zidd olaraq, virusa yoluxan şəxslərə ev şəraitində müalicə təyin edilməsinə baxmayaraq, yaşayış yerləri ni tərk etməsi halları müşahidə olunur.

DİN-in Mətbuat Xidmətindən Unikal.org-a verilən məlumatla görə, Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin (ŞBPI) əməkdaşları tərəfindən ictimai yerdə aktiv COVID-19 xəstəsi olan 24 yaşlı Ayşən Səmədzadə aşkarlanaraq müalicə təyin ediliyi ünvana yerləşdirilib.

Onun barəsində Gəncə ŞBPI-nin istintaq idarəsində Cinayət Məcəlləsinin 139-1.1-ci (epidemiya əleyhinə rejimin, sanitariya-gigiyena və ya karantin rejimlərinin pozulması) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, istintaq araşdırılmaları davam etdirilir.

Yola salmaq üzrə olduğu-muz həftə Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin rəisi, 26 ildir həmin postu tutan polis general-majoru Ramiz Zeynalov vəzifədən azad olunması ilə bağlı məlumat yayıldı. Lakin çox keçmədən DİN Mətbuat Xidmətinin KIV və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin rəisi, polis mayoru Elşad Hacıyev bildirdi ki, yayılan məlumat həqiqəti eks etdi.

"Unikal" a daxil olan məlumatlarda isə yaxın müddətdə, daha doğrusu, yeni ilin ilk aylarında Azərbaycanda bəzi yüksək vəzifəli şəxslərin vəzifələrindən kənarlaşdırılacağı deyilir. Bildirilir ki, bu, əsasən

"Yayılan bu xəbərlərə şərh vermək, bu barədə danışmaq istəmirəm" - "Azərbaycan Hava Yolları"nın mətbuat katibi Paşa Kəsəmənski o vaxt həmin məlumatlara dair KIV-ə açıqlamasında demişdi. Məraqlıdır ki, AZAL sözçüsü "Bu məsələ haqda etrafı açıqlama verməyəcəyəm. Kim bu haqda yazırsa, qoy onlar da açıqlama versin" deyərək yayılan iddiaları nə təsdiq, nə təkbiz etmişdi. Belə münasibet isə öz bərabərində yeni iddialar getirmişdi. Belə ki, bəzi qaynaqlar Cahangir müəllimin həqiqətən işidən azad edilmək üzrə olduğunu, lakin sonradan yekun qərarın verilmədiyini söyləməyə başladılar.

Ötən il yaşılı məmurlar iste-

bəri olduğu qurumun yiğilmiş zərərinin artıq 1,5 milyard manatı ötüb keçdiyi deyilir. Bu isə adıçəkilən səhmdar cəmiyyətin düzgün idarə edildiyinə dair cəmiyyətdə çoxdan formalasılmış şübhələri qüvvətləndirir.

"AZAL" borc bataqlığında çapalayarkən, ilbeil zərərlə işləyərək Əsgərovun aile binzesinin çiçəklənməsi, böyümesi, təkcə ölkə daxilində yox, onun hüdudlarından kənarda da qol-budaq atması diqqətdən qaçmır. Əcəb nonsensdir!

Bir sözə, "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-də sədr dəyişikliyi artıq qəçiləz zərurət kimi görünür və AZAL-in dirçəlməsi, zərərlərindən qurtulması, borclarından azad olmasına, inkişaf yoluna qədəm qoyması.

Cahangir Əsgərovun yola salınacağı qatılışdı

AZAL "şəfi" yeni ilin ilk aylarında vəzifəsindən kənarlaşdırıla bilər

uzun müddətdir eyni postu tutan şəxslərə aiddir.

Öldə etdiyimiz informasiyada belə vəzifəlilərdən bir neçəsinin adı çəkilir. Onlardan biri "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin (AZAL) sədri Cahangir Əsgərovudur.

Xatırladaq ki, 70 yaşı bu ilin iyulunda tamam olan Əsgərov 1996-cı ildən "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin rəhbər postunu tutur.

O, 25 ilə yaxın eyni vəzifədə çalışın tək-tük yüksək iri məmurlardan biridir.

Cahangir Əsgərovun AZAL prezidenti postundan yola salınması üçün yetərli qədər əsas var. Uzun müddətdir bu qurumun fəaliyyəti cəmiyyətin tanınmış nümayəndələrinin və KIV-in ciddi tənqid hədəfinə چəvrilib. Az qala əsrin dördə biri qədərdir ki, adıçəkilən QSC-yə rəhbərlik edən Əsgərovun əvəzlenməsi və "Azərbaycan Hava Yolları"nın yeni idarəciliyə ehtiyac duyması barədə ictimaiyyət arasında və mətbuatda çox bəhs olunsa da, Cahangir müəllim hələ ki, postunu qoruyub saxlaya bilib.

Bu ilin yayında iddialar o yönde idi ki, Əsgərova 70 yaşından tamam olması münasibətə ona təşəkkür edilməsi, yüksək dövlət ordenlərindən biri ilə təltif edilməsi və təqaüdə yola salınması mümkündür. Lakin həmin proqnoz özünü doğrultmadı və AZAL "şefi" yenidən vəzifəsinə də qalmağı bacardı.

Xatırladaq ki, hələ üç il önce, 2017-ci ilin fevralında Əsgərovun vəzifədən azad ediləcəyi xəbəri yayılmışdı.

faya göndərilərkən isə onların arasında AZAL "şefinin" də olacağı gözlənilsə də, bu baş vermedi.

Lakin yaxın müddətdə Azərbaycan Hava Yolları" rəhbərinin təqaüdə yola salınacağı istisna edilmir. Bu dəfə iddia daha ciddidir və gerçəkləşəcəyi şübhə doğurmur.

Hələlikə onu deyək ki, AZAL-da belə bir dəyişikliyə həqiqətən də ciddi ehtiyac var. Bu QSC-nin xidmet keyfiyyəti və ucuş biletlerinin baha qiyməti səbəbindən davamlı tənqidlərə tuş gəlməsi bir yana, ciddi şəkilde borc bataqlığında olması heç kime sərr deyil.

C. Əsgərovun ailə biznesi günbəğün çiçəklənərkən, böyüyərkən "Azərbaycan Hava Yolları"nın borcu ilbəl artır. Cahangir Əsgərovun rəh-

ası baxımından ölkədəki islahat dalğasının bu quruma da gəlib çatması arzuediləndir. Ötənlərdə yazdığımız kimi: aydın hiss olunur ki, artıq 71 yaşında olan Cahangir müəllim AZAL-in fəaliyyətində müsbət dəyişikliklər yaratmaq potensialını itirib. "Azərbaycan Hava Yolları"nın şəffaflığı və hesabatlılığı da kifayət qədər deyil.

Bu QSC-nin fəaliyyəti ilə bağlı tənqidlərin, ittihamların sayı hesabı yoxdur. Bir yandan da onun borcları görünməmiş miqyasda çatır. Lakin QSC sədri bütün bu problemlə mənzərəni dəyişmək iqtidarında görünmür.

Daha heç bir şübhə yoxdur ki, AZAL-in yeni nəfəse ehtiyacı var...

Orxan Həsənli

Artıq 44 günlük müharibədən sonra imzalanan razılıq bəyana-tının əksər bəndləri reallaşıb. Dekabrin 1-də Laçın rayonu boşaldılarq Azərbaycan Ordusuna təhvil verilib. Bununla da Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təmin olunmuş hesab edilir.

Doğrudur, hazırda Rusiya sülhməramlıları melum bəyanata əsasən Qarabağdadır və müəyyən-leşmiş missiyasını həyata keçirir. Lakin bu amil Azərbaycanın bütövlüyü və süverenliyinə təhlükə kimi dəyerləndirilməməlidir. Təbii ki, cəmiyyətin müəyyən kəsimində narahatlıqlar var.

Milli Məclisin deputati Cavid Osmanov "Unikal" a açıqlamasında bildirib ki, 44 gün davam edən Vətən Müharibəsi və melum 10 noyabr tərixli bəyanatla hamımız tanışq. Onun sözlərinə görə, artıq cənab Prezident sərəncamlı dünən bu tarixi Zəfər Günü elan etdi: "Azərbaycanın bəya-

budur. Bu, BMT-nin qaćqınlarla bağlı Ali Komissarlığının köməyi ilə həyata keçirilecək. 1 dekabrdan sonrakı mərhələ isə sülh və əmin-amanlıq dönmədir. Naxçıvanla dəhlizin açılması, qardaş Türkiyə ilə quru yolun açılması həm də bölgə ölkələrinin kommunikasiya əlaqələri üçün vacibdir. Laçın dəhlizi ilə bağlı cənab prezidentin çıxışında da vurğulandı ki, 30 kilometrlik, sonra 10 kilometrlik dəhliz təklif olunsa da, biz bunun 5 kilometr olmasına razılaşdıq. Buranı bəyanatda göstərildiyi kimi Rusiya sülhməramlıları qoruyacaq. Beləliklə, Azərbaycan öz ərazi bütövlüğünü tam təmin etdi, post-müharibə dövrü başlayıb. Artıq yeni reallıqlar var. Bu reallığı da cənab prezidentimizin rəhbərliyi ilə Azərbaycan yaratdı".

Millet vəkili onu da qeyd edib ki, əslində diplomatik mərhələ ele bu torpaqların taleyi ilə bağlıdır: "Bura-da heç bir narahatlığa ehtiyac yoxdur. Beynəlxalq səviyyədə qəbul

liyyətini qadağan etməli idi, burada "müdafıə ordusu" adında qondarma erməni silahlı birləşmələrini ləğv edib, ermənilərlə azrbayacanlılar arasında sülh missiyasını dəstəkləməlidir: "Amma, Rusiya burada nə edir. İlk növbədə terrorçu Arayik Arutyanın qondarma rejimine dəstək verir. Ermənistən müdafiə naziri Vəqaraşak Arutyan Xankəndiyə səfər edir. Bu ilk növbədə Azərbaycanın ərazi bütövlüğünü pozmaq və onun səfəri sülh imkanlarının formallaşmasının qarşısını almaqdır. Bu görüşdə "Artsaxla" Ermənistən arasında təhlükəsizlik əməkdaşlığı, "müdafıə ordusu" ilə Ermənistən silahlı qüvvələri arasında əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, "Artsaxın müdafiə" imkanlarına dəstək verməkdir. Bu, Kreml tərəfindən dəstək verilən və qızışdırılan bir ssenarıdır. İlk növbədə Rusiya sülhməramlı qüvvələri orada bu kimi məsələlərin qarşısını almalıdır. Amma, təəssüf ki, onlar buna dəstək ve-

Azadlıq Meydanında parada hazırlıq

Hazırda Azadlıq Meydanında təmizlik işləri həyata keçirilir.

Unikal.org xəbər verir ki, bir müddət önce "Formula1" yarışması ilə bağlı ərazidə quraşdırılan dəmir hasarlar və oturacaqlar yişidilmişdir.

Qeyd edək ki, Vətən Müharibəsində əldə edilən qələbə ilə bağlı Azadlıq Meydanında parad keçirilecek.

FAO ilə AQTA arasında növbəti işgüzər görüş keçirilib

Dekabrin 2-də Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (AQTA) ilə BMT-nin Ərzəq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) arasında əməkdaşlığı və hazırda birgə həyata keçirilən layihələrin icra vəziyyətinə həsr olunmuş görüş keçirilib.

"Unikal" xəber verir ki, AQTA-nın sədr müavini Zəkiyyə Mustafayeva və FAO-nun Azərbaycandakı tərəfdəşliq və koordinasiya ofisinin rəhbəri Məlek Çakmakın iştirakı ilə keçirilən görüşdə əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və gələcək perspektivinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

AQTA sədrinin müavini Z. Mustafayeva FAO ilə əməkdaşlığın qazandırıldığı nailiyyətlərdən bəhs edib, gələcəkdə həyata keçirilecek layihələrlə bağlı bir sıra təkliflər edib və heyvan xəstəliyi ilə bağlı layihənin ərsəyə gəlməsində ölkədə fəaliyyət göstərən digər beynəlxalq təşkilatların və xarici ölkələrin də iştirakının vacibliyini vurğulayıb.

M. Çakmak birgə həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyətini qeyd edərək, etibarlı tərəfdəş kimi AQTA ilə əlaqələrinin daha da genişləndirilməsində maraqlı olduğunu ifadə edib. O, FAO-nun tərəfdəş ölkələri arasında Azərbaycanın lider ölkə kimi, sağlam qidalanma, qida təhlükəsizliyi və heyvan xəstəliyi ilə bağlı məsələlərə xüsusi diqqət yetirdiyini vurğulayıb, gələcəkdə bu sahələrdə reallaşdırılacaq layihələr və onların maliyyələşdirilməsi ilə bağlı keçirilecek görüşlərdə Avropa İttifaqının da iştirak edəcəyini bildirib.

Bundan başqa, görüşdə AQTA tərəfindən layihələrin reallaşdırılması ilə bağlı işçi qruplarının yaradılması, il ərzində hansı addımların atıldığı, görülmüş işlərin nəticələri barədə rüblük görüşlərin keçirilməsi təklifi irəli sürüllüb.

Məhəmməd Əsədullazadə:
"Azərbaycan nəyi bacarıbsa,
onu da edib, Rusiya danışqlar
prosesindən kənar
bir siyasi işlər görəcəksə,
onun qasışı alınmalıdır"

rir. Burada Azərbaycana qarşı yeni bir təzyiq mexanizmi fomalaşdırır. Ona görə də Türkiyə ilə birgə Xankəndində və digər Laçın koridorunda patrul sistemine razi olmadı. Rusiya burada erməni hərbi birləşmələrini silahla təchiz edəcək, onlara lojistik dəstək verəcək. Bundan əlavə, Xocalı aeroportunun açılmasını israr edir. Azərbaycanın aeroparta icazə vermesi, Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan tam qoparılmasına səbəb ola bilər. Rusyanın da məhz əsas siyasi planı budur. Azərbaycan buna icazə verə bilməz".

Müsahibimiz onu da qeyd edib ki, bu müharibədə Azərbaycan böyük qələbə qazanıb. Onun sözlərinə görə, bu, birmənalıdır: "Rusiya burada sülhməramlı missiyasından kənar siyasi planlar reallaşdırır və bununla da Türkiyə-Azərbaycan tandemini zəiflətməyə çalışır. Kicik bir ərazidə Rusyanın militarist və siyasi planlarının qarşısının alınması istiqamətində ciddi siyasi mərhələ lazımdır. Azərbaycan nəyi bacarıbsa, onu da edib. Biz tarixi qələbə qazanmışıq. Rusiya danışqlar prosesindən kənar bir siyasi işlər görəcəksə, onun qasışı alınmalıdır. Azərbaycanlılar Xankəndi, Xocalı, Ağdərə, Xocavəndə və Şuşanın kəndlərinə qayitmalıdır və bunu Rusiya sülhməramlı qüvvələri kordinasiya etməlidir. Yoxsa, Rusiya gelib, burada erməniləri müdafiə edəcəksə, Rusyanı Türkiye ilə birgə Qarabağdan çıxarmaq lazımlılaşdır. Prezident İlham Əliyev də Rusyanın burada sülhməramlı missiyasının erməniləri müdafiə etməsinə və burada bir avtonom idarə mərkəzi yaradılmasına seyrçi qalmayacaq. Azərbaycan müharibəni ona görə başlamadı ki, Qarabağda ermənilərə müstəqillik verilsin. Rusiya gelib, burada onları müdafiə etsin. Proses uzun olacaq və regionda dəyişən proseslər Azərbaycanın xeyrine olacaq".

Z. Məmmədli

Cavid Osmanov:
"Xankəndi və digər torpaqlarda
bizim qanunlar işləyəcək və
Azərbaycan bayrağı orada
dalğalanacaq"

nata uyğun olaraq ərazi bütövlüyü tam təmin olunub. Ağdam, Kəlbəcər və Laçın olmaqla, 3 rayon da döyüşsüz qaytarıldı. 1 dekabrdan sonra müharibə dövrü geridə qaldı. Mən düşünürəm ki, münaqişə tamamilə başa çatdı. Cənab prezidentimiz də bunu qeyd etdi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tarixdə qaldı. Gələcək illərdə yəqin ki, bu söz eşidilməyəcək. Tarixdən danışanda bu məsələyə toxunulacaqdır. Azərbaycan Vətən Müharibəsindən sonra imzalanan bəyanata uyğun olaraq, təkrar edirəm ki, öz ərazi bütövlüğünü və süverenliyini tam təmin etdi. Cənab prezidentin dediyi kimi bu, hərbi-siyasi yolla tənzimlənir. Hərbi mərhələ geridə qaldı. Artıq diplomatiq mərhələ başlayır. Danışqlar prosesinin əsas mövzusu iki icmanın mərhələsinin şəkildə yerləşdirilməsinin həyata keçirilməsi olacaq. Ən vacib məqam

8 noyabr Azərbaycanın Zəfər Günü elan edildi

**Prezident İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasında Zəfər Günü təsis edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.**

"Unikal" xəber verir ki, sərəncamda deyilir: "XX əsrin 80-ci illerinin sonları-90-ci illerinin əvvəllərində Ermənistən Azərbaycanın tarixi torpaqlarına açıq formada ərazi iddiaları ilə çıxış etmiş və ölkəmizə qarşı hərbi təcavüze başlamışdır. Həmin dövrə Azərbaycanda hökm süren hərc-mərclikdən istifadə edən Ermənistən torpaqlarımızın 20%-ni işgal etmiş, Ermənistən həyata keçirdiyi etnik təmizləmə siyaseti nəticəsində 1 milyondan artıq azərbaycanlı öz doğma yurd-yuvadan didərgin düşmüdü".

Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzün nəticələrinin aradan qaldırılması və BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrinin həyata keçirilməsi üzrə 30 ilə yaxın davam edən danışıqlar prosesi Ermənistən destruktiv mövqeyinə görə nəticə verməmişdir.

2019-cu ildən etibarən isə Ermənistən herbi-siyasi rəhbərliyinin bir-birinin ardınca verdiyi texribatçı bəyanatlar və atdıqları addımlar danışıqlar prosesini məqsədönlü şəkildə tamamilə pozmuşdur. Bununla Ermənistən bir daha özünün əsl məqsədinin mövcud status-kvonu möhkəmləndirmək və Azərbaycan ərazilərini ilhaq etmək dən ibarət olduğunu nümayiş etdirmişdir.

Ermənistən qəbul etdiyi təcavüzkar və hücum xarakterli milli təhlükəsizlik strategiyası və hərbi doktrina, işgal edilmiş ərazilərdə qeyri-qanuni məskunlaşdırma siyasetini genişləndirməsi, "yeni ərazilər uğrunda yeni müharibə" çağrısı, mülki şəxslerdən ibarət "könlü dəstələri" yaratmaq qərarı, 2020-ci il iyulun 12-də Ermənistən-Azərbaycan dövlət sərhədinin Tovuz istiqamətində texribat törətməsi, eyni zamanda, bütövlükdə qoşunların temas xəttində gərginliyi artırması, cəbhə xəttinə yaxın ərazilərdə qoşunlarını cəmləşdirməsi,

böyük həcmidə silah-sursat toplaması Ermənistənin genişmiyyətsiz hücumuna hazırlaşdığını göstərirdi.

Azərbaycan dəfələrlə bəyan etmişdi ki, Ermənistən qoşunlarının işgal olunmuş ərazilərdə qanunsuz mövcudluğunu regionda sülh və təhlükəsizlik üçün əsas təhdiddir və hər zaman vəziyyətin gərginləşməsinə səbəb ola bilər.

Ermənistən təxribatına və növbəti hərbi təcavüzünə cavab olaraq, Azərbaycan xalqı torpaqlarımızın işğaldan qurtarılması, Ermənistən sülhə məcbur edilməsi, BMT Təhlükəsizlik Şurasının melum qətnamələrinin tələblərinin yerinə yetirilməsi, məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına qayıtması və ədalətin bərpası üçün Vətən müharibəsinə başladı. Bu məqəddəs amal uğrunda bütün Azərbaycan xalqı səfərbər və həmrəy oldu.

44 gün süren hərbi emaliyyatlar nəticəsində müzeffər Azərbaycan Ordusu Cəbrayıl, Füzuli, Zəngilan, Qubadlı şəhərlərini, Azərbaycan xalqının tarixində, mədəniyyətində və qəlbində xüsusi yeri olan, Qarabağın tacı sayılan Şuşa şəhərini, Zəngilan rayonunun Mincivan, Ağbənd, Bartaz qəsəbələrini, Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsini və bir çox kəndlərini, Tərtər rayonunun Suqovuşan kəndi, Xocalı və Laçın rayonlarının bir neçə kəndləri daxil olmaqla, ümumilikdə, 300-dən çox yaşayış məntəqəsini, həmçinin Ağdərə, Murovdağ və

Zəngilan istiqamətlərində mühüm strateji yüksəklikləri işğaldan azad etdi.

Rəşadətli Azərbaycan əsgər və zabitləri addım-addım irəliyərək, Ermənistən uzun illər ərzində qurduğu mühəndis-istehkam sistemlərini yarib keçdi, torpaqlarımız qəhrəman əsgər və zabitlərimizin, şəhidlərimizin qanı və canı bahasına azad edildi.

Azərbaycanın hərbi sahəde qazandığı qəlebələr, xüsusilə Şuşanın düşmən əsərətindən qurtarılması mühərribənin taleyində həlledici rol oynadı, Ermənistən öz məglubiyyətini etiraf etmesi və kapitulyasiyası ilə nəticələndi, Ermənistəni Kəlbəcər, Ağdam və Laçın rayonlarını Azərbaycana qaytarmağa məcbur etdi.

Azərbaycan xalqının əzmi və iradəsi, iqtisadi gücü, müasir ordu quruculuğu və xalq-iqtidar birliliyi ölkəmizin qəlebəsini təmin edən mühüm amillər oldu. Ulu ocdadlarımızın zəngin dövlətçilik və hərb tarixindən ilhamlanan Azərbaycan xalqı daha bir şanlı qəhrəmanlıq salnaməsi yazaraq, özünün qalib xalq olduğunu bütün dünyaya sübut etdi və düşmən üzərində tarixi zəfər çalıdı.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, xalqımızın qüdretinin və milli qururumuzun təntənəsinə əvvilən, dövlətimizin nüfuzu və gələcək inkişafı baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edən bu misilsiz qəlebənin əbədişdirilməsi məqsədilə qərara alıram:

1. Hər il noyabrın 8-i Azərbaycan Respublikasında Zəfər Günü kimi təntənəli şəkildə qeyd edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin".

Dövlət başçısının digər sərəncamı "Azərbaycan Respublikasında Zəfər Günü təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 2 dekabr tarixli 2312 nömrəli sərəncamı ləğv edilib.

Türkiyənin prezidenti Azərbaycana gəlir

**Rəcəb Tayyib Ərdoğan
Azərbaycana gələcək.**

"Unikal" Türkiyə mətbuatına istinadən xəber verir ki, Ərdoğan dekabrın 9-10-da Bakıda səfərdə olacaq. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan 9-10 dekabr tarixlərində Azərbaycana səfəri çərçivəsində Prezident İlham Əliyevlə görüşəcək.

Bildirilir ki, Türkiyə Xarici İşlər naziri (XİN) Mövlud Çavuşoğlu ilə Azərbaycanın XİN rəhbəri Ceyhun Bayramov arasında telefon danışıqları zamanı Qarabağdakı proseslə əlaqədar qiymətləndirmə aparılıb.

Onlar Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səfərini də qiymətləndirib və detalları müzakirə ediblər.

Bu gün Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatırası yad ediləcək

Prezident İlham Əliyev Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatırası yad edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Unikal.org xəber verir ki, Sərəncamda deyilir:

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, canlarını Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü yolunda qurban vermiş Vətən müharibəsi şəhidlərinin əziz xatirəsinə yad etmək məqsədilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasında Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatırəsini yad etmək məqsədilə 2020-ci il dekabrın 4-də saat 12:00-da bir dəqiqlik sükut elan edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

Vilayət Eyyazov bu rayonun DYP rəisini işdən çıxardı

Daxili İşlər orqanlarında kadr dəyişikliyi olub.

Unikal.org-un əldə etdiyi məlumatə görə, Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyyazovun əmri ilə, Abşeron rayon Dövlət Yol Polisi şöbəsinin rəisi, Raqif Mürsəlov tutduğu vəzifədən azad olunub.

Onun yerinə isə polis baş leytenantı Cəmil Abbasov təyin olunub. C.Abbasov daha önce Sabirabad Yol Polisi Postunun komandiri vəzifəsində çalışıb.

Murat İbrahimli

Vətən Müharibəsində şəhid olan hərbi qulluqçularımızın sayı açıqlandı

Ermenistanın 27 sentyabr 2020-ci ildə ölkəmizə qarşı növbəti hərbi təcavüzüne cavab olaraq Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi məqsədilə Vətən müharibəsinə başlamışdır.

Bu barədə "Unikal" a Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyəti Vətən müharibəsində qəhrə-

mancasına və şücaətlə döyüşərək Ermənistən silahlı qüvvələrinə sarsıcı zərbələr endirmiş, illər ərzində Ermənistən işğal altındakı torpaqlarımızda qurduğu mürəkkəb konstruksiyalı mühəndis-istehkam və bunker sistemlərini darmadığın etmiş, bir neçə eşəyindən ibarət və six şəkildə minalanmış müdafiə xətlərini yararaq torpaqlarımızı işğaldan azad etmişdir.

Rəşadətli və qorxmaz əsgər və zabitlərimiz əksər strateji yüksəkliklərinin, əlverişli döyüş mövqelərinin Ermənistən silahlı qüvvələrinin əlində olması, Er-

mənistanın coxsayılı artilleriya, yayım atəşli reaktiv sistemləri və minaatan qurğularından ibarət six atəş zərbələri altında və çətin coğrafi relyef və iqlim şəraitində döyüş apararaq Ermənistəni məğlub etməye müvəffəq olmuşdur. Qarabağın tacı olan Şuşa şəhərinin azad edilməsi dünya hərb tarixine düşəcək unikal hərbi əməliyyatlardan biridir.

30 ilə yaxın həsratində olduğumuz torpaqlarımızın şəhidlərimizin qanı və canı bahasına işğaldan azad olunmuşdur. Döyüş əməliyyatı planlarının yüksək peşəkarlıqla hazırlanması,

yüksək texnologiyaların tətbiqi, müxtəlif qoşun növlərinin fealiyyətinin səmərəli əlaqələndirilməsi, havada mütləq üstünlüyün əldə edilmesi, ordumuzun manevr qabiliyyəti və digər taktiki və strateji üstünlükleri şəxsi heyətin sıralarında itkiyərimizi əsaslı dərəcədə azaltmışdır. Amma müharibə itkisiz olmur.

Vətən müharibəsində Silahlı Qüvvələrimizin 2783 nəfər hərbi qulluqçusu həlak olmuşdur.

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin!

Şəhidlərimizin ruhu qarşısında baş əyirik!

Baş redaktor:
Zaur Əhməd

"Turanbank" ASC Binəqədi filialı,
h/h AZ74TURA41040011963500110944
M/h AZ26NAB0135010000000027944

Kod: 50462

Şəhadətnamə № 3150
Ünvan: 8 mkr. Ə.Naxçıvani 5ⁿ

Tel./Fax:(012) 561-65-53

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində
yığılib, sahifələnmiş və
"Futbol+" servis mətbəəsində çap olunmuşdur

Sifariş 252.

Tiraj:2500

Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə məktublar gəlməyə davam edir.

"Unikal" məktublardan bir neçəsini təqdim edir:

Aleksandr Oreşnikovdan, Krasnoyarsk, Rusiya

"Hörmətli cənab Prezident İlham Heydər oğlu. Mən əsgəriyimi Azərbaycanda başa vurmuşam. 1987-1989-cu illərdə indiki Gəncə, o vaxt Kirovabad şəhərində yerləşən 104-cü qvardiyaların hava-desant diviziyasında xidmet etmişəm.

Dağılıq Qarabağda baş verən facielerin bir-başa şahidi və iştirakçısı idim. O vaxt xalqınıza yaşıdagı iştirabları böyük üzək ağrısı ilə qəbul edirdim.

1993-cü ildə Ağdamın işğalını şəxsi bir faciə kimi qəbul etdim, çünki bu şəhərə çox bağlı idim və əziz xatirələrim var idi.

Sizi və çoxmilletli xalqınızı Qəlebə münasibətli təbrik edirəm! Nəhayət, ədalet zəfər əldidə. Mən buna ərkəndə sevinirəm və səmimi qəlbən Sizin fealiyyətinizin Dağılıq Qarabağ bölgəsinə sülh və firavənlilik getirəcəyini inanıram.

Size və xalqınıza əmin-amanlıq, başınızın üstündə açıq səma arzulayırıam!"

***

Üzeyir Tapdıqlıdan, Antalya, Türkiye

"Hörmətli cənab Prezident.

Bu məktubu yazaraq Sizə hər şey üçün dərin təşəkkürümüz bildirirəm. Öncə ölkəmizi inkişaf etdirdiniz, kadr İslahatlari apardınız, sonra isə bütün xalqımızın həsrətində olduğu Qarabağı azad etdiniz.

Mən Antalyada yaşayıram, üzək-damar cərrahlığı sahəsində həkim işləyirəm. İmkən olunduqca, vaxt tapdıqla ölkəmizdə baş verənləri izləyirəm.

Təbii ki, xalq üçün gördüyüňüz işlər sadəcə bu günler baş verənlərlə kifayətlənmər. Xalqın xeyrinə yüzlərə önemli işlərinə olub və yene olacağına əminəm. Hər şey üçün Sizə təşəkkürərimi bildirirəm.

Bütün Azərbaycan xalqı Sizin arxanızdadır, bundan əmin ola bilərsiniz. Sizi çox sevirik. Ürəyimdəki sözləri, hissələri bir məktuba yerləşdirmək mümkin deyil, ləğallah, nə vaxtsa Sizinle görüşmək qismət olarsa, ən səmimi təşəkkürərimi Sizə çatdıraram".

***

Kərim Yaqubovdan, Ağdam, Azərbaycan

Hörmətli cənab Prezident.

Mən və ailəm 27 ildən artıqdır ki, öz doğma kəndimiz - İlxici kəndindən uzaq düşmüşük. Şükür Allaha ki, sayənizdə Qarabağ torpağımız, Ağdamımız Sizin komandanlığınız altında rəşadətli və müzəffər Ordumuz tərəfindən yağı düşməndən azad olundu.

Azəminatlı ailənin üzvü olduğum üçün özünüməşgulluq programı çərçivəsində dövlət tərəfindən mənə verilmiş xirdabuynuzlu həyvanları işğaldan azad olunmuş doğma kəndimizdə saxlayıb artıracağam. Torpaqlarımızın azad olunması münasibətli Sizi səmimi qəlbən təbrik edirəm. Allah Sizi və ailənizi qorusun!

***

Rasim Əliyevdən, Kəlbəcər, Azərbaycan

"Çox hörmətli cənab Prezident.

Cox çətin missiyanın öhdəsində gələrək əzəli Qarabağ torpaqlarımızı erməni təcavüzkarlarından azad etdiniz, mənliyimizi, qürurumuza özümüze qaytarırdınız. Bununla düşmən bir daha qarışısında heç vaxt ərazilərin işğalı ilə barışmayan güclü xalq gördü. Bu günün sevincini bize yaşıtdığınız üçün ailəm adından və şəxsən öz adımdan Sizə dərin təşəkkürümüz bildirirəm. Uca Tanrıdan Size məhkəm cansaqlığı, uzun ömr, ali dövləti fealiyyətinizde yeni-yeni uğurlar arzulayırıq.

Zəfərimiz mübarək olsun!"

***

Eitar Bababəylidən, Naxçıvan, Azərbaycan

"Cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan!

Azərbaycan Ordusunun 2020-ci il sentyabrın 27-dən keçirdiyi uğurlu hərbi əməliyyatlar neticəsində ard-arda rayonlarımızın düşmən tapdağından azad edilməsi Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı kimi Sizin müdrik rəhbərliyinizin neticəsidir. Sizi və müzəffər Azərbaycan Ordusunu Qarabağın azad olunması münasibətli təbrik edirəm. Mən Sizinlə və şanlı Ordumuzla fəxr edirəm və qürur duyuram. Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin siyasi kursuna sadıq qalaraq və onun vəsiyyətinə əməl edərək işğal altındakı torpaqlarımızı, xüsusiələ də Şuşa şəhərini işğaldan azad etdiniz.

Əziz Prezidentimiz, Siz Şuşanın azad edilməsi xəbərini Şəhidlər xiyabanından xalqa çatdırmaqla mənəvi dəyərlərimizə sadıq, vətən-

pərvər, qeyrətli Azərbaycan oğlu olduğunuza bir daha təsdiq etdiniz. 1990-ci ildə Nehrəm kənd ağsaqqallarının ulu öndərimiz Heydər Əliyeye Qarabağın düzgün həll variantı haqqında verdikləri sualın cavabı onun vəsiyyətinə və arzusuna tam uyğundur. Son 200 ildə dəfələrlə basilan, qarşı-qarış yonulan Azərbaycan torpaqlarının bütövləşməsi, türk dünyası ilə pozulmuş coğrafi ərazilərin bərpə olunması Sizin məqsədönlü, doğru siyasetinə nəticəsidir. Naxçıvanlı Azərbaycan, Türkiye ilə Azərbaycan və Azərbaycan üzərində Türkiye-Rusiya-dünya ölkələri quru yolunun açılmasını həmisi xəyal etmişik. Bu gün bu gerçəkdir, həqiqətdir, tarixi sənətdir!

Güclü və iradeli Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan, bu möhtəşəm hadisə ilə bağlı Siz başda olmaqla bütün xalqımızı təbrik edir və 9 Noyabr Dövlət Bayrağı günü ərefəsində xalqı-

Tanrı Sizi qorusun!
Zəfərimiz mübarək olsun!"

***

Nailə Bağırovadan, Gəncə, Azərbaycan

"Cənab Prezident.

Misilsiz Qəlebələrimiz münasibətli Sizi təbrik edirəm. Bu mühərribe torpaq davası deyil, namus, qeyrət, mərdlik davasıdır. Bu davada qalib olduğunuz üçün xalq Siza layiq olduğunu adı verib "Tarix yazan Sərkərdə, xilaskar Prezident". Bütün çıxışlarınızı xalq əzberləyib. Min illər keçə də, Azərbaycan durduraca, dünya var olduqca, Sizin adınız tək Azərbaycan tarixində deyil, dünya tarixində qalacaq. Azərbaycan xalqının özüne inamını, mənəviyyatını, mərdlik, cəsərət, dostluq, səbir kimi keyfiyyətlərini qaytardığınız üçün Sizin qarşısında baş eyirəm. Sağ olun, var olun. Allah Sizi və Sizin rəhbərliyiniz altında bu qəlebəni bize ge-

lərimizin qisasını aldıq, torpaqlarımız azad olundu. Şəhidlərimizin ruhu qarşısında borcumuzu verdik. Bunlar müqəddəs hissələrdir. Keçirdiyimiz bu ifadəsiz sevinc hissələrini bize bəxş etdiyiniz üçün Sizə, yenilməz Ordumuzə sonsuz minnətdarlığını bildiririk. İnanırıq ki, qalib, yenilməz sərkərdəmiz kimi Sizin rəhbərliyiniz altında ölkəmiz gündən-günə çəçəklənəcək, xalqımızın rifahı daha da yüksələcək. Size, ailənizə cansaqlığı, bundan sonrakı fealiyyətinizde uğurlar dileyirəm.

Var olsun Azərbaycan xalqı, yaşasın Ali Baş Komandan!"

***

Tofiq Allahverdiyevdən, Kəlbəcər, Azərbaycan

"Hörmətli cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan.

Mən öz adımdan və bütün Kəlbəcər rayonunun sakinləri adından Sizə dərin minnətdarlığımı bildirmiş istəyirəm. Siz bizim 27 illik Vətən həsrətimizə son qoydunuz. Biz artıq öz dədə-baba yurdumuz - Kəlbəcərimizə qayğıdır ve bu, Sizin yürüdüyüntüz mükəmməl siyasetin nəticəsidir. Siz bizim gözümüzde və qəlbimizde bir Fateh olaraq yaşayacaqsınız. Siz bu dünyada bize cənnəti bəxş etdiniz. Allah Sizi və ailənizi daim qorusun!"

***

Nicat Quliyevdən, Beyləqan, Azərbaycan

"Müzəffər Ali Baş Komandan.

Doğma Qarabağın azad olunması xəbərlərinə xalqımıza çatdırıldığınız bu xoş günlərdə Sizə təşəkkür məktubum göndərək bildirmək istəyirəm ki, atam Quliyev Bəxşeyiş Maşallah oğlu 1-ci Qarabağ mühəribəsində iştirak edərək, Füzuli rayonunun Aşağı Veyselli kəndi uğrunda gedən döyüslərde 1994-cü il martın 16-da qəhrəmancasına şəhid olmuşdur. Mən atamın qisasını alacağım günün həsrəti ilə yaşayırıdım.

Sizin güclü siyasetinizi və müzəffər Orduyunun canı və qanı bahasına ard-arda qazanılan qəlebələr məni çox sevindirdi, qürurlandırdı. Başda Siz olmaqla, qüdrətli Ordumuzun bütün igid əsgərlərinə sonsuz minnətdarlığını bildirirəm. Şəhidlərimizin qanı yerdə qalmadı, ruhları sad oldu.

Gözün aydın, Azərbaycan xalqı! Qarabağ Azərbaycandır!"

***

Anar Hacıyevdən, Şəmkir, Azərbaycan

"Hörmətli cənab Prezident,

Bize yaşatdığınız bu böyük Qəlebə sevincinə görə şəxsnə Sizə və müzəffər Azərbaycan Ordusuna təşəkkür edirəm. Düşmən üzərindəki zəferimiz münasibətli Sizi və Azərbaycan xalqını ürkədən təbrik edirəm. Yazığınız Qarabağ salnaməsinin sevinci hər kəsə qürur hissə edir.

Müzəffər Ali Baş Komandan, Size uzun ömür, cansaqlığı arzu edirəm. Uca Allah Sizi qorusun!

Qarabağ Azərbaycandır!"

***

Şəbnəm Yarəhmədovadan, Gəncə, Azərbaycan

"Cənab Prezident, çox hörmətli İlham Heydər oğlu!

Sizi erməni işğalçılarına qarşı ikinci Qarabağ mühəribəsində Qəlebə münasibətli təbrik edim. Sizə minnətdarlığını bildirirəm ki, Siz və şanlı Azərbaycan Ordusu bize, bizim hər birimizə Qəlebə bəxş etdiniz. Azərbaycanda hər bir eve, kəndə, şəhərə Qəlebə gəldi. Sizin əzminiz, qətiyyətiniz, Ordumuzun yenilməzliyi yayəsində Qəlebə sevinci yaşadıq. Sağ olun, var olun ki, 28 illik həsrətə son qoydunuz. Qarabağımız bizim oldu, hər zaman da bizim olacaq. Biz sonsuz qürur duyuruq ki, ölkəmizin Sizin kimi Prezidenti, Ordumuzun isə Sizin kimi Ali Baş Komandanı var. Allah Sizi və ailənizi qorusun!

Yaşasın Azərbaycan! Yaşasın Ali Baş Komandan! Qarabağ Azərbaycandır!"

***

Raqif Tağıyevdən, Göygöl, Azərbaycan

"Hörmətli cənab Prezident.

200 illik tariximizdə işğal olunan torpaqları geri alınmayı. Kəlbəcər rayonunun alınması mənə yuxu kimi gəldirdi. Siz bu yuxunu reallığa çevirdiniz. Buna görə Sizə sonsuz minnətdarlığını bildiririk.

Bundan sonra ölkəmizin və xalqımızın tarihində yeni dövr başlayır. Artıq biz məcburi köçkün deyilik, tezliklə öz evimizə döñecəyimiz günü səbirsizlikle gözleyirik. Qazandığınız zəfərlə Azərbaycan xalqının başını uca etdiniz, məğrur və yenilməz xalq olduğunu bütün dünyaya sübut etdiniz. Allah Sizi həmişə uca etsin! Var olun, cənab Prezident!

Yaşasın Ali Baş Komandan! Yaşasın Azərbaycan Ordusu!

Qarabağ Azərbaycandır!"

miza bu sevinci yaşadıb şanlı Bayraqımızı Şuşada ucaltmalıq tarix yazdırığını fəxarətə vurğulayıram. Sizi və şanlı Ordumuzu möhtəşəm Qəlebə münasibətli şəxsən özüm və ailəm adından ürkədən təbrik edirik, iğid, qəhrəman tarix yazan əsgər və zabitlərimizə cansaqlığı, uzun ömr və müvəffəqiyyətlər arzulayıram.

Şəhidlərimizin ruhu qarışında baş əyirəm, yaxınlarına səbir diləyirəm!

Şəhidlərimizin ruhu şad olsun! Şəhidlərimizə Allah rəhmət etsin!

Eşq olsun Ali Baş Komandana! Eşq olsun Ordumuza!

Ulu Tanrı Sizi, Azərbaycan Ordusunu, əsgər və zabitlərimizi qorusun!

Yaşasın Ali Baş Komandan! Yaşasın Ordumu!

Yaşasın Azərbaycan! Qarabağ bizimidir! Qarabağ Azərbaycandır!

***

Rüstəm Cəfərovdan, Lənkəran, Azərbaycan

"Hörmətli cənab Prezident,

Sizi torpaqlarınızın işğaldən azad edilməsi və Qəlebə qazanmağınız münasibətli təbrik edirəm.

Torpaqlarımızın azadlığı Sizin ölkəmiz na-

mine yorulmaz fealiyyətinizin nəticəsidir. Bu yolda Size daim müvəffəqiyyətlər arzu edirəm.

Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna, yaşasın Azərbaycan xalqı!

Qarabağ Azərbay

Koronavirus pandemiyasının yaratdığı problem daha da dərinləşməkdədir. Son günlər yoluxma və ölüm hallarının sayındakı artım ciddi narahatlıq yaradıb. Bu və ya digər məsələlərlə bağlı "Unikal" qəzetinə müsahibə verən ADP sədərinin müavini, həkim Həsrət Rüstəmov diqqətçəkən məqamlara toxunub.

-Hazırda koronavirus infeksiyası ciddi hal alıb. Bir həkim kimi hazırlı vəziyyəti necə dəyərləndirirsınız. Hansı addımlar atılmalıdır?

- Təessüf ki, Covid-19 pandemiyası ilə bağlı hazırlı vəziyyət dünyadan əksər ölkələrində olduğu kimi bizdə də çok ciddi təşviş doğurur. Pandemianın dünyaya yeni yayılan vaxtlarındaki rəqəmlərə müqayisə etsək yoluxmaların sayı konkret olaraq bizim ölkəmizdə on dəfəyədək artıb. Təbii ki, bu cür rəqəmlərin qarşısında tibbi yardım almaq çətinlikləri, xəstəlikdən aşğılaşmaların ve ölüm sayının artması gözleniləndir. Bu vəziyyət davam edəcəyi təqdirdə bu cür xoşagəlməz nəticələrlə, hətta proqnozlaşdırılmayan pis nəticələrin ola biləcəyini göz önüne almalıydıq. Dövlətin və hakimiyətin üzərindən ciddi böyük yük düşür. Təcili olaraq pandemiyə ilə mübarizə yenə də ilk problem olaraq dəyərləndirilmelidir. Bütün digər fəaliyyətlər məhz bu məsələ ilə əlaqələndirilib idarə edilmelidir. Ötən dövr də göstərdi ki, yoluxmanın məhdudlaşdırılması ilə bağlı tədbirləri yalnız administrativ qaydada elan etmək və tətbiq etmək kifayət deyil. Bu qaydalara əməl etmeye insanları inandırmaq, təşviq etmək lazımdır. Bunun üçün hökumət ciddi və məsuliyyətlə işləmeli. Tək cəza haqqında qərar vermək və insanları cərimə etməklə iş bitmir. Daha doğrusu bu son variant, son vasitədir. Buna dək insanların inanlığı və etibar edərək əməl edəcəyi bir komanda işi həyata keçirilmelidir. Təbii ki, vətəndaşlar özləri də bütün dünyadan 1 nömrəli probleminə çevrilmiş məlum xəstəliyə bir qədər də diqqəti artırmışdır. Xüsusən də nəzərə almalyıq ki, pandemianın qarşısının alınması, vəziyyətin idarəolunmaz seviyyəyə çatmaması üçün hər bir insan məsuliyyəti olmalıdır. Artıq hamının məhəlləsində, qonşusunda, qohumlarının arasında xəstələnənlər var və onların da içərisində bir qismi xəstəliyi ağır keçirirlər. Təessüf ki, ölənlər də var. Ona görə də artıq heç kimə bütün baş və rənərin hansısa "oyun" olmadığı, vəziyyətin olduqca ciddi olması sərr olmamalıdır. Konkret addımlara gəldikdə isə mənəcə artıq lazım olduğu qədər məhdudiyyət tətbiq olunmasına qərar verilib. Sadəcə, insanların inanıb əməl etməsinə çalışımlı və vətəndaşların bu proses zamanı iqtisadi cəhətdən tükənməmələri də daim diqqətdə saxlanılmalıdır.

- Operativ Qərargah bir

sıra qərarlar qəbul edib, müəyyən məhdudiyyətlər, qapanmalar tətbiq olunur. Bunun tibbi cəhətdən xeyri var, amma sosial-iqtisadi baxımdan problemlərə yol açılır. Nə etmək olar?

- Təbii ki, qapanmalar iş yerlerinin bağlanması, insanların ac qalmasına səbəb olmamalıdır. Artıq müəyyən təcrübələr var. Bunlardan istifadə etməliyik. Məsələn uzaqdan işləmək imkanı olan müəssisələr mümkin qədər işçilərinin evdən işləməsinə nail olmalı, mümkin olmayan hallarda isə hansı ki, eksəriyyət təşkil edir, maska və digər qoruyucu tədbirlərə riayət işini təşkil etməlidir. Mən heç bir müəssisənin bağlanması və ya fəaliyyətinin tam məhdudlaşdı-

saymaq olar. Siz necə düşünürsünüz?

- Əslində ilk baxışda bu məsələdə hər iki tərəf siz deyiniz kimi haqlı görünür. Amma siyasi məsuliyyət həmişə idarəedənlərin üzərindədir. Vəziyyətin kritikləşməsinin həm də hər iki tərəfdən asılı olmayan hissəsi var. Məsələn çox yaxşı idarəetmə sistemi, inkişaf etmiş səhiyyəsi və yaxşı vətəndaş cəmiyyəti olan Skandinaviya ölkələrində de yoluxma sayı artır. Yəni, bir növ hökumət və biz-vətəndaşlar əlimizdən gələn hər bir şeyi düzgün etməliyik. Hökumət və ziyyətin ciddiliyini başa düşüb korrupsiyadan imtina etmeli, məmurlar maaşlarına, inkişafçı çapılı taladıqlarına qane olub rüşvətxorluqdan əl çek-

azad olunması deyil. Bu müharibə xalqımızı birləşdirdi, hamı son illerdə ilk dəfə olaraq yumruğu bir yerə vurmağı bacardı. Biz dünyaya böyük bir xalq olduğumuzu, güclü və haqlı toplum olduğumuzu sübut edə bildik. Biz Dövlət qurmağa layiq Millət olduğumuza hamını, hamidan əvvəlse özümüzü bir daha əmin edə bildik. Bu müharibədə və inkişafçı canlarını, sağlamlıqları fəda etmiş Vətən əvladlarının qanı yerde qalmadı. Xocalının qisası alındı. Ordu və xalq birliyi əle bir yüksək səviyyəyə çıxıb ki, artıq hamı özünü əsgər kimi görməyə can atdı, hamının ürəyində əsgər olmaq arzusu alovlandı. Bu müharibə həm də bizə dost və düşmənlərimizi bir daha tanıt-

faktiki olaraq bütün güclərini müharibədə qələbəmizə yardım etməyə yönəltmələri yüksək qiymətləndirilməlidir. Prezident İlham Əliyev də bir müraciətində bu məsələyə xüsusi toxundu. Bu da o deməkdir ki, bu müharibə ölkədaxili siyasi mübarizəyə də bir düzən verdi, fayda getirdi. Elə hesab edirəm ki, bundan sonra siyasi mübarizənin tərəfləri bir-birilərinə daha hörmətlə yanaşacaq. Mübarizəni qanuni və əlaqəçi çərçivədən kənara çıxarmaq cəhdləri azalacaq. Həm iqtidar, həm də müxalifet siyasi cəhətdən yetkinliyi ön planda saxlaması bacarmalıdır.

-Bu savaşda Azərbaycanın dəst ölkələri bəlli oldu və münasibətlərimizin ye-

"Hökumət və biz-vətəndaşlar alımızdan gələn hər bir şeyi düzgün etməliyik"

Həsrət Rüstəmov: "İnsanlar covid-19-dan deyil, iqtisadi fəlakət nəticəsində həyatlarını itirəcəklərsə, bu, daha böyük faciə olacaq"

rılmasına lüzum görmürəm. Hansı yerlərdə ki, insanların sıx teması qəçilməzdər, o yerlərdə fərdi protektiv vasitələrlə bağlı qaydalara xüsusi nəzarət olmalıdır. İqtisadi vəziyyəti mənəcə ikinci plana qoymaq olmaz. İnsanlar Covid-19-dan deyil, iqtisadi fəlakət nəticəsində həyatlarını itirəcəklərsə bu daha böyük faciə olacaqdır.

- Vəziyyətin bu qədər kritikləşməsində iki tərəfli ittihamlar var. Bir tərəf vətəndaşların məsuliyyətsizliyini, digər tərəf isə tibbi imkanların yetərlili olmamağını əsas gətirir. Hər iki tərəfi haqli

məli, vətəndaş da bu hökumətə hörmət edib qaydaları poz-mamalıdır. Bütün bunlardan sonra yene də bu xəstəliklə bacarmayacaqsə, artıq bu o deməkdir ki, bu bələdan çıxış yox imiş. Yəni hamı əlinən gələni etməlidir. Yoxsa qarşılıqlı ittihamlara güc versək vəziyyət olduqca pis olacaq.

- Həsrət bəy, artıq ikinci Qarabağ savaşını arxada qoyduğumuzu demək olar. 44 günlük Vətən Müharibəsinə necə qiymətləndirdiniz?

- Bu müharibənin nəticəsi təkcə işğal olunmuş ərazilərimizin (hələlik tam olmasa da

di. Bu çox önemli məsələdir. Çünkü uzun illərin əsarətində bizim xalqa düşməni dost, dostu, hətta qardaşı düşmən kimi təqdim etdiklərinə görə bu sahədə ciddi problemimiz var idi. Mənəcə bu məsələ artıq xalqa tam aydın oldu. Və biz artıq qələberin gözəl dadını bilirik və mənəcə əle gəlir ki, Xalqımızda daha heç kim aldada bilməz. Bizi daha heç kim qorxuda bilməz. Əminəm ki, çox keçməz Qarabağ tam azad olunacaq. Orada əli bizim xalqımızın qanına bulaşmış bir köpək belə qalmayacaq.

- Müxalifət müharibə ərefəsində həmrəylik nümayiş etdirərək hakimiyətin yanında oldu. Bundan sonra dönmədə müxalifət hansı missiyəni yerinə yetirməlidir?

- Müxalifət adından da göründüyü kimi hakimiyətdə olan qüvvəyə alternativ olmalıdır, onun siyasetinin nöqsanlarını deməlidir, onun fəaliyyətinin daim ictimai nəzarətdə qalmasına çalışmalıdır. Bir sözü hakimiyət müxalifət var deyə, pis işləsə, səhv ətsə müxalifət onu topa tutar deyə daim narahat olmalıdır. Bu demokratik idarəetmənin əsas mahiyyətidir. Yəni əslində müxalifətin olmadığı və ya güclü olmadığı cəmiyyətlərin sonu yoxdur. Amma bütün ölkələrin tarixi, milli və mövcud gerçəkliliklər səbəbindən iqtidár-müxalifət münasibətləri standart deyil, burada çoxlu özünəməxsusluqlar var. Müharibəyə gəldikdə isə, ilk olaraq müxalifə siyasi qüvvələrin ordu və dövlətlə birgəlik nümayiş etdirməsi,

nidən baxılması zərurəti olan ölkələr də müəyyən-ləşdi. Bu müharibə xarici siyasetimizdə hansı dəyişikliklər etməyi zəruri elədi?

- Mühüm məsələdir, yuxarıda buna ötəri toxundum. Dünyadakı vəziyyət elədir ki, dost, müttefiq olmadan dövləti qoruyub saxlamaq, yaşatmaq qeyri mümkündür. Xüsusi də özlərinin dünyadan sahibi kimi hiss edən və bu cür də davranan böyük güclərin yemi olmamaq, özünü, xalqını, ərazini qorumaq, xalqın yaxşı yaşamاسını və yaxşı gələcəyini təmin etmək üçün mütləq ciddi müttefiqlərə ehtiyac var. Təbii ki, xarici siyasetimizdə onsur da önemli yeri olan Türkiye Cumhuriyyəti və Pakistan Respublikası ilə en yaxın ittifaq münasibələri prioritət olmalıdır. Xüsusi də Qarabağda Rus qoşunlarının olduğu bütün məntəqələr Təkərə və Pakistan silahlı qüvvələrinin gəlməsinə nail olmalıdır. Rusiya ilə münasibətlərdə ehtiyatlı əldən verməməli, onun silahlı qüvvəsinin ərazilərimizdən mümkün qədər tez çıxıb getməsinə yönələn siyaset izləməliyik. Dünyadakı digər güclərlə münasibətlərimizdə isə xalqımıza inkişafçı, xüsusi də Vətən müharibəsi dövründə təmənnəsiz Qardaşlıq edən, bütün gücü ilə yanımızda olan Türkiyəni prioritət kimi götürməliyik. Başqa cür desək "Türkiyənin dostu bizim də dostumuz, düşməni bizim də düşmənimizdir" formulu ilə siyaset yürütməliyik.

Z. Məmmədli

Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdürü Ədalət Vəliyevin partiya rehbərləri və ictimai fəallar ilə görüşləri davam etdirilir.

"Unikal" xəbər verir ki, bu səpkidə növbəti görüşlər ayrı ayrılıqda videokonfrans formatında dekabrın 2-də Milli Məclisin deputatları - Böyük Qurulus Partiyasının sədri Fazıl Mustafa, Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri Qüdrət Həsənquliyev, həmçinin Milli İstiqlal Partiyasının sədri Arzuxan Əlizadə və Milli Vəhdət Partiyasının sədri Yu-

sərt informasiya müharibəsində də siyasi həmrəyliyin nümayisi olduqca vacibdir. Odur ki, siyasi partiyaların birliyinin və qarşılıqlı dəstek mühitinin qorunması strateji vəzifədir.

Administrasiyanın rəsmisi mövzunu inkişaf etdirərək, təşkil olunan görüşlər zamanı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 1 dekabr tarixli Qələbə nitqinə müraciət edərək sözügedən çıxışdan sitat getirib: "Bizim qələbəmiz tarixi Qələbədir. Biz bir neçə rayonu döyüş meydانında düşməndən azad etdik, üç rayonu düşməni məcbur edərək qaytardıq və beləliklə,

əsas tutaraq bütün görüşlərdə Vətənin şəhid olmuş övladlarına Allahdan rəhmət, ailələrinə və yaxınlarına səbir, yaralılara isə şəfa dilənilib.

Ölkədə başlamış islahatların səmərəliyi mütləq müvafiq qanunvericilik bazası ilə dəstəklənməlidir. Bu mənada Milli Məclisin rolunu vurğulayan Ə.Vəliyev islahatların ruhuna və demokratik dəyərlərin inkişafına dəstək olacaq yeni qanun layihələrinə böyük ehtiyac olduğunu bildirib. Odur ki, cəvikkilik, müasirlik və innovativlik kimi keyfiyyətlər müasir Milli Məclisin əsas xüsusiyyətlərinə çəvrilməlidir.

Həmçinin görüşlərdə bütün

PA-nın şöba müdürü partiya sadrları ilə görüşüb

Yeni qanun layihəsi hazırlanır

nus Oğuz ilə keçirilib.

Görüşlərdə Vətən müharibəsində qazanılmış böyük Qələbə, Ordumuzun şəcəeti, Azərbaycanın keyfiyyət etibarile yeni inkişaf mərhələsinə keçməsi, siyasi həmrəylik istiqamətində əldə olunmuş uğurların qorunması, COVID-19 pandemiyası ilə mübarizədə və təndaşların feallığı, VI çağırış Milli Məclisin fəaliyyəti, "Siyasi partiyalar haqqında" Qanunun yeni layihəsi və bir sıra digər önəmlə mövzular müzakirə edilib.

Vətən müharibəsi ətrafında fikir mübadiləsi aparılaraq bildirilib ki, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu, əslində, dünyaya yeni hərbi strategiya nümayiş etdirib. Əminliklə vurğulanıb ki, Azərbaycanın sözügedən təcrübəsi bir çox ölkələr tərəfindən öyrəniləcək. Belə ki, cəmi 44 gün davam edən müharibə, əslində, ferqli hərbi strategiyaların savaşı idi.

Görüş zamanı xüsusi olaraq qeyd edilib ki, müharibədən sonrakı dövrədə aparılacaq

Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll etdik. İndi artıq Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yoxdur".

Prezidentin bu sözlərini, əslində, ölkəmizi mahiyət və keyfiyyət etibarilə yeni inkişaf mərhələsinə çıxardığını vurğulayan Ə.Vəliyev Azərbaycan cəmiyyətinin bundan sonra da aparılacaq islahatlara hazır olmasının vacibliyini bildirib.

"Vətən müharibəsində əldə olunmuş Qələbə, eyni zamanda, Azərbaycanda 1 milyondan çox qaçqın və məcburi köçkü probleminin həlli deməkdir. Odur ki, sözün əsl mənasında, Azərbaycanı yaxın gələcəkdə böyük quruluş işləri gözləyir", - deyən Administrasiya rəsmisi sözügedən istiqamətdə də əməkdaşlığın önemli olduğunu bildirib.

Adıçəkilən görüşlər əsnasında Qələbənin, eyni zamanda, şəhidlərin qanı hesabına əldə olunduğunu qeyd edən Ə.Vəliyev vurğulayıb ki, düşmənin mülki əhalini ateşə tutmasını da unutmaq olmaz və bu kimi faktları beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmaq prinsipial vəzifədir. Bunu

dünyanı narahat edən COVID-19 pandemiyası və müşahidə olunan tendensiyalar müzakirə edilib. Ölkəmizdə koronavirusa yoluxma sayı Prezidentin rəhbərliyi ilə qəbul edilmiş qərarlar neticesində mümkün qədər minimal səviyyədə saxlanılıb. Bundan əlavə, dövlətimizin başçısının göstərişi ilə modul tipli yeni xəstəxanaların, həmçinin tibbi maska və dezinfeksiya vasitəleri istehsal edən müəssisələrin istifadəyə verilməsi, zəruri tibbi avadanlıqların Azərbaycana gətirilməsi, xaricdən həkim-mütəxəssislərin ölkəmizə dəvət edilməsi pandemiya ilə mübarizəyə müsbət təsir göstərib.

Görüşlər zamanı siyasi partiyaların fəaliyyəti haqqında fikir mübadiləsi də aparılıb. Qeyd olunub ki, siyasi partiyaların fəallığı Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin əsaslarının inkişafı üçün zəmin yaradır. Bu səbəbdən də dövlət tərəfindən siyasi partiyalara ayrılan diqqət mehz demokratiyanın inkişafına yönəlmış sərmaye kimi dəyərləndirilməlidir.

Partiya sədrləri Fazıl Mustafa, Qüdrət Həsənquliyev, Arzuxan Əlizadə və Yunus Oğuz çıxış edərək dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Azərbaycanda "Anım Günü", "Zəfər Günü", həmçinin Vətən müharibəsində Qələbə ilə bağlı müvafiq orden və medalların təsis olunmasına dair sərəncamlarını yüksək qiymətləndirib, bu addımların ölkəmizdə milli birliyin inkişafına əvəzsiz töhfə olacağına əminliklərini bildiriblər.

Görüşə görə təşəkkürlərini bildiren partiya sədrləri dövlətçiliyimiz, iqtidar-mükalifət arasında dialoqun və yeni siyasi konfiqurasianın inkişafına hər zaman dəstək olacaqlarını vurğulayıblar.

Z.Məmmədli

Vilayat Eyvazov bu rayonlara komendantlar təyin etdi

Sentyabrın 27-dən başlayaraq müzəffər Azərbaycan ordusu tərəfindən keçirilmiş əks-hücum əməliyyatları nəticəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə təhlükəsizlik tədbirləri gücləndirilir.

DİN-in Mətbuat Xidmətinin Bərdə regional qrupundan Unikal.org-a bildirilib ki, Tərtər Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları rayonun işğaldan azad edilmiş Suqovuşan və Talış kəndlərində xidməti fəaliyyətini bərpa edib.

Kəndlərin ərazisində təhlükəsizliyi təmin etmək üçün sahə inşektorları təyin edilib və xidməti post qurulub.

Kəlbəcər və Laçın komendantları təyin edilib. Bu barədə Unikal.org-a Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, Laçın Polis Şöbəsinin rəisi, polis polkovniki Adil Əliyev Laçına, Kəlbəcər rayon Polis Şöbəsinin rəisi, polis polkovniki Haqverdi Əkbərov komendant təyin edilib. Hər iki şöbə artıq müavfiq olaraq öz rayonlarına köçürülləb.

ATƏT sədri: "Dağlıq Qarabağla bağlı substantiv danışçılar davam etməlidir"

"Substantiv danışçılar hərtərəfli və davamlı razılaşmanın əldə edilməsi məqsədi ilə davam etməlidir".

Bunu ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri, Albaniyanın Baş naziri və xarici işlər naziri Edi Rama ATƏT Nazirlər Şurasının videokonfrans formatında keçirilən 27-ci iclasında çıxışı zamanı deyib. "Mən çox şükür edirəm ki, Dağlıq Qarabağda döyüşlər dayanıb və atəşkəs elan edilib. İndi götürülən öhdəliklərin yerine yetirilməsinin vaxtıdır. Mən ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin himayəsi altında danışçılar prosesinin yenidən başladılması təşəbbüsüne tam dəstəyimi ifadə edirəm. İndi substantiv danışçılar yaxşı niyyətə, sülh yolu ilə hərtərəfli və davamlı razılaşmanın əldə edilməsi məqsədi ilə davam etməlidir", - deyə E. Rama bildirib.

Qeyd edək ki, ATƏT-in Nazirlər Şurasının iclası başlayıb. ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri, Albaniyanın Baş naziri və xarici işlər naziri Edi Rama dəvəti ilə baş tutan qurumun Nazirlər Şurasının 27-ci iclası COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar videokonfrans formatında keçirilir.

Dekabrın 3-4-də keçiriləcək iclasda regiondakı təhlükəsizlik məsələləri, ATƏT-in hazırlığı və gelecek kursu və ATƏT rəhbərliyindəki boş postlara təyinatlar müzakirə olunacaq. Nazirlər Şurasının iclasında 50-dən çox ölkənin xarici işlər naziri iştirak edir. Nazirlər Şurasının iclası həm də Albaniyanın ATƏT-ə sədrliyinin yekunu ilə bağlıdır və videokonfransda ATƏT-in növbəti il üçün kursu müəyyənləşəcək. 2021-ci il yanvarın 1-dən etibarən ATƏT-ə sədrlik işvəcə keçir.

Həlak olan 103 hərbcinin DNT yolu ilə şəxsiyyəti müəyyənləşdirilir

Vətən müharibəsində həlak olmuş Silahlı Qüvvələrimizin 103 nəfərinin DNT analiz metodu ilə şəxsiyyətinin müəyyən edilməsi üzrə işlər davam etməlidir.

"Unikal" xəbər verir ki, bu barədə Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb. Məlumatda bildirilib ki, Vətən müharibəsində Silahlı Qüvvələrimizin 2783 nəfər hərbi qulluqçusu həlak olub.

Paşinyan daha bir məmuru işdən çıxardı

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan daha bir məmuru vəzifəsindən azad edib.

Unikal.org Ermənistan KIV-ə istinadən xəbər verir ki, Ermənistanın Sünik əyalətinin gubernatoru Unan Poğosyan istefaya göndərilib. 2018-ci iləeki inqilabdan sonra bu vəzifəni tutan qubernator uzun müddət polis sisteminde işləyib. Onun işdən çıxarılmasının sebəbləri açıqlanmayıb.

10 noyabrda imzalanan üçtərəfli bəyanatdan sonra Ermənistanda kütłəvi istefalar və kadr dəyişikliyi dalğası davam etmədədir. Qeyd edək ki, Sünik əyaləti tarixi Zəngəzur mahalının ərazisində yerləşir.

Şuşanın azad edilmesi dünya hərb tarixinə düşəcək - MN

Qarabağın tacı olan Şuşa şəhərinin azad edilməsi dünya hərb tarixinə düşəcək unikal hərbi əməliyyatlardan biridir.

Unikal.org xəber verir ki, bu barədə Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda bildirilib.

Qeyd olunub ki, 30 ilə yaxın həsrətində olduğumuz torpaqlarımız şəhidlərimizin qanı və canı bahasına işğaldan azad olunub:

"Döyüş əməliyyatı planlarının yüksək peşəkarlıqla hazırlanması, yüksək texnologiyaların tətbiqi, müxtəlif qoşun növlərinin fəaliyyətinin səmərəli əlaqələndirilməsi, havada mütləq üstünlüyün əldə edilməsi, ordumuzun manevr qabiliyyəti və digər taktiki və strateji üstünlükleri şəxsi heyətin sıralarında itkilərimizi əsaslı dərəcədə azaldıb".

Kollegiya sadri Adil İsmayılovdan yazıdı

Anar Bağırov:"Təsəvvür edə bilməzdim ki, bu, bizim son danışığımızdır"

"Adil İsmayılov qəlbimizdə təcrübəli, savadlı, prinsipial, müdrik bir həmkar kimi həmişə yaşayacaq".

"Unikal" xəber verir ki, bunu Vəkillər Kollegiyasının sədri Anar Bağırov "Facebook"dakı səhifəsində yazıb.

Kollegiya sədrinin sözlərinə görə, son dəfə təxminen 20 gün evvel Adil İsmayılova telefonla danışıb:

"Özüm zəng vurdum, çoxdanırdı ondan xəber yox idi, nə isə narahatçılıq hiss etdim. Mənə hər şeyin qaydasında olduğunu, narahatçılıq üçün heç bir əsasın olmadığını bildirdi.

Mən isə o zaman heç vaxt təsəvvür edə bilməzdim ki, bu, bimən son danışığımızdır. Adil müəllim 28 ildən çox vəkil kimi fəaliyyət göstərirdi. Ölkənin ən tanınan və nüfuzlu vəkillərindən idi. Vəkilliyin nüfuzunun artırılmasında xidmətləri danılmazdır. Son 3 ildə Vəkillər Kollegiyası tərəfindən 2 dəfə təltif olunmuşdu. Hər dəfə təltifi təqdim edəndə deyirdi ki, mənim heç vaxt təltifim olmayıb və buna lüzum görmürəm. Hər dəfə izah edirdim ki, Adil müəllim, bu sizin zəhmətinizə, xidmətlərinizə peşə birliliyiniz tərəfindən gec də olsa verilən qiymətdir, bunu çoxdan öz fədakar əməyinizlə qazanmışınız.

Allah sizə rəhmət eləsin, əziz Adil müəllim, məkanınız cənət olsun, Allah bütün vəkillərimizə və yaxınlarınıza səbr versin!".

Şəhidlərin adları, təvəllüdü, rütbəsi açıqlanacaq - MN

Vətən Müharibəsində həlak olan hərbi qulluqçuların adları, təvəllüdü, rütbəsi və keçdiyi döyüş yolu barədə təfərrüatlı məlumatlar əlavə olaraq ölkə ictimaiyyətinə təqdim olunacaq.

"Unikal"ın xəberinə görə, bu barədə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı açıqlamada bildirilib.

"Aidiyyəti dövlət qurumlarının əməkdaşlarından ibaret komissiya bu istiqamətdə fəaliyyət göstərir", - məlumatda qeyd olunub.

Qeyd edək ki, Vətən Müharibəsində Silahlı Qüvvələrimizin 2783 nəfər hərbi qulluqçusu həlak olub. Onların sırasında 103 nəfər hərbi qulluqçunun DNT analiz metodu ilə şəxsiyyətinin müəyyən edilməsi üzrə işlər davam etdirilir. 100 nəfərdən artıq hərbi qulluqçumuz isə itkin düşmüş hesab olunur. Onların təpib ailelərinə məlumat verilməsi üçün zəruri təbdirlər görülür. Hazırda 1245 nəfər hərbi qulluqçumuzun tibb müəssisələrində müalicəsi davam edir.

Dövlət Dəniz Agentliyinə matbuat katibi təyin olunub

Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Dəniz Agentliyinə yeni mətbuat katibi təyin olunub.

Bu vəzifə Pərvanə İmanovaya həvələ edilib.

O, indiyə qədər "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" QSC-nin baş redaktorunun müavini olub və yeni vəzifəsində Tural Müseyibovu əvəz edib.

Yola salmaq üzrə olduğu muz həftə Səbail Rayon Məhkəməsində İmişli Rayon icra Hakimiyyətinin sabiq başçısı Vilyam Hacıyevin bərəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbirinin dəyişdirilməsi ilə bağlı müdafiəcisinin verdiyi vəsatətə baxılıb.

Bu barədə xəberdə deyildirdi ki, hakim Ülviyə Şükürovanın sədriyili ilə keçirilən prosesdə qərar elan olunub.

Qərara əsasən, vəkil Orxan Zeynalovun verdiyi vəsatətəmin edilməyib və sabiq icra başçısı barədə qətimkan tədbiri dəyişdirilməyib.

Xatırladək ki, İmişli Rayon icra Hakimiyyətinin başçısı Vilyam Hacıyevin icra həkimiyyətinin sərəncamında olan

bail rayon Məhkəməsində Vilyam Hacıyevin ev dəstəkləşən buraxılması ilə bağlı vəsatətə baxılıb. Hakim İlkin Rüstəmovun sədriyili ilə keçirilən həmin prosesdə də vəsatətə araşdırılıb, ancaq temin edilməyib.

Göründüyü kimi, keçmiş rayon rəhbəri azadlığa buraxılması üçün indiyədək üç dəfə səy göstərib, lakin hər dəfə cəhdə nəticəsiz qalıb. Qeyd edək ki, həbsdə olan digər icra başçılardan heç biri bu inadkarlığı göstərməyib - barələrdəki həbs qətimkan tədbirinin dəyişdirilməsi üçün ardıcıl vəsatətlər qaldırmayıb.

Bunun səbəbi aydındır.

"Hər şey yaxşı olacaq. Bu günlər keçəcək. Haqq yerini tapaçaq" - bu sözləri İmişli Rayon icra Hakimiyyətinin sa-

sa vasitələrlə qısa zamanda "sudan quru çıxacaqlarına" ümid etmələri, azadlıqlarına qovuşacaqlarına inam bəsləmələri mənasızdır.

Ölkə başçısı da bir sıra çıxışlarında açıq şəkilde vurgulayıb ki, hansısa məmur kimlərə arxayı olub, arxalanıb özünü toxunulmaz hesab edirse yanılır. Dövlət rəhbəri, eyni zamanda, korrupsiyaya bulaşmış heç bir məmurun toxunulmazlığını etmişini da bəyan etmişdi. V.Hacıyevin timsalında bu deyilənlər növbəti dəfə təsdiqləndi. Bir daha məlum oldu ki, heç bir korruption, rüşvet-xor məmur qanunsuz əməlləri ni müxtəlif yollarla, vasitələrlə, yaxud vasitəçilərlə pərdələyəcəyinə bel bağlayır, cəzasız qalağına, cəzadan qurtulacağı-

Vilyam Hacıyevin inadı...

Sabiq icra başçısı azadlığa çıxməq üçün vəsatət ardından vəsatət qaldırır, lakin ölkə reallıqlarının artıq çox fərqli olduğunu unudur

vəsaitlərin sosial yardım adı altında bir hissəsini ələ keçiriləməsini, eləcə də ölkə ərazisində xüsusi karantin rejiminin təleblərinin pozulması ilə sərbəst hərəket etmək üçün bəzi vətəndaşlara saxta arayışlarını verilməsini tapşırmasına, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməkle mənimsənilən pul vəsaitlərini sahibliyində olan yaşayış evində qəbul etdiyinə əsaslı şübhələr müəyyən olunub.

2020-ci il mayın 5-də məhkəmənin qərarı əsasında Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti tərəfindən Vilyam Hacıyevin xidməti və yaşadığı ünvanlarda əməliyyat-istintaq tədbirləri həyata keçirilib, ardınca isə bərəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Sabiq icra başçısı bu qərarın dəyişdirilməsi üçün ilk addımı ələ həbs olunduğu ayda - mayın ortalarında atıb. Lakin bununla bağlı vəsatəti əle indi olduğu kimi rədd edilib.

Oktjabrda isə bu dəfə Sə-

bıq başçısı hələ haqqında həbs qətimkan tədbiri seçildikdən sonra məhkəmə qarşısında ya-xınlarına xitabla demişdi.

Həmin vaxt bu KIV-də və ictimai rəydə onun kimlərə və yaxud nələrə arxayınlığı kimi yozulmuşdu. Belə güman olunur ki, V.Hacıyev həbsdə çox qalmayacağına inanır və bu zaman naməlum himayedərinin, yaxud himayədarlarının hər hansı formada yardımına ümid edir.

Lakin sabiq icra başçısının həmin ümidi ilk dəfə mayın 15-də apellyasiya şikayətine baxıldıqdan sonra boş çıxmışdı. Onun bərəsində həbs-qətimkan tədbirinin seçilməsi ilə bağlı məhkəmə qərarından vərilən şikayət rədd edilmişdi. Ardınca oktyabr və noyabrda qaldırıldığı iki vəsatət də rədd olundu. Ancaq yəqin ki, Vilyam müəllim oxşar cəhdləri bundan sonra da davam etdirəcək.

Reallıq isə başqa şeyi deyir: rüşvet və korrupsiyaya bulaşan yüksək vəzifəlilərin hənsi-

na inanırsa kökündən yanılır.

Necə deyərlər, artıq dəmlər o dəmlər deyil...

Ona görə də vəzifeli şəxslər qanunsuz əməllərə imza atarken V.Hacıyevin timsalında onları gözleyəcək aqibəti bəri başdan görməli, qanunazidd işlərə qol qoymaqdan çəkinməlidirlər. Tutduqları posta vətəndaşı incitmək, onu süründürmək, hakimiyyətdən narazı salmaq, dövlət büdcəsinə yağmalayaraq var-dövlət sahibi olmaq, hətta işsiz və azəminatlı vətəndaşların ictimai işlərə cəlb edilərək aylıq qazanc əldə edə bilmələri. Üks halda sonra gec olacaq.

Necə ki artıq Vilyam Hacıyev üçün gedcir - "qatar gedib", bundan sonra o, ancaq və ancət törendiyi qanunsuz əməllərin cəzasını çekmək barədə düşünməlidir... Elə digərləri de!

Sənan Mirzə

Oqtay Şiraliyevin müəmmalı galacayı...

Səhiyyə Nazirliyinin ləğv edilməsi və ya ƏƏSMN-ə birləşdirilməsi ilə bağlı müzakirələr yenidən gündəmə gəlib

Son günlər xüsusi sosial şəbəkələrdə Səhiyyə Nazirliyi (SN) yenidən təqrid hədəfinə əvvilər. Bu qurumun illər ərzində düzgün idarə olunması nəticəsində səhiyyə sisteminde ciddi boşluqların meydana gəldiyi vurğulanır. Ardınca isə bildirilir ki, pandemiya dövründə həmin boşluqlar daha aydın görünüb. Elə bu səbəbdən də nazirliyin bir çox səlahiyyətlərinin yeni yaradılan quruma - TƏBİB-ə verməsi məqsədə uyğun sayılıb.

Sosial şəbəkələrdəki müzakirələrdə artıq SN-nin səhiyyə sistemi üzərində funksionallığının qalmadığına və ləğv edilməsinin zəruriyinə diqqət çəkilir. Digər bir variant isə zaman-zaman gündəmə gələn təklifdir: səhəbət adıçəkilən nazirliyin Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyinə (ƏƏSMN) birləşdirilməsinin mümkünlüyündən gedir.

Əksər ekspertlər də SN ilə bağlı təqnid və iradları bölüşür; eyni zamanda ölkədə son illər aparılan ciddi kadr və struktur islahatları, xüsusi de hökumətin optimallaşması əvvilərindən Oqtay Şiraliyevin rəhbəri olduğu nazirliyin ƏƏSMN-ə birləşdirilməsini doğru saydıqlarını ifadə edirlər.

Bir daha yada salaq ki, 2020-ci ildən etibarən bir çox səhiyyə

müəssisələrinin Səhiyyə Nazirliyinin tabeliyindən çıxarılaraq TƏBİB-ə verildiyi üçün nazirlik artıq səhiyyə qanunvericiliyinin tətbiqi qaydaları, beynəlxalq əməkdaşlıq, təlimatlar, instruksiyalar, xəstə-tibb işçisi arasında münasibətlər və bu kimi digər funksiyaları həyata keçirir. Həmçinin ekspertlərin fikrincə, İcbari Tibbi Sığorta (ITS) pilot layihə kimi uğurlu nəticə verib. ITS vətəndaşlara istər profilaktika nöqtəyi-nəzərdən, istərsə də müalicə nöqtəyi-nəzərdən xidmət edən qurumdur. Prezidentin bu istiqamətdə imzaladığı sərəncamda da bütün bunlar öz əksini tapıb. SN isə dövlətin səhiyyə siyasetini həyata keçirən orqan kimi fəaliyyətinə davam edir. Onun balansında olan bir sıra müəssisələr var ki, onlar TƏBİB-ə təbe edilməyib. Məsələn, Azərbaycan Tibb Universiteti, Məhkəmə Psixiatrik Ekspertiza Mərkəzi, Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi və onun şöbələri, Respublika Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin tabeliyindəki dezinfeksiya stansiyaları və profilaktik dezinfeksiya şöbələri, Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi və onun filialları, Milli Onkologiya Mərkəzi və onkoloji xəstəxanalar (dispanserlər), Respublika Leproz (Cüzam) Xəstəxanası və digər bu kimi digər

müəssisələr... İcbari Tibbi Sığorta Agentliyi isə profilaktika və müalicə sahəsində icraçı qurumdur. Amma bu profilaktika qaydalarının, müalicə protokollarının həyata keçirilməsi və nəzarəti SN-in funksiyalarına aiddir. SN gələcəkdə İcbari Tibbi Sığortanın keyfiyyətini müəyyənləşdirəcək.

Ekspertlərin fikrincə, bütün bunlar deməyə əsas verir ki, Şiraliyevin rəhbərlik etdiyi qurumun ayrıca nazirlik kimi qalması gərəksizdir. Onun hazırkı səlahiyyətləri ƏƏSMN əvvilərində de gerçikləşdirile bilər. Yuxarıda sadalanan, yəni həle ki, SN-nin tabeliyində qalan müəssisələrin isə TƏBİB-ə verməsi mümkündür.

Mütəxəssislərin qənaəti ondan ibarətdir ki, adları çəkilən iki nazirliyin birləşdirilməsi labüddür, eyni zamanda, bir çox ölkələrdə səhiyyə sistemi sosial müdafiə sisteminin tərkib hissəsi kimi, vahid qurum tərəfindən idarə olunur. Çox uzağa getməyək, elə bizim region ölkələrinde - Rusiya və Gürcüstanda bu, sınaqdan keçirilib. Nəzəre almaq lazımdır ki, səhiyyə bütövlükde sosial müdafiənin tərkib hissəsidir. Həm də onu nəzəre almaq lazımdır ki, bu ilin evvelində Səhiyyə Nazirliyinin, yuxarıda da vurğuladığımız kimi, bir çox önemli səlahiyyətləri tam məhdudlaşdırılıb. Yəni bir hələdə ki, SN-nin əsas işi səhiyyə siyasetinin həyata keçirilməsidir, elə isə bu çox rahat şəkildə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tərkibində həyata keçirilə bilər. Məsələn, həmin nazirliyin tərkibində səhiyyə siyasetini həyata keçirən bir departamentin yaradılması mümkündür.

Qısa, əksər ekspertlərin qənaəti ortaqdır: SN-nin ləğv edilməsi və ƏƏSMN-ə birləşdirilməsi tamaşa məqbul bir modeldir.

Və sonda: görünən odur ki, Oqtay Şiraliyevin rəhbərlik etdiyi nazirliyin taleyi ilə bağlı müzakirələr hələ uzun müddət davam edəcək. Müzakirələrin nə ilə nəticələnəcəyini isə zaman göstərəcək. Odur ki, gözləyək...

Sənan Mirzə

Aktiv COVID-19 xəstələri Bakının mərkəzində tutuldu

Nərimanov rayon Polis İdarəsi 17-ci Polis Şöbəsinin əməkdaşları rayon ərazisində ictimai yerdə aktiv COVID-19 xəstəsi olan Bakı şəhər sakini, 34 yaşlı Mahmud Məmmədovu saxlayıblar.

DİN mətbuat xidmətindən "Unikal'a verilən məlumatə görə, polis əməkdaşları tibbi prosedurları gözləməklə onu yaşadığı evə qatarıblar. Onun barəsində Nərimanov rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsində Cinayət Məcəlləsinin 139-1.1-ci (epidemiya əleyhinə rejimin, sanitariya-gigiyena və ya karantin rejimlərinin pozulması) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, İstintaq aşasızlılığı davam etdirilir.

Rəntin rejimlərinin pozulması maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, İstintaq aşasızlılığı davam etdirilir.

DI?N-in Mətbuat Xidmətindən verilən məlumatə görə, Səbail RPŞ

8-ci Polis Bölməsinin əməkdaşları tərəfindən rayon ərazisində ictimai yerde, əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan aktiv "COVID-19" xəstəsi - Bakı şəhər sakini Rəşad Səfərov müəyyən olunaraq saxlanılıb. Polis əməkdaşları tibbi prosedurları gözləməklə onu yaşadığı eve qatarıblar. Onun barəsində Səbail RPŞ-nin İstintaq Şöbəsində Cinayət Məcəlləsinin 139-1.1-ci (epidemiya əleyhinə rejimin, sanitariya-gigiyena və ya karantin rejimlərinin pozulması) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, İstintaq aşasızlılığı davam etdirilir.

"Münaqışdan sonrakı yeni mərhələyə qədam qoyuruq" - Ceyhun Bayramov

"Azərbaycan tərəfi etnik və dini mənsubiyətin-dən asılı olmayaraq, bərabər şəkildə və ayrı-seçkilik olmadan bütün Azərbaycan vətəndaşlarının hüquq və azadlıqlarını təmin edərək Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsinin ərazilərində yaşayan erməni əsilli vətəndaşlarını ölkənin siyasi, sosial, iqtisadi məkanına yenidən ineqrasiya etməkdə qərarlıdır. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası möhkəm hüquqi bazanı təmin edir".

Unikal.org xəber verir ki, bunu ATƏT-in Nazirlər Şurasının 27-ci iclasında Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov çıxışı zamanı deyib. Nazir bildirib ki, münaqışının əhatə etdiyi ərazilərdəki azərbaycanlı və erməni sakinlərinin Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü çərçivəsində bir-birlərinin təhlükəsizliyinə, etnik və dini mənsubiyətinə hörmətə əsaslanan dinc birləşmişliyi təmin edilməlidir və sonunda təmin ediləcək:

"Biz münaqışdan sonrakı yeni mərhələyə, yenidənqurma və bərpa mərhələsinə, dinc birləşmişliyin bərpa mərhələsinə qədəm qoyuruq. İnkıraf və əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar meydana çıxır. Həmkarlarımızı və tərəfdəşlərimizi yeni perspektivli reallıqları qiyəmləndirməyə və onlardan faydalana mağaza çağrıriq".

"Bu, Azərbaycanın suverenliyi çərçivəsində hall olunmalıdır" - Çavuşoğlu

"Son hadisələr Azərbaycan torpaqlarının 30 il davam edən işğalının sonsuzə qədər davam etməyəcəyini göstərdi".

Unikal.org xəber verir ki, bunu ATƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının bu gün başlamış iclasında Türkiye xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu bildirib.

O, daim beynəlxalq hüququn tərəfində olduğunu da qeyd edib.

"ATƏT-in Minsk qrupunun üzv ölkəsi olaraq biz bu münaqışının uzunmüddətli həlli üçün əlimizdən gələn səyləri göstərməyə daim hazırlıq. Həmisə münaqışının beynəlxalq hüquqa, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə, ATƏT prinsiplərinə əsasən həll olunmasının vacibliyini bildirmişik. Münaqış Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır", - deyən türkəlli nazir Azərbaycan ilə Ermənistən arasında Rusyanın vasitəciliyi ilə əldə edilmiş razılaşmanı 30 il sonra sülh üçün həqiqi şans olaraq dəyərləndirib:

"Bu fakt regional sabitlik üçün, o cümlədən Azərbaycan - Ermənistən, Türkiye - Ermənistən münasibətləri üçün müsbət hadisədir".

Ərdoğan Kılıçdaroğlunu məhkəməyə verdi

Türkiyə Cumhuriyyətinin prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Kamal Kılıçdaroğlunu məhkəməyə verib.

Unikal.org "TRT Haber"ə istinadən xəber verir ki, Ərdoğan müxalif Cumhuriyyət Xalq Partiyasının (CHP) sədri Kamal Kılıçdaroğlundan 500 min türk lirası təzminat tələb edir.

Buna səbəb Kılıçdaroğlunun paramətrdəki çıxışı zamanı ölkə prezidentini təhqir etməsi və şərf və ley-aqətə toxunan ifadələr işlətməsi olub. İş artıq məhkəmə icraatına götürülüb.

Zakir Həsənov Rusiya sülhməramlılarının komandanı ilə görüşdü

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində yerləşdirilən Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin komandanı general-leytenant Rüstəm Muradov ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyindən Unikal.org-a verilən məlumatata görə, görüşdə Azərbaycan, Rusiya Prezidentləri və Ermənistanın baş nazirinin birgə Bəyanatının müdədələrinin icrası məsələləri müzakirə olunub.

DİN-dən azad olunan ərazilərə getmək istəyənlərə müraciət

Daxili işlər Nazirliyi partlayıcı maddələrdən təmizlənənə qədər vətəndaşlarımızın azad olunan ərazilərə getməməsi üçün növbəti dəfə müraciət edib.

"Unikal"ın məlumatına görə, müraciətdə DİN bir daha əhaliyə xəbərdarlıq edərək təhlükənin mövcudluğunu nəzərə alıb müvafiq icazə olmadan, işğaldan azad olunmuş ərazilər minalardan və digər partlayıcı vasitələrdən tam təmizlənəndək həmin bölgələrə səfər etməmələrini xahiş edib.

Zəngilanda növbəti ağaçəkmə aksiyası keçirildi

Növbəti ağaçəkmə işğaldan azad olunmuş Zəngilan rayonunun Ağalı kəndi ərazisində keçirilib.

"Unikal"ın məlumatına görə, Meşələrin İnkışafı Xidmətinin rəis müavini Mehman Səfərov bildirib ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər və Kənd Təsərrüfatı Nazirliklerinin əməkdaşlarının iştirakı ilə keçirilən ağaçəkmə tədbirində karantin rejiminin tələblərinə eməl olunmaqla 400-ə yaxın tut ağacı əkilib.

M.Səfərovun sözlərinə görə bu, Zəngilan rayonu ərazisində keçirilən ikinci əkin-bərpa tədbiridir, bundan əvvəl rayon ərazisində Şərqiçaları əkilmüşdi.

"Xatırladım ki, payız ağaçəkmə kampaniyası çərçivəsində işğaldan azad olunmuş Füzuli, Ağdam və Qubadlı rayonlarının ərazilərində de ağaçəkmə tədbirləri keçirilib, yerli şəraitə uyğun müxtəlif cinsli ağaclar əkilib və meşəcinsli ağaç toxumları sepi lib. Respublikanın bütün bölgələrində əkin-bərpa işləri davam edir".

Gəncə Şəhər İH-ə növbəti onlayn qəbul keçirilib

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətində növbəti vətəndaş qəbulu keçirilib. Qəbul xüsusi krantin rejimi qaydalarına uyğun olaraq onlayn qaydada təşkil olunub.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov müvafiq idarə, müəssisə və teşkilat rəhbərləri ilə birləşdə vətəndaşların problemlərini dinləyib, səsləndirilən məsələlərin həlli istiqamətində tapşırıq və tövsiyələrini verib.

Qəbulu yazılın vətəndaşların səsləndirdikləri müraciətlər işlə təminat, mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, fərdi evlərə su, qaz və elektrik xətlərinin çəkilişi və digər məsələlərdən ibarət olub.

Niyazi Bayramov vətəndaşların şikayət və təklifləri ilə bağlı onlayn qəbulda iştirak edən məsul şəxslərle müzakirələr aparıb, qaldırılan məsələlərin nəzarətə götürülməsi barədə tapşırıqlar verib. Bəzi məsələlər yerində öz həllini təpib, aşaşdırılması vacib olan müraciətlər isə aidiyati qurumlar üzrə yönləndirilib.

UNEC brendi Gürcüstanda tanıtıldı

Universitetlərin beynəmiləlləşməsi və düntə təhsil bazlarında baş verən global trendlər ali təhsil müəssisələri arasında güclü rəqabət mühitinin yaranmasını zəruri edir.

UNEC bu istiqamətdə öz fealiyyətini uğurla davam etdirir. Unikal.org xəbər verir ki, UNEC dünya təhsil brendləri arasında öz mövqeyini gücləndirərək artıq Gürcüstanda da tanıtıldı. Belə ki, Gürcüstanın İntellektual Mülkiyyət İstututu "UNEC"i Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin brendi kimi qorunma altına alındı.

Beləliklə, UNEC Türkiye, Slovakiya, Macarıstan, Xorvatiya, Polşa, Latviya, Litva, Estonia, Rusiya və Ukraynadan sonra 11-ci ölkədə tanınmış oldu.

Ötən ilin dekabrında Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilən Nizaməddin Quliyevin yeni korupsiya əməlləri ortaya çıxb. Belə ki, onun hələ Goranboy rayonunun icra başçısı olarkən külli miqdarda dövlət vəsaitini guya tender yolu ilə oğluna məxsus şirkətə yönəltdiyi aydınlaşdırıb.

Qeyd edək ki, ötən ilin sonlarında Nizaməddin Quliyev və başqaları vəzifə səlahiyyətlə-

edib. 21.05.2012-ci il tarixli təderdə isə "Mallar (işlər və xidmətlər) üzrə satınalma müqaviləsi" ilə Goranboy rayonunda abadlıq və quruculuq işlər üçün N.Quliyevin oğlunun nəzarətindəki firmaya 1 352 704,79 manat (bir milyon üç yüz əlli iki min yeddi yüz dörd manat yetmiş doqquz qəpik) məbləğində ödəniş olunub.

Bu da son deyil. 25.12.2012-ci il tarixli "Mallar (işlər və xidmətlər) üzrə sat-

həyata keçirilən quruculuq və abadlıq işlərində subpodratçı kimi iştirak etmişəm. Hər dəfə görülən işlərə görə pulu "Fəqan Xidmət"in rəhbəri Fəyyaz Məmmədovdan deyil, məhz icra başçısı Nizaməddin Quliyev və onun müavini Baxış Abdullayevdən almışam. Necə ola bilər ki, şirkətlə işlədiyim haldə, görülen işin pulunu onun rəhbərindən deyil, icra başçısı və müavinindən alınıb? Bundan əlavə, "Fəqan Xidmət" şirkətinin fealiyyətində yetəri qədər

Nizaməddin Quliyevlə oğlunun şirkəti arasında qaranlıq ilişgilar...

Milyonlarla manat dövlət vəsaitinin taleyi hələ də müəmmalı qalıb

rindən sui-istifadə etmə, külli miqdarda təkrar rüşvət alma, mənimsemə və digər faktlara görə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə başlanılmış cinayət işləri üzrə şübhəli şəxs qismində saxlanılırlar. Hazırda iş üzrə cinayətin digər iştirakçılarının müəyyənləşdirilərək istintaqa cəlb olunması istiqamətində zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

N.Quliyev bundan əvvəl isə Goranboy Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı postunu tutub. Həmin vaxt o, rayonda keçirilən dövlət satınalmalarının böyük bir hissəsinin müəmmalı şəkildə özüne yaxın şirkətlərə istiqamətləndirilib.

"Unikal" qəzetiñin araşdırılmasına görə, təkçə 2012-ci ilin mart ayında Goranboy rayonunda abadlıq işləri aparılması üçün dövlət büdcəsindən 2.000.000 manat pul ayrılib, tender keçirilib və həmin tenderin qalibi kimi "Fəqan Xidmət" firmasının adı açıqlanıb. 28.03.2012-ci il tarixli "Mallar (işlər və xidmətlər) üzrə satınalma müqaviləsi" ilə Goranboy rayonunda abadlıq və quruculuq işləri üçün həmin firma MMC 272 547 (iki yüz yetmiş iki min beş yüz qırıq yeddi) manat məbləğində tenderi qəbul

nalma müqaviləsi" ilə Goranboy rayonunda abadlıq və quruculuq işləri üçün N.Quliyevin oğlunun şirkəti 105 000 (yüz beş min) manat məbləğində tenderin "qalibi" olub.

On maraqlı odur ki, ududuğu milyonluq dövlət satınalmalarına baxmayaraq, adıçıklən şirkət elə də böyük kollektivə malik olmayıb, üstəlik, "Fəqan Xidmət"in nizamnamə kapitalı da qəpik-quruşla ifadə edilir.

İddialara görə, sözügedən firma ilə bağlı son 10 ildə yetərinə ciddi qalmqallar da yaşandı. Məsələn, 2014-cü ildə o vaxt həbsdə olan iş adamı Müqayis Verdiyevin mətbuatda yer alan müraciətində bildirilib ki, həmin şirkət 2012-ci ildə Goranboy rayon İcra Hakimiyyəti tərefindən elan edilmiş tenderin müqaviləsi" ilə Goranboy rayonunda abadlıq və quruculuq işləri üçün həmin şirkət MMC-nin Fəyyaz Məmmədov isə formal olaraq şirkət rəhbər təyin edilib ki, iz itirilsin. Mənim sifarişlə həbs olunmağımı təsdiq edən sənədlər də əlimizdədir və onu mətbuat vasitesi ilə yayımlayışdır.

Bənzər iddia, ittiham və faktlar yetərincədir. Aydın görünür ki, hazırda həbsdə olan N.Quliyev icra başçısı olarkən dövlətin milyonlarla manatlıq vəsaitini de-faktō oğluna məxsus şirkətə yönəltmək misli görünməmiş korupsiya əməllərinə yol verilib. Yəqin ki, eks-icra başçısının məhkəməsində bu əməllerle bağlı ictimaiyyətin məlumatsız olduğu yetərincə sensasiyalı bilgilərin açıqlanmasına şahidlik edəcəyik... Elvin Rüstəmov

Bir zamanlar Azərbaycanın ən qüdrətli məmür-oliqarxlarından biri olan "Azərenerji" ASC-nin sabiq prezidenti Etibar Pirverdiyev sayılırdı. Pirverdiyev korrupsiya pulları hesabına qısa vaxtda özünə nəhəng biznes şəbəkəsi yaratmışdı. Sabiq "ışiq şefi" məsul olduğu sahəyə ayrılan dövlət vəsaitlərinin, necə deyərlər, "al-tindan girib üstündən çıxırı". Nəticədə onun adı ölkənin əsas oliqarxları sırasında çəkilirdi.

Lakin 2018-ci ildə 54 yaşlı Pirverdiyevin karyerası biabırçı şəkildə başa çatdı. O, "Azərenerji" ASC-nin prezidenti vəzifəsindən azad edildi.

Pirverdiyevin işdən çıxarılması he-

və qiymətləndirilməsini özündə eks etdirən investisiya təklifləri tərtib edilməyib.

Birbaşa layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması, layihənin texniki iqtisadi əsaslandırılması və qiymətləndirilməsi aparılmayıb. Tikinti layihələri şəhərsalma və tikintiye dair normativ sənədlərin tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması, həmin tikinti obyektlərine ayrılmış vəsaitlərin səmərəli istifadəsinin qiymətləndirilməsi üçün ekspertizadan keçirilməyib. Habelə müvafiq qaydaların tələblərinə uyğun olaraq tikintilərin cari qiymətlər səviyyəsində ehtimal olunan dəyəri müəyyən edilməyib.

Auditor bir neçə halda paylayıcı

zuntulardan ciddi korrupsiya iyi gəldiyi tamamile aydınlaşdır. Əger "Azərenerji" heç bir texniki-iqtisadi əsaslandırma aparmadan, ekspertiza keçirmədən, müvafiq şəhərsalma normalarına məhəl qoymadan tikinti layihələrinə bündə vəsaitlərini xərcleyibsa, bəyəm burada korrupsiya əlamətləri yox idi? Yaxud layihə-smeta xərclərinin podratçı tərəfindən hazırlanması, podratçıya əlavə pul ödənilməsi və ya podratçının tender yolu ilə deyil, birbaşa seçilməsi korrupsiyadan xəber vermir? Hansı ki adıçəkilən ASC-nin podratçısı eksər hallarda ele bu strukturun rəhbəri Etibar Pirverdiyevin nəzarətindəki şirkətlər olurdu.

Ən acinacaqlısı isə o idi ki, "De-

Bakıda əllillərin hərəkatı üçün 2200-dən çox pandus

Ölkəmizdə əlliliyi olan şəxslərin sosial müdafiəsi, onların reabilitasiyası və cəmiyyətə integrasiyası istiqamətdində mühüm tədbirlər həyata keçirilməkdədir. Dövlət başçısının bu istiqamətdə sosial siyasetinin tərkib hissəsi olaraq şəhər nəqliyyatında müyəssərliyin təmin olunması məqsədilə son 5 ildə çox əhəmiyyətli işlər görülüb.

Bakı Nəqliyyat Agentliyinin Mətbuat katibi Mais Ağayev "Unikal" a açıqlamasında bildirib ki, bu çərçivədə 160-dan çox küçə və prospektdə 2200-dən artıq pandus təşkil edilib. Həmçinin, 10-dan artıq küçə və prospektdə "ideal səki" layihəsi icra olunub ki, nəticədə həmin ərazilərdə əsasən görəmə imkanları məhdud şəxslər üçün rahat hərəket imkanı yaradılıb.

İctimai nəqliyyatda da müyəssərliyin təmin olunması məqsədi ilə vacib addımlar atılır. Sənəsin avtobusları ilə bağlı norma və standartlarda da bu amil mütəqəşkildə nəzərə alınır. Bu gün marşrut şəbəkəsində 1000-dən artıq avtobusda xüsusi panduslu mexanizmlərin olması da məhz bununla əlaqədardır.

Eyni zamanda yeni ictimai nəqliyyat infrastrukturları yaradılan zaman da müyəssərlik əsas tələb olaraq nəzərə alınır. Bu mənada "Koroğlu" Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzini göstərmək istərdim. Burada tam formada müyəssərlik təmin edilib. Bundan sonra yaradılacaq digər bu kimi məkanlarda da bu tendensiya saxlanılacaq.

Alımlardan şok açıklama

Koronavirus nə avtobusda, nə kafedə, nə də dükanda yayılır...

Çinin elm adamları koronavirusa yoluxma riskinin ən yüksək olduğu məkanı açıqlayıb.

Lent.az xaricə KİV-ə istinadən xəbər verir ki, Çinin elmi jurnallarından birində dərc edilən araşdırmanın nəticələri hər kəsin marağına sebəb olub.

Alimlər bu qənaətə gəliblər ki, insanların daha çox yoluxma riskinə nə avtobusda, nə kafedə, nə təyyarədə, nə də ticarət mərkəzlərində məruz qalır. Sən demə, ən çox yoluxa biləcəyimiz məkan yaşadığımız evimizdir.

Kotai mütəxəssislərinin Uhanla həmsərhəd olan Hunan əyalətinin, təxminən 1200 xəstə sakını üzərində apardıqları araşdırmanın nəticələri bunu deməyə əsas verib.

Çünki ailə üzvlərinin hər biri fərqli məkanlardan gəlir və bir yerdə daha çox təmasda olurlar. Ona görə de alımlər evdə də maska taxmağın qəçiləməz olduğunu bəyan ediblər.

Alimlər tibbi müəssisələrdə də yoluxma ehtimalının yüksək olduğunu üzə çıxarıblar. Bu, xəstəxana qarşısında yaranan uzun növbələrdə və s. baş verə bilir. Məhz buna görə Çində tibb müəssisələri qarşısında uzun növbələrə icazə verilmir.

Etibar Pirverdiyevi 2015-ci ildə həbsdən qurtaran səbab...

Sabiq "ışiq şefi"nin korrupsiya əməlləri ətrafında söz-söhbət səngimir

min il iyulun 3-də Mingəçevir şəhərində fəaliyyət göstərən ölkənin ən böyük elektrik stansiyası olan "Azərbaycan" İES-in 1-ci və 6-ci enerji blokunda partlayışla birbaşa əlaqəli idi. Bütün ölkəni işıqsız qoyan, dövlət və əhaliyə böyük ziyan vuran bu hadisən dərhal sonra ölkə başçısı baş vermiş qəza ilə əlaqədar Dövlət Komissiyasının yaradılması haqqında sərəncam imzalandı. Dövlət Komissiyasının bir müddət sonra hazırladığı yekun rəydə baş verən hadisədə Pirverdiyevin məsuliyyəti aydın ifadə edilmişdi.

"Unikal" a daxil olan məlumatə görə isə, sabiq "ışiq şefi" əslinde bu hadisədən üç il önce - 2015-ci ildə vəzifədən azad edilə biləmiş. Buna səbəb isə onun rəhbəri olduğu ASC-də misli görünməmiş korrupsiya faktlarını aşkar edilməsi imiş.

Bələ ki, həmin il Hesablama Palatası "Azərenerji"-də audit aparıb.

Çox keçmir ki, Palatanın rəsmi saytında auditin nəticələri dərc olunur. Bununla bağlı müvafiq hesabatda "Azərenerji"yə ayrılan bündə vəsaitlərinin xərclənməsində ciddi pozuntular üzə çıxdığı məlum olur.

Məsələn, yoxlama nəticəsində aydınlaşdır ki, sözügedən ASC tərəfindən dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu üçün tələb olunan bündə vəsaitlərinin proqnozlaşdırılması zamanı sahə üzərə dövlət investisiya layihələrinin əsaslandırılması, ilkin strukturunu

elektrik şəbəkəlerinin yenidən qurulması layihəsi üzrə obyektlərin layihə-smeta sənədlərinin podratçı təşkilatın sıfarişinə əsasən hazırlanmışdır. Müəyyən edib. Həmçinin layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması xərclərinin podrat müqaviləsinə daxil edildiyini, işlərin yerinə yetirilməsi zamanı podratçıya artıq vəsait ödəniləndini üzə çıxarıb.

Yoxlamalar nəticəsində müəyyən olunur ki, Pirverdiyevin rəhbərlik etdiyi qurum işlərin və xidmətlərin satın alınması zamanı bəzi hallarda satınalma proseduru tətbiq edilmədən podratçılarla birbaşa müqavilələr bağlayıb.

Hesablama Palatası həmçinin müəyyənləşdirib ki, bir neçə obyekti tikintisi başa çatdırılsa da Dövlət qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesabatlarında aktivlərə aid edildiyi üzə çıxır.

Bütün bu ciddi pozuntulara baxmayaraq Hesablama Palatası "Azərenerji"-də aparılmış yoxlamaların nəticəsini tədbir görülmək üçün hüquq-mühafizə orqanlarına göndərmiş. Palata "Azərenerji"-də aparılmış yoxlamaların nəticələrinin müzakirə olunmasına həsr edilmiş kollegiya iclasında ASC-yə tövsiyə edir ki, bu pozuntuları aradan qaldırsın və bələ hallara geləcəkə yə verməsin.

Hərçənd ki, ortaya çıxarılmış po-

loitte" şirkəti tərəfindən aparılan audit "Azərenerji"nin maliyyə göstəricilərinin kəskin pisləşdiyini üzə çıxmışdır. "Deloitte" şirkəti tərəfindən aparılan audit yoxlaması nəticəsində məlum olub ki, səhmdar cəmiyyətin ümumi gəlirləri 2014-cü ildə 4,3 dəfə azalıb - 84 milyon 589 min manatdan 19 milyon 594 min manata enib.

Operatorun vergilərin ödənilməsindən əvvəlki gəlirləri də kəskin aşağı düşüb. 2013-cü ildə bu gəlirlər 130 milyon 607 min manat təşkil etmişdə, 2014-cü ildə həmin rəqəm 55 milyon 378 min manata enib.

Habelə "Azərenerji"nin əməliyyat fealiyyətindən daxil olmaların həcmi 237 milyon 748 min manatdan 168 milyon 269 min manata qədər azalıb. Lakin bütün bu aşkar korrupsiya əməllərinə baxmayaraq, Etibar Pirverdiyev hansısa formada "sudan quru çıxmağı" bacarıb. Halbuki ondan ən azı buna soruşturma olardı ki, niyə sabiq sədrin şəxsi biznesi gündən-günə çiçəklənərək "Azərenerji" bündə öhdəliklərini belə yerinə yetirə bilmir və ən iri vergi borcu olan müəssisələrdən biri kimi qalır. Axi bu ASC, ən azından, bündəcən ən iri investisiya qoyuluşlarının yönəldildiyi müəssisədir. 2005-ci ildən 2014-cü ilə qədər dövlət bündəcən "Azərenerji" ASC-ye 1 milyard 132 milyon manat investisiya yönəldilib. ASC 2010-cu ilə qədər 1,45 milyard dollara yaxın xarici kreditlər cəlb edib.

Bir sözlə, 2015-ci ildə Pirverdiyev hərəkəflə şəkildə çətin suallar və ciddi korrupsiya faktları qarşısında id. Nəinki işdən azad edilən, hətta barendə dənə dərəcə cəza tədbiri görülməsi qəçiləməz id. Ancaq sabiq "ışiq şefi" nəyə görə (!) qurtulmayı bacarıb. Nəticədə üç il sonra bütün ölkə işıqsız qalır və bu bardağın daşıran son dəməyə qəyri-qanuni əməllər vardi.

Sabiq "ışiq şefi" ən azı 2015-ci ildə aşkarlanan mənimsəmələrə görə məsuliyyətə cəlb olunmalıdır.

Maraqlıdır: konkret hər iki halda o, həbsə düşməkdən necə xilas olmuşdur? Pirverdiyev artıq iki ildir vəzifədə deyil, lakin yuxarıdakı sual hələ uzun müddət aktual olaraq qalacaq...

Toğrul Əliyev

O, son döyüşdə ermənilərin xeyli sayıda texnikasını və canlı qüvvəsini məhv etdi.

...Amalya Ana demek olar ki, hər gün səhər və axşam, evlərinin yaxınlığında qəbris-tanlıqdağı oğlunun qəbrini ziyarət edir. Əvvəlcə, təzə ter gül dəstəsini qəbrinin üstüne səpəleyir və sonra isə baş daşını sığıllaya-sıgallaya, qara torpaqla örtülmüş qəbrini qucaq-layaraq hönkür-hönkür ağlayır və ürəyini boşaldır. Və deyir: "Kim qıydı sənə, o mənfur düşmənmi, artıq başları ezimiş ermənim? Rahat uyu şəhid oğlum, sənin, sənin kimi yüzlərə şəhid balamızın qanı yerde qalmadı. Sənin kimi Şahin - igid döyüşçülərimiz sizə nəmərdəcəsinə ateş açanları məhv ediblər. Sizin, şəhidlərimizin qisasını alıblar və alacaqlar. Rahat ol oğlum, mənim, hamimizin fəxri, Vətənin xilaskarı Şahin! Sən tək deyilsən oğlum, həmişə yanındayıq..."

Bəli, bu bir şəhid anasının fəryadıdır. Dünyaya mərd, vətənpərvər oğul getirmiş, ürəyinin oduylu, gözünün nuryula, min bir əzab-əziyyətlə böyüdən Amalya ananın...

İndi, cəmi 19 il yaşmış - Şahin Ziyad oğlu İsgəndərov - tekce Zaqtalanın deyil, bütöv Azərbaycanımızın fəxridir, xilaskar və qəhrəmanıdır.

Vətən yolunda canını fəda edən, şəhidlik zirvəsini feth edən, Şahin öz ömrünü rəşadətlə, fəxaretlə yaşadı, öz mərdliyi, şücaəti ilə valideylərinin, nəslinin, elinin-obasının, qızılıqlıları diyarı, iigidlər məkanı Zaqtalanın adını uca etdi. O, bir qəhrəmanlıq simvolu kimi gənclərə, gələcək Vətən keşikçilərinə bariz nümunə oldu.

İkinci Vətən müharibəsinin qəhrəmanı Şahin Ziyad oğlu İsgəndərov Zaqtala rayonun Qandax kəndində 2001-ci ilin 21 avqust tarixində, sadə, zəhmətsevər bir ailədə dünyaya göz açıb. Ailədə iki qardaş olublar. Atası Ziyad və Anası Amalya xanımın hər iki övladı, yaşıdlıları kənddə çox müləyim xasiyyətli, sakit təbiətli və işgūzar, üstün tərbiyeli gənclər kimi tanınıblar. Valideynləri isə onlara uşaq yaşlılarından vətənpərvərlik ruhunu aşılıyıblar.

Haqqında söhbət açdığımız, haqq dünyasına qovuşmuş, Şahin İsgəndərov Şəhid Vasif Saatov adına Qandax kənd tam orta məktəbini 2019-cu ilin iyun ayında bitirib. Hər dəfə şəhid ailəsinə baş çəkəndə nə qədər qürurlu olsada, şəhidin valideynlərinə, yaxın qohum - əqrabasına, əzizlərinə və dostlarına ruhu şad olsun, Allah rəhmət eləsin, desək də, onlara təskinlik versək də, səbr, can-sağlığı arzulasaq da, Vallah azdır.

Etiraf etməliyəm ki, Vətənimizin, torpaqlarımızın işğaldan azadlığı uğrunda həlak olan bir gəncin valideynlərini danışdırmaq mənə çok ağır gəlir. Axi, onların hansı psixoloji durumda olduğunu çıx yaxşı anlayıram...

Qəhrəman Şahin İsgəndə-

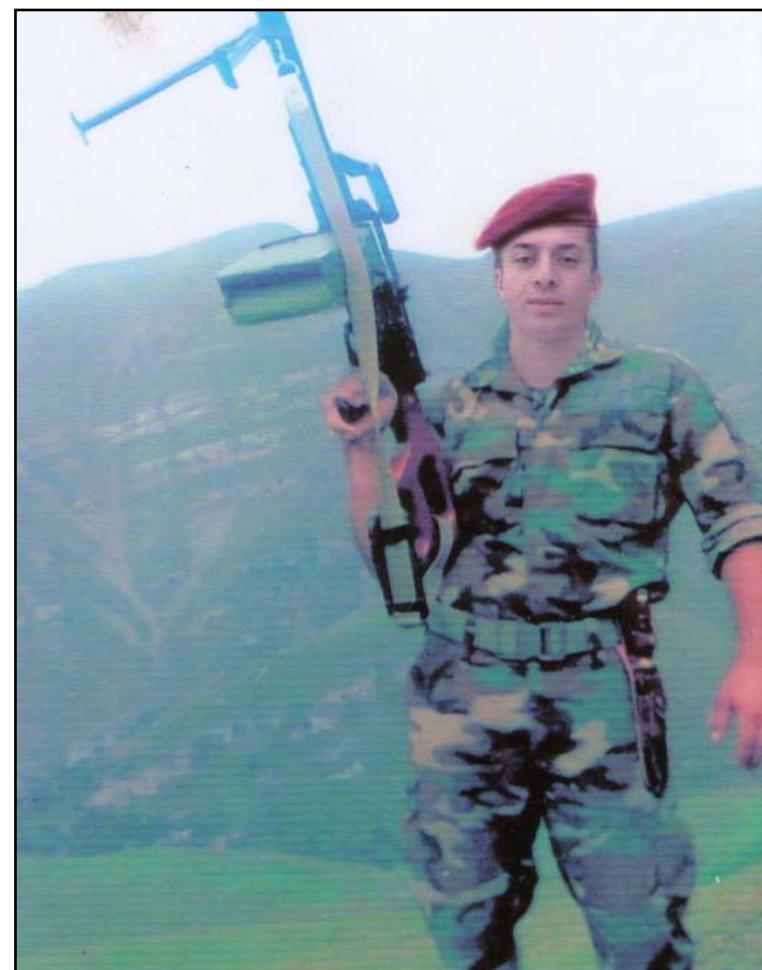
rovun atası elə bil məni hiss etmişdi: "Oğlum məktəb yaşlarından idmana, hərbiye meyilli idi. O, həmişə hərbi formadakıları görəndə sakitcə, çox maraqla baxardı. Qarabağdan, işğal altında olan torpaqlardan danışanda çox-çox fikirləşər, xeyallara dalardı. Bu günlər artıq oğlumun həmin xəyalları gerçəkləşib. 2019-cu ilin 24 oktyabr tarixində oğlum Şahini həqiqi hərbi xidmətə yola saldıq. Əvvəlcə Müdafiə Nazirliyinin Ağcabədiddə yerləşən "N" sayılı hərbi hissəsində xidmətə başladı. O, hərbi and içdikdən sonra hərbi xidmətini Cəlilabad rayonunun Göytəpədə Xüsusi Teyinatlıların Dəstəsində hərbi xidmətini davam etdirmiş və eyni zamanda mütəmadi hərbi təlimlərdə iştirak etmişdi. Oğlu-

Hadrut-Ağdərə-Xocavənd-Ağdam istiqamətində gedən qızğıñ döyüşlərin önündə gedirdilər...

Şəhidin əmisi qeyd etdi ki, hətta Şahin mərd döyüşçülərlə birlikdə Hadrut rayonunun Tuğ kəndinin, Tərtər rayonunun Talış kəndinin, Suqovuşan qəsəbəsinin işğaldan azad olunmasında da şücaət göstərib. Şanlı ordumuzun qəhrəman, cəsur əsgəri olan Şahin İsgəndərov son döyüşdə əsil vətənpərvər kimi hüner göstərdi. Oktyabr ayının 9-10 tarixlərində Xocavənd-Ağdərənin -Xocavənd-Ağdərə-Ağdam rayonlarının işğaldan azad edilməsində gedən ölüm-dirim mübarizəsində Şahin digər döyüşü hərbiçilərlə birlikdə qəhrəmanlıq nümunəsini gös-

Düşmanın üstüna şahin kimi şığıyan şəhid - ŞAHİN

tariximizlə yaz oğlum". Sanki Şahin balam mənim nəsihələrimə qulaq asdı. Sanki, Şahin oğlumuz, Şahin kimi düşmənin üstüne şığıdı, onun başını əzdidi, məhf etdi, yaralı döyüşçülərimizi xilas etdi, özü isə...

Amalya xanım göz yaşlarını boğa bilmədi, söhbətini yarımcıq qoydu... Əslində isə o, artıq fikrini tamamlamışdı. Oğlu əsil qəhrəmanlıq nümunəsi göstərərək, şəhidlik zirvəsini feth etmişdi...

Atası qeyd etdi ki, müharibə başlamazdan bir ay əvvəl, oğlu ilə telefon əlaqəsi yaratmışdır. Şahin həmin vaxt hər şeyin yaxşı olduğunu bildirmişdir. Sonradan onlara (yeni, valideynlərinə) məlum olub ki, oğlu da digər hərbiçilərlə birlikdə İsmayıllı və Qusar rayonlarında hərbi təlimlərdə iştirak etdikdən sonra Beyləqan rayonuna gediblər...

Şahinin əmisi Zöhrab İsgəndərov isə söhbət zamanı vurğuladı ki: "Qardaşı oğlunun xidmətde olduğu Xüsusi Teyinatlıların taboru həmişə döyükəməliyyatlarında birinci olublar". Sentyabrın 27-de ermənilərin təribat hückumundan sonra Şahingil əvvəlcə Ağdam, Ağdərə, sonra isə Cəbrayıllı-Fizuli istiqamətində döyükəməliyyatlarına başlayıblar. Ele ilk döyüldərə onlar düşmənin xeyli sayıda canlı qüvvəsini, texnikasını məhv etdi. Komandırın söylədiyinə görə Cəbrayıllı və Fizuli rayonlarının işğaldan azad edilməsində xüsusi şücaət göstəriblər. Şahin birinci döyükəməliyyatlarından sonra valideynləri ilə əlaqə saxlayıb.

Qardaşının oğlu özünü və hərbiçi yoldaşlarının yaxşı olunduqlarının bildirib. Valideynlərinin narahat olmamalarını təselli verərək, tezliklə qələbə sevinci ilə doğma kəndinə dönməyini bildirib. Sonra bize məlum oldu ki, Şahinin olduğu Xüsusi Teyinatlılardan ibarət taboru

təribələr, düşmənin xeyli sayıda canlı qüvvəsi ilə üz-üzə qalan əigid döyüşü həmin döyüşdə düşmənin 40-45 sayıda canlı qüvvəsini məhv etmişdi.

Atası Ziyadın söylədiyinə görə, komandırın rayon rəhbərliyinə təqdim etdiyi təqdimatda göstərilib ki, Milli Ordumuzun hərbi qulluqçusu Şahin Ziyad oğlu İsgəndərov oktyabrın 10-da cəbhədə gedən şiddetli döyüşdə əsil qəhrəman kimi vuruşaraq, düşmənə güclü müqavimət göstərərək, pullemyot silahlı düşmənin xeyli sayıda canlı qüvvəsini və texnikasını məhv etmişdi. O, ağır yaralansa da digər yaralı hərbiçilərimizi döyükəməliyyatından çıxartmışdır. O, hətta ağır yaralı döyüşçülərimizin göstərərək, erməni işgalçılara qarşı son nəfəsinədək döyüşmüşdür...

Qeyd edək ki, Azərbaycanımız Xüsusi Teyinatlıların cəngavər oğlu Şahin, hərbi andına sadiq qalaraq Vətənimizin azadlığı uğrunda həlak oldu. Zaqtalanın Qandax kəndinə, üç rəngli bayraqımızın müşayiəti ilə, şəhid kimi fəxrə, şərəflə qayıtdı... Və, 11 oktyabr 2020-ci il tarixdə izdihamın müşayiəti ilə Şahin Ziyad oğlu İsgəndərov evlərinin yaxınlığında qəbristanda son mənzilə yola salındı - Allahın dərgahına qovuşdu...

Başınızı dik tutun, qürurula gezin!

Siz qəhrəman atasınız - Ziyad Ata, qəhrəman, cəsur övladın Anasıınız - Amalya Ana!

Sən - adını fəxrə, çəkdikləri şəhid qardaşsan - Kənan!

Düşmənin üstüne Şahin kimi şığıyan əigid Şahin - Azərbaycan xalqının oğludur - Ruhun Şad Olsun...!

İkinci Qarabağ müharibəsinin qələbə ilə başa çatmasında əsgərlərimizin sağlamlığıının keşiyində dayanan tibb işçilərinin də müstəsna xidmətləri olub. 44 günlük müharibənin göze görünməyən qəhrəmanlarından biri də Fərhad Hüseynovdur.

Yenisabah.az xəbər verir ki, Fərhad Hüseynov hazırda Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasında travmatoloq cərrah kimi çalışır. O, müharibə dövründə 100-dən çox cərrahi əməliyyat həyata keçirib:

"Müharibənin ilk günü Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasının böyük bir heyəti ilə Gəncə şəhərinə ezam olunduq. TƏBİB-in dəstəyi, qrup rəhbərimiz Elmir həkimin və Şəhər Səhiyyə Şöbəsinin rəhbəri Nazim müəllimin təşkilatlığı ilə yerli xəstəxananın bazasında çoxprofilli hospital yaratdıq. Hospitalda travmatoloji, cərrahi, döş qəfəsi, damar, üz-çənə, göz cərrahiyəsi, neyrocerrahiyə, anesteziologiya və reanimasiya, o cümlədən radioloji xidmətləri təşkil etdiq. Bu işdə yerli və könülli həkimlər, tibb işçiləri bize yaxından köməklə göstərdilər. Qısa zaman ərzində yaralı qəbuluna başladıq".

Həkim qeyd edib ki, hospitalda, müstərək yaralanması olan hərbçilərimiz çoxluq təşkil edib. Hətta elə vəziyyət olub ki, 2 və ya 3 həkim briqadasının eyni vaxtda əməliyyatda iştirak etməsinə ehtiyac duyulub.

"Travmatoloji yardımın təşkilində mənimlə birgə fəaliyyət göstərən Rövşən, Vusal, Rəşad, Emil, Amil, Nicat doktora, rezidentlərimizdən Elnur və Rəşada xüsusi təşəkkürlərimi bildirirəm. Çünkü bizim heyət 300-dən artıq əməliyyat icra etdi. Yaralılarımızın eksəriyyəti çox sayılı qələpə yarasından və açıq siniqlardan əziyyət çəkirdi. Əməliyyatlarımızın əsasını isə açıq siniqlarda İlizarov əsası ilə osteosinteza, yaraların cərrahi işlənməsi, qəlpelərin xaric edilməsi, vətər-sinir təmiri, digər osteosinteza əməliyyatları təşkil etdi. Bununla yanaşı yaralıların sarğılarının dəyişdirilməsi, təyinatlarının verilməsi, qəbul şöbəsində ilk yardım və çəsidi-

100-dən çox əsgəri əməliyyat edən həkim: "Gözərini açan kimi..."

lənmə prosesində də heyətimiz aktiv iştirakçı idi", -deyə həmsəhəbatımız əlavə edib.

Fərhad həkim damar cərrahları ilə müstərək əməliyyatlarından da söz açıb:

"Seymur həkimin başçılığı ilə damar cərrahiyəsi briqadamız uğurlu əməliyyatlar icra edir, yüksək neticələr göstərirdi. Ümumi cərrahlar, neyrocerrahlar, oftalmoloq və üz-çənə cərrahları çoxsaylı uğurlu əməliyy-

atlar icra edirdilər. Əməliyyatımızın uğurla nəticələnməsində Fuad, Ceyhun, Rəşad, Gülsən həkimin və könülli reanimatoloqlarımızdan ibarət olan anestezio-riyoloji-reanimasiya briqadamızın, həmçinin Sevda xanımın təşkilatçılığında əməliyyat blokunun əməyi xüsusi yer tutur. Bizimlə yanaşı 24 saat fəaliyyət göstərən radioloqlarımızın da xidmətini qeyd etmək istəyirəm. Yaralılarımızın əməliyyat

və müalicəsində qardaş Türkiyə Respublikasından könülli gəlmış həkim və rezidentlər, yerli həkim və tibb işçiləri də aktiv iştirak edirdilər.

Xəstələrin qəbulunda və çəsildənməsində qəbul şöbəsinin həkimləri olan Elnur, Hüseyin, Azər, Orxanın xidməti olduqca peşəkar idi. Yüngül yaralılar və əməliyyatdan sonrakı xəstələr üçün nəzərdə tutulmuş bölməmiz Vüqar doktorun rəhbərliyin-

də uğurlu fəaliyyət göstərirdi. Könüllü psixoloq və nevropatoloqlardan ibarət briqada isə psixoloji yardımın təşkilində fəal iştirak edirdi".

Həmsəhəbatımız hospitalda əsgərlər yanaşı Gəncə və Bərdə şəhərlərində baş vermiş terror hadisəsi zaman yaralanan mülkü şəxslərin də müalicə olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Arxa cəbhə qəhrəmanı olan cərrahımızın sözlərinə görə, əməliyyat masasında neçə-neçə əsgərimiz "Vətən, sənə canım fəda" mahnısını ifa edib, heç təəccübülu deyil ki, bir çox yaralı hərbçimiz əməliyyatdan dərhal sonra cəbhəyə nə zaman qayıda bilecəyini soruşub. Bu cür hadisələr isə Azərbaycan Ordusunda ruh yüksəkliyinin və vətənpərvərlik hissini hansı səviyyədə olduğunu açıq şəkildə göstərib".

Həkim deyib ki, tibbi personallın fədakarlığı qələbənin qazanılmasına az rol oynamayıb:

"Yaralının el-üzünü, ayaqlarını yuyan, ona güclə yemək yedizdirməyə çalışın, sarğı zamanı yaralının ağrılığını hiss edib kövrələn tibb personalı gördükdə insan çok duygulanır. Bu, ordu-xalq-dövlət birliliyinin bariz nümunəsidir. Qələbəmiz qazanılmasında xüsusi yeri olan şəhidlərimizə Allahdan rəhmet, yaralılarımıza isə şəfa diləyirəm. Bizim bu şərəflə işimizdə əməyi olan hər kəs öz təşəkkürümüz bildirirəm".

Sayad HƏSƏNLİ

Vətən müharibəsinin daha bir qəhrəmanı: "Yaralananda birçə ona təassüfləndim ki..." - minaya düşən zabitimiz

Azərbaycan tarixinin ən parlaq səhifələrindən birinə çevrilən 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız Böyük Qələbənin əsas memarı, Ali Baş Komandanın da dəfələrlə vurğuladığı kimi, şanlı Ordumuzdur, onun cəsur ürəkli əsgərləri və zabitləridir.

Bizə bu zəfər sevincini yaşadanlıara, bayraqımızı qanları, canları bahasına işğaldən azad edilən torpaqlarımızda ucaldanlıara ehtiram hər birimizin borcudur.

Sizə təqdim etdiyimiz bu yazıda belə qəhrəman vətən övladlarından biri - Yusifov Abbas Mədət oğlu ilə tanış olacaqsınız.

24 yaşlı Abbas Qazax rayonunun İncə Dərəsində, Aslanbəyli kəndində dünyaya göz açıb. 2011-ci ildə Cəmşid Naxçıvanski adına hərbi litsəye daxil olan Abbas üç il sonra buranı bitirib.

Hərbi təhsilini 2014-cü ildən Ali Hərbi Məktəbdə davam etdirib.

Burani 2018-ci ildə başa vuran A.Yusifov elə həmin ildə etibarən Azərbaycan Ordusu sıralarında, Tərtər rayonu istiqamətində hərbi xidmətdədir.

Azmarka.az-ın əməkdaşı ilə səhəbtində qəhrəman zabitimiz Vətən müharibəsinin başlanması təkcə hərbçi kimi yox, əməkdaşı ilə hərbi xidmətdədir. Azmarka.az-ın əməkdaşı ilə səhəbtində qəhrəman zabitimiz Vətən müharibəsinin başlanması təkcə hərbçi kimi yox, əməkdaşı ilə hərbi xidmətdədir.

qam hissini döyüş meydanında nümayiş etdirmək, şəhidlərimizin qanını yerde qoymamaq, torpaqlarımızın işgalinə son vermek üçün fürsət yetişdikləri görmək qururverici idi. Odur ki, cəsarətlə, əzmlə irəli atıldıq və çox şükür ki, istəyimiz çatdıq".

Abbasın sözlərinə görə, 44 günlük Vətən savaşında onun şanlı döyüş yolu sentyabrın 27-də Suqovuşan (Madagiz) istiqamətindən başlayıb: "İki gün sonra isə Talış kəndi uğrunda döyüslərdə iştirak edir-

dim. Bilirsiz ki, hər iki ərazini ordumuz çox qısa vaxtda düşməndən təmizlədi. Savaşın ilk günlərindən əsgər və zabitlərimizin necə mərdliklə, ölüm qorxusunu nədi bilmədən vuruşduğunu sözlə ifadə etmək mümkünəzsəzdür. Bunu gərək öz gözlərinə görəydi. Elə bu şücaət də qısa zamanda işğaldakı vətən torpaqlarının bir-birinin ardınca azad edilməsinə gətirib çıxardı".

Qəhrəman zabitimiz necə yaralandığına da aydınlıq gətirib: "Irəlidəki qüvvələrimizə yardım üçün tələsirdik. Mən öndə, yol aça-aça irəlidiləyirdim. Bir qədər getdikdən sonra mina gördüm, arxamca gələn əsgərlərimə dayanmaq əmri verdim. O anda dabanımı yerə basınca minaya düşdüm".

Abbas deyir ki, yaralanması ona çox pis təsir edib: "Erkən yaralanmağa hədsiz üzülmüşdüm. Bircə ona təəssüfləndim ki, döyüşə davam edə bilməyəcəm. Çünkü daha çox irəlidəmək, daha çox torpağımızın azad olunmasına iştirak eləmək istəyirdim. İnanın, hər bir əsgər, zabit də yaralandıqda mənim keçirdiyim hissələri keçirib. Axi hamimizin beynində ancaq bir fikir vardı - yalnız döyüş, yalnız intiqam, vəssalam!"

Qəhrəman zabitimiz deyir ki, döyüşlər zamanı digər istiqamətlərdən gələn qələbə xəbərləri onların savaş əhval-ruhiyyəsini daha da

yüksəldir, zəfər əzmini artırır: "Biləndə, eşidəndə ki, bütün cəbhə boyu ordumuz uğurla irəliləyir, həmin anlarda bir yandan daha da qururlanır, o biri yandan da daha şövqle, əzmlə irəli atılırdıq. Bir çox döyüş yoldaşlarımızın gözlerimiz qarşısında şəhid olmasına, əlbəttə, çox üzülür, kədərlənirdik. Lakin eyni zamanda başa düşürdük ki, bu mühərabədir və mühərabədə itkisiz qələbə ola bilməz. Əbəs yera deyilməyib ki, "Torpaq - uğrunda ölen varsa Vətəndir!" Alllah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Hər birinin xatirəsinə dərin ehtiramı bildirirəm. Əminəm ki, onların ruhu şadır. Çünkü biz tarixi zəfər qazandıq və Azərbaycanımızın 30 ilə yaxındır qanayan yarasını sarıq, sağaltdıq".

Abbası qururlandıran başqa bir məqam isə odur ki, döyüslərdə iştirak etdiyi müddətə düşmənin çox sayda canlı qüvvəsini məhv etməyə nail olub.

Zabitimiz deyir ki, Böyük Zəfər həm Ordumuzun Vətən müharibəsinə hərtərəfli şəkildə yüksək hazırlığının, həm də bir xalq kimi ülvü ideal uğrunda six birləşməyimizin nəticəsidir: "Bu elə bir uca idealdır ki, onun uğrunda qazi olmaq da, şəhid olmaq da böyük şərəfdır. İndi fəxrle "Qarabağ Azərbaycandır!" deyə biliyik, bundan böyük hansı xoşbəxtlik, hansı sevinc ola bilər!?"

Amerikanın İrana hücum etməsi üçün ictimai rəyin necə formalasdırılmağa başlanğıçının nümunəsini "New York Times"-in Orta Şərq üzrə mütəxəssis sayılan yazıları Tom Fridmanın dünənki köşə yazısında görmək olar. Fridman yekunda "Nüvə silahlarını bir tərəfə buraxın, əsl hədəfi dəqiq vuran İran istehsalı rakətlərə baxın" deyir. İranın bu rakətlərdən istifadə edərək, hər an İsrailə hücum edə biləcəyindən və "İranın AES-indən, hava limanlarından, dəniz limanlarından, elektrik stansiyalarından, yüksək texnologiya əsasında işləyən fabriklərin dənən və hərbi bazalarından" bəhs edir.

Ən qatı İran düşmənləri belə, Tehranın əlində nüvə silahı istehsal etmək üçün yetəri qədər uran olmayığını qəbul edir. ABŞ keşfiyyatına görə, İranın nüvə silahı programı 17 il öncə bitib. Son illərdə uran istehsalı artmışdır, lakin bu, Donald Trampın İranla imzalanan nüvə anlaşmasından çəkilməsinə reaksiya xarakterli bir həmlə idi. Ayrıca, İran hakimiyyəti Bayden dövründə uran istehsalını əvvəlki səviyyəyə endirmək haqqında vəd də verdi.

Fridman da, hətta İsrailin özü də, İranın nüvə silahından istifadə edəcəyini düşünür, ancaq Tehran əlində olan mövcud silahlarla belə, bölgəyə təhdid təşkil edir. Bu şəhərin qarşılığı da budur: "İranı mütləq durdurmaq lazımdır".

Anladığım odur ki, yeni administrasiya işə başladığı zaman mediada İranın bölgədə necə bir təhdid yaratdığını dair daha çox xəber çıxacaq.

İsrailin oyunu

Yaxşı, əger İranın əlində nüvə silahı yoxdur, nüvə fiziki Möhsün Fəxrizadə nə üçün öldürdüldür?

İsrail hakimiyyəti və Donald Tramp iddiaları Co Baydenin elini qolunu bağlamaq və İranla münasibətlərin normallaşdırılmasını

əngelləmək üçün hər şeyi edir. İranla nüvə anlaşması yenidən imzalanarsa, tətbiq edilən sanksiyalar yüngüləşəcək, ölkənin çətin durumda olan iqtisadiyyatı düzəlməye başlayacaq və təbii olaraq da bölgədəki təsiri artacaq. Məsuliyyəti İsrailin daşıdığı hər şeydən bəlli olan Fəxrizadə sui-qəsdiinin məqsədi də diplomatik əlaqələrin erkəndən başlamasını əngelləməkdir.

Fridman kimi neokonlar üçün İsrailin BƏƏ, Bəhreyn və Səudiyyə Ərəbistanı ilə barışması Trampın en böyük xarici siyaset nailiyyətidir. Son aylar ərzində "Orta Şərqdə sülh" adı ilə təqdim edilən bu həmlənin yeganə məqsədi İrana qarşı düşmən cəbhə formalaşdırmaqdır. İsrail onsu

Prezidenti Türkiyənin dediyi hər şeyi etməklə bağlı tənqid etmişdi.

Sanksiyalar haqqında qərar dekabr ayında Senatdan keçə bilər. Çünkü yanvarda Corciya statunda keçiriləcək II tur seçkilər Senatda əksəriyyəti müəyyən edəcək və respublikaçıların əksəriyyəti itirmək ehtimalı var. Senatdan keçən qərar imzalanması üçün prezidentə təqdim olunacaq.

Ankaranın təmkinli davranışsı da bununla bağlıdır. Tramp sayesində daha yüngül sanksiyalar tətbiq oluna bilər, onsuza da həssas durumda olan iqtisadiyyatımız ağır zərər görməz. Bayden haqqında öncədən emələ gəlmış mənfi rəy də Trampa çox ümidi bəslənməsinə səbəb olur. Əslin-

TRAMPIN GEDİSİ ƏRAFƏSİNDE İRANI QARIŞDIRMAQ PLANI

Ərdoğan vasitəçi kimi, yenidən dövrəyə girə bilər - TƏHLİL

da lap əvvəldən bu nüvə anlaşmasına qarşı idi. Yenidən nüvə anlaşmasının imzalamaq istəyen Bayden indi daha güclü bir etiraz cəbhəsilə qarşılaşa bilər.

Baydenin 20 yanvara qədər edə biləcəyi yeganə şey İranə səbirlə olmasına tövsiyə etməkdir. Hələ ki, İranın bu tövsiyəyə əməl etdiyi görünür, çünkü İran Prezidenti Həsən Ruhani intiqamın uyğun bir zamanda alınacağını açıqlayıb. Ən azı, vaxt qazanılıb, lakin ilin əvvəlində tərədilən Kasım Süleymani cinayetindən bəri İranın səbrinin sınağın cəkildiyi də ortadadır. Bir də Süleymani və Fəxrizadə sui-qəsdləri arasında, iyul ayında müəmmalı şəkildə partlayan nüvə obyekti məsəlesi var. İran öncəki iki hückuma ya yalançı cavab verib, ya da heç bir

şey etməyib. Ancaq ABŞ mətbuatında yer alan xəbərlərə görə, İran hakimiyyətinə bir şəylerin edilməsi üçün ölkə daxilindən də təzyiq var.

İran indi Fəxrizadə sui-qəsdi-nə görə intiqam almağa cəhd edərsə, Tramp da vəzifə müdafiə bitməmiş savasa girməyə məcbur olacaq. Onsuza da Trampın məqsədi getmək ərəfəsində aranı qarşıdırmaqdır.

Türkiyənin önündəki fırsat

Məsələnin dinc yolla həll olunması istəyənlər İranla nüvə sazişində imzası olan Avropa ölkəkərinin dövrəyə girib gərginliyi azaltmasını gözleyirlər. Ancaq biz İran'a onlardan daha yaxınıq, sə-

həddimizdə mümkün bir savaşın çıxmazı bizə birbaşa təsir edəcək. Türkiyənin bu böhranda üzərinə vasitəçi rolü götürməsi, proaktiv rol oynaması sabitlik üçün önemlidir.

Ancaq Ankara bir az təmkinli davranışır, çünkü Trampın gedəcəyi qəbul ediləcək, hələ 20 yanvardək tərəfmüqabil olacaq məlumatdır. Xüsusile nəzərə alınmalıdır ki, S-400-lə bağlı sanksiya qərarının dekabr ayında Senatdan keçməsi gözlənilir. Daha önce bu qərarın Senatdan keçməsi Tramp sayesində gecikdirilmişdi, ancaq bu durum Trampa Senatın arasının pozulmasına səbəb olmuşdu. Eynilə Trampın Şimalı İraqdakı kurd'lərə verilən dəstəyi geri çəkməsində olduğu kimi, öz partiyasından olan bir çox senator belə,

də, Trampın Türkiyənin lehine olan bir qərar verməsinə təminat yoxdur.

Halbuki Trampa və İsrailə rəğmən, İranla bağlı vasitəçilik roluna girişmək 20 yanvardan sonra Türkiyənin daha çox işinə gələ bilər. Bu, Bayden administrasiyası ile sıfırdan başlayacaq münasibətlər baxımından önemli bir üstünlük olar. Türk hökuməti ABŞ-la bazarlıq məsələsindən həmledən, əlbəttə, istifadə edə biləcəkdir. Əslində, görünən odur ki, bu mərhələdə Prezident Ərdoğanın dövrəyə girməkdən başqa, sanki, seçimi yoxdur.

Oray Eğin
"Habertürk", Türkiyə,
01 dekabr 2020-ci il

Bayden ABŞ-ı nüvə sazişinə qaytaracaq? - ZƏRİFİN EHTİMALLARI GERÇƏYƏ ÇOX YAKINDIR

Əslində, JCPOA özü de İranla qarşı sanksiyaların zəiflədilməsi müqəbəlində bu cür məhdudiyyətlərin tətbiq olunmasını nəzərdə tutur. Barack Obamanın səyəleri ilə ABŞ-ın bağladığı bu razılışmadan geri çəkilmə iranlıların nüvə tədqiqatlarının davam etdirilməsinə səbəb olub. İndi, Fəxrizadənin öldürüləməsindən sonra İran parlamenti ölkənin JCPOA-dan çıxmاسını göstəren bir qanun qəbul edib. Düzdür, o hələ təsdiqlənməyib və qüvvəyə minməyib.

Bəlkə də, Fridmanın özü haqlıdır. Bundan əvvəl, mənbələrinə istinad edərək, o, Baydenin JCPOA iştirakçı sayını artıracağı fikrini irəli sürüb. Sənədi BMT Təhlükəsizlik Şurasının 5 daimi üzvü (Rusiya, Çin, Böyük Britaniya, Fransa və ABŞ), eləcə də Almaniya imzalayıb. Bu, İranla qarşı sanksiyaların əlavə razılaşmalar hazırlamaq niyyətində olduğunu söyləyib.

tarmaq niyyətində olub-olmadığını soruşub. "Bu asan olmayacaq, amma bəli", - deyə Biden cavab verib.

Sonra Bayden deşifre etməyi lazımlı bilmədiyi bir düzəliş edib. O, "müttefiqlər və tərəfdəşərlə birlikdə İranın nüvə programındaki məhdudiyyətləri gücləndirəcək və genişləndirəcək" bəzi əlavə razılaşmalar hazırlamaq niyyətində olduğunu söyləyib.

Bayden İranın ərəb qonşuları Səudiyyə Ərəbistanı və BƏƏ-nin JCPOA-ya qoşulmasını istəyir. İlk ərəb dövləti, iqtisadi cəhətdən güclü ölkə İslam Respublikasının geosiyasi və ideoloji rəqibidir. BƏƏ bölgədə xüsusi rol oynayır. Rusiya Elmlər Akademiyası Şərqiyanaslıq İnstitutunun Ərəb və İslam Araşdırıcıları Mərkəzinin baş tədqiqatçısı Vladimir Isayevin "NG"-yə müsahibəsində qeyd etdiyi kimi, bu ölkə ənənəvi olaraq, İran və Səudiyyə Ərəbistanı ilə bərabər münasibətlər qurmağa çalışır. Bu yaxınlarda BƏƏ, Bəhreynle birlikdə "İbrahim Sazişi"nin üzvü olub. Vaşinqtonun vasitəçiliyi ilə və Tramp İsraille münasibətləri normallaşdırmaq səyəli sayəsində bağlanan müqavilənin adı belədir. Bələliklə, BƏƏ JCPOA-ya üzv olarsa, qismən siyasi ortağlığı yəhudi dövlətinə təmsil edəcək.

Ancaq İsrail hələ Baydenin nüvə anlaşmasına qayıtmaq niyyətindən memnun deyil. Noyabr ayında İsrailin baş naziri Binyamin Netanyahu onu açıq şəkildə fikrini dəyişməyə çağırıb. "Nüvə anlaşmasına qayıtmayıın. İranın nüvə silahı istehsal etməməsini təmin et-

mək üçün güzeştsiz bir siyasetə riayət etməliyik", - deyə İsrailin ilk baş naziri David Ben-Qurionu anma tədbirində söyləyib.

İsrail mətbuatı bu mövzuda seçki kampaniyası dövründə Baydenin komandası nümayəndələrinin verdiyi açıqlamaları xatırlayır. Avqust ayında onun vitse-prezidenti Kamala Harris birmənəli şəkildə yəhudi dövlətini dəstəkləyib. "Açıq deyim, İranın nüvə silahı almasına icazə verməyəcəyik. İsrail qırılmaz ABŞ dəstəyi verməyə davam edəcəyik".

Ancaq qeyd etmək lazımdır ki, Baydenin ölkəni JCPOA-ya qaytarmaq niyyəti barədə dediyi sözər yalnız indiyə qədər seçilmiş prezidentlə müsahibədir, başqa bir şey deyil. Eyni zamanda, Fəxrizadənin qətləne heç bir qiymət verməməsi də ehemmiyyətlidir. Tramp da susur. Fəxrizadə məsələsinə BMT Təhlükəsizlik Şurasında baxılsayıb, ABŞ-ın mövqeyi aydınlaşacaqdı. İran bunu tələb edib. Bununla birlikdə, Cənubi Afrikanın BMT-nin nümayəndəsi, hazırda Təhlükəsizlik Şurasının sədri olan Cərril Macila "Reuters"-ə verdiyi açıqlamada heç bir dövlətin bu məsələnin Təhlükəsizlik Şurasının gündəmینə daxil edilməsini istəmədiyini söyləyib.

Gennadi Petrov
"Nezavisiməq qazeta",
02.12.2020

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütüvə İnfomasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

Dağlıq Qarabağ müharibəsindən sonra erməni yalanları bütün dünyada ifşa olunsa da onlar özlərinə havadalar tapmağa davam edirlər. Azərbaycanın son boşaldılan rayonlarından olan Laçından çıxmış istəməyən erməni qadının bu torpaqların sanki ermənilərin dədə-baba yurdu kimi qələmə verməyə çalışması, digər tərəfdən çıxıqları evlərə od vurub yandırması Qarabağın tarixən Azərbaycana məxsus olduğunu sübut edir. Amma Azərbaycan bu məsələdə təmkinlə davranır, artıq işgaladan azad edilmiş ərazilərin bərpası üçün infrastrukturun qurulmasına start verilib.

Bəs göresen bu haqq savaşını qələbə ilə başa vuran Azərbaycan Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması istiqamətində bundan sonra hansı işləri görməlidir?

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Unikal" açıqlamasında bildirib ki, artıq müharibənin birinci mərhələsi başa çatıb. Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad edib. Bundan sonrakı proses Azərbaycanın mövqelərinin daha da möhkəmləndirilməsinə ve bölgədə sülh və əminəmələrinin bərpasına yönəldilməlidir. Ermənistan şübhəsiz ki, öz yalanlarını dünyaya ixrac etməkdən əl çəkməyəcək. Burada tekce Ermenistanın rolunu nəzərə almaq lazımdır. Dünyanın hər tərəfə səpələnmiş erməni diasporunun da xidmətini diqqətdə saxlamaq lazımdır. Eyni zamanda onlardan istifadə edən ayrı-ayrı dairələrin, güc mərkəzlərinin də bu konteksdən marağını nəzərə alaraq Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında davamlı bir proses getməlidir. İllərdir ki, başlaşılan intensiv davranışlar ardıcıl şəkildə uzun illər sərgilənməlidir. Həmçinin Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarında töretdiyi vandalizm aktları, cinayətləri davamlı olaraq dünyadan diqqətinə çatdırılmalı, gündəmde saxlanılmalıdır. Eyni zamanda müharibə cinayətkarlarının təqib olunması istiqamətində də addımlar atılmalıdır, həmçinin Ermənistan tərəfindən döyüşlərdə iştirak edən muzdlu döyüşçülərin də üzə çıxardılaraq məhkəmə qarşısında dayanması üçün müvafiq addımlar atılmalıdır. Mütəmadi olaraq təzminat da-

dədir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də öz çıxışlarında vurğulayıb ki, Ermənistan tərəfi vurduğu ziyanə görə təzminat ödəməlidir. Artıq Azərbaycan torpaqlarımızın işgali zamanı Ermənistanın vurduğu ziyanın hesablanması üçün beynəlxalq təşkilatları bu prosesə cəlb edib.

Ermənistanın 30 ilə yaxındır ki, işgal altında saxladığı torpaqlarımıza vurduğu ziyanə görə təzminatın hansı sənədə əsasən tələb ediləcəyini, təzminatın məbləği və ödənilməsi ilə bağlı ictimaiyyəti maraqlandıran suallara aydınlıq gətirməyə çalışıb. Hüquqşunaslar da növbəti mərhələlərdə Ermənistana qarşı təzminat davasının açılması-

dövlət adından Ermənistana qarşı şikayət verə bilər".

Azərbaycan Avropa İnsan Hüquqları məhkəməsinə dövlət adından Ermənistana qarşı şikayət verə bilər. Sülh müqaviləsi çərçivəsində tərəflərin hüquq və öhdəliklərinin eksini tapdıgı sənədlə də bu nizamla bilər: "ATƏT və Minsk qrupu da buna öz töhvəsini verə bilər. 1945-ci ildən sonra Yalta konfransının neticəsi olaraq Almaniya vurmuş olduğu ziyanı, hətta insanlara vurduğu ziyanla bağlı təzminat ödədi. Hər bir təcavüzkar dövlət əməllerine görə cavab vermelidir. Əks halda, planetdə cəzasızlıq mühiti yaranar".

F.Ağayev deyir ki, Ermənisi-

təzminatı olaraq torpaqlarından vermesi mümkündür".

Qeyd edək ki, işgal nəticəsində Azərbaycana dəymış ziyənin məbləği hələki hesablanmasa da, bunun milyardlarla dollarla ölçüləcəyi barədə fikirlər səslənir.

Ermenistanın keçmiş baş prokuroru və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsindəki keçmiş nümayəndəsi Gevorg Koçaryan təzminat məsələsində narahatlığını dile gətirib: "Bu sənədə görə nəinki ərazi-lərimizi itirdik, həm də Ermənistən üzərinə bizim və gələcək nəsillərimizin ödəyəcəyi 50 milyard dollardan çox öhdəlik qoyulub. İki il əvvəl Qarabağ və ətraf yeddi rayonda Azə-

Azərbaycan bundan sonra da Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması üçün addımlar atmalıdır

Elçin Mirzəbəyli: "Ayrı-ayrı dairələrin güc mərkəzlərinin də bu konteksdən marağını nəzərə alaraq Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında davamlı bir proses getməlidir"

Məhkəməsində məsələ qaldırımlı, iddialarla çıxış etməsi kütüvə hal almalıdır. Müharibənin davamı olaraq eley bir stratejiya seçilməlidir ki, Ermənistanın nefəs almağa macələ olmasın. Bu gün bizim qarşımızda duran əsas prioritet budur. İkinci yerdə isə Ermənistanın işğalından azad olunmuş torpaqlarımızda yurd yerlərimizin bərpası dayanır!"

Qeyd edək ki, 30 ildir ki, işgal altında saxlanılan torpaqlarımıza erməni qəsbkarlarının vurduğu ziyan ölçüyə gəlməz hə-

tan beynəlxalq hüquq normallarına əməl etməməsi ilə seçilir: "Ehtimal var ki, onlar təzminatdan boyun qaçırınsınlar. Odur ki, qərarların icrası ilə bağlı ciddi detallara keçmək hələ tezdir".

Vəkilin sözlərinə görə, ortada nasis Almaniyasının təzminat ödəmə təcrübəsi var: "Tərəflər arasında məhkəmə qərarı olmasa bu imzalana bilecək sülh müqaviləsi ilə həll oluna bilər. Hələki Azərbaycan və Ermənistən arasında sülh müqaviləsi yoxdur. Hazırda birgə bəyanat var, bu da atəşkəs və sülhməramlıların fəaliyyəti ilə məhdudlaşdır. Sülh müqaviləsi imzalanacağı halda isə ərazi mübadiləsi ilə dəymış ziyan qismən öz həllini tapa bilər".

F.Ağayev deyir ki, Ermənistən Azərbaycana vurduğu ziyanə görə təzminatı ərazisindən verme ilə ödəməsi Ermənistən hüququndur: "Əgər Ermənistən başqa şəkildə bunu məqbul saymırsa, təzminatı ərazisindən verməklə ödəmək istəyirsə, Azərbaycan bunu düşünə bilər. Kalınqrad vilayəti prussiyanın ərazisi idi. Almaniyanın hissəsi sayılırdı. Elzas və Lotorengiya ikinci Dünya Müharibəsi başlamamışdan Almaniyanın ərazisi idi. Almaniya vurduğu ziyanın təzminatını öz ərazisini verməklə ödədi. Kalınqrad Rusiya, Elzas və Lotorengiya isə Fransaya verildi. Almaniyanın ərazisinin bir hissəsi Çexiyanın, Polşanın tərkibinə keçdi. Ona görə də borc içinde itib-batan Ermənistən Azərbaycana vurduğu ziyanın

baycana dəymiş maddi ziyanla elaqədar olaraq Ermənistəna qarşı təzminat iddiası ilə bağlı məhkəmə prosesinin hazırlanlığı barədə xəberdarlıq etmişdir. Lakin Ermənistən bu məsələdə məsuliyyət daşıdığı barədə kifayət qədər dəlit olmadığından bu iddianı təqdim edə bilməyiblər".

O qeyd edib ki, Nikol Paşinyan tərəfindən imzalanan sənəd həm də Ermənistənə gələcək nəsillərinin də ödəyə bilməyəcəyi ciddi maliyyə problemlərinə səbəb olacaq.

Məlumat üçün bildirik ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərinin demək olar ki, 99 faizində bütün binalar dağılılıbdır - yaşayış binaları, məktəblər, xəstəxanalar, ictimai binalar, tarixi abidələr, əcdadlarımızın qəbirləri, məscidlərimiz viran qoyulub. Bu görüntüler yayıldıqca dünya bunu görə bilir. Bu, vəhşilik, vandallıq, hərbi cinayət olsa da, dünya və beynəlxalq təşkilatlar, insan haqları təşkilatları buna nədensə göz yumur. Artıq ermənilərin viran qoyduğu rayonlara beynəlxalq ekspertlər, xarici media nümayəndələri dəvet edilir. Məlumatlara görə, beynəlxalq ekspertlərin iştirakı ilə bütün dağılılıların maddi və mənəvi ziyanı hesablanacaq. Həm insanlar fərdi qaydada, eyni zamanda, mütəşəkkil qaydada düşməni beynəlxalq məhkəmələrə verəcək. Əminik ki, düşmən çirkin əməllərinə görə cavab verəcək.

Zəngilanda yük maşını körpüdən aşdı: ölen var

Zəngilan rayonunda ölümlə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən "Unikal" a verilən xəbərə görə, İmişli rayon sakini Nicat Qasımov idarə etdiyi "Shacman" markalı yük avtomobilini Oxçu çayının rayon ərazisində keçən hissəsində körpüdən aşırıb. Ağır xəsarət alan sürücü hadisə yerində ölüb.

Faktla bağlı Zəngilan rayon Polis Şöbəsində araştırma aparılır.

İdman kompleksi qarət olundu

Gəncədə idman kompleksindən oğurluq edilib.

DİN mətbuat xidmətindən "Unikal" a verilən məlumatata görə, Kəpəz rayonu ərazisindəki idman kompleklərinin birindən 875 manat dəyərində 4 ədəd qapı, 3 qapı kildi və hamam aksesuarları oğurlanıb.

Kəpəz rayonu Polis idarəsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində oğurluqda şübhəli bilinən Gəncə şəhər sakini E.Məmmədov saxlanılıb.

İki koronavirus xəstəsi müalicə allığı yeri tərk etdi

Ucarda müalicə allığıları ünvanı tərk edən 2 COVID-19 xəstəsi müəyyən edilib.

DİN-in mətbuat xidmətinin Bərdə regional qrupundan "Unikal" a verilən məlumatata görə, polis əməkdaşlarının keçirdiyi tədbirlər nəticəsində koronavirus pandemiyasına yoluxmuş və karantin qaydalarına zidd davranaraq müalicə allığıları ünvanı tərk etmiş 2 rayon sakini - M. Məmmədov və B. Babayev müəyyən edilib. Həmin şəxslər rayonun müxtəlif yerlərində aşkar olunaraq müalicə allığıları ünvanlara geri qaytarılıblar. Onlarla bir daha profilaktiki səpkidə söhbətlər aparılıraq koronavirus pandemiyasının bəşəri bəla olduğunu, bütün dünyasının bu bələdan əziyyət çəkdiyi deyilid.

Faktla bağlı Ucar rayon Polis Şöbəsinin İstintaq Bölməsində araştırma aparılır.

Bakıda şok: Oğlan azyaşlı nişanlısına dəfələrlə tacavüz etdi

Bakıda on altı yaşına çatmayan qızla cinsi əlaqədə ittihəm olunan 1995-ci il təvəllüdü Əmrəh Kərimovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

Əmrəh Kərimov Qaradağ rayonu, Əlet qəsəbəsində yaşadığı ünvanda 2005-ci il təvəllüdü Lale Bağırova ilə təbii yolla cinsi əlaqədə olub. Daha sonra o, müxtəlif vaxtlarda Lale Bağırova ilə təbii və qeyri-təbii yolla cinsi əlaqədə olub.

İstintaq orqanı tərəfindən Əmrəh Kərimovun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 152.1-ci (on altı yaşına çatmayan şəxslə cinsi əlaqədə olma və ya seksual xarakterlə digər hərəkətlər etmə) maddəsi ilə ittham elan edilib.

Cinayət işi üzrə təqsirləndirilən şəxs qismində ifadə verən Əmrəh Kərimov elan olunmuş ittihəm üzrə özünü təqsirli bilib. O, qeyd edib ki, Əlet qəsəbəsində yaşayır, Azərbaycan Dəmir Yolları QSC-nin Infrastuktur Departamentinin 3 nömrəli Əlet yol sahəsinin keçid növbətçisi vəzifəsində işləyir:

"Başqa bir cinayət töretməmişəm, əvvəller məhkum olunmamışam. 2019-cu ilin may ayının əvvəlində valideynlərim Salyan rayonu Xalac kənd sakini Laləyə elçi getdilər, 2005-ci il təvəllüdü Lalənin hərisini aldılar. Növbəti iyun ayında isə Laləyə nişan apardıq. Həmin vaxtdan sonra bir neçə dəfə valideynlərim Laləni bize qonaq gətirdi, 1-2 gün qonaq saxlaşdırıq, sonra öz evlərinə apardılar".

Əmrəh Kərimovun ifadəsinə görə, 2019-cu ilin oktyabr ayında onlar xalası oğlunun Göyçay rayonuna qohum toyuna gediblər: "Laləni də özümüzə toya apar-

dıq. Nişanlandıqdan sonra Lale dəfələrlə mənə zəng edib, gəlib onu aparmağımı istəyib. Lale deyirdi ki, artıq öz evlərində valideynləri ilə birlikdə yaşaya bilmir, əl-lərindən cana doyub.

2020-ci ilin martında Lale mənə zəng etdi, onu evimizə aparmağımı istədi. Novruz bayramının axır çərşənbə günü Lalənin yaşadığı Salyan rayonu Parça Xalac kəndinə geldim. Küçə qapısına çatdıqda Laləyə zəng etdim, onlara çatdığını xəbər etdim. Bir azdan Lale küçəyə çıxdı, biz gəldiyim taksi avtomobile əyləşdim və Əlet qəsəbəsinə gəldik".

Təqsirləndirilən şəxs qeyd edib ki, həmin gün Lalə onların evində qonaq qalıb: "Mənim valideynlərim Lalənin valideynləri ilə telefonda danışdı, bayram münasibətlə qızlarını qonaq gətirdiklərini dedilər. Ərtəsi gün Laləni öz evlərinə aparmaq istədik. Lale evlərinə qayıtməq istəmədiyi dedi. Valideynlərim Lalənin valideynləri

ilə telefonda danışdı, qızlarının eve qayıtmış istəmədiyini, bizim evimizdə qalmış istədiyini dedilər. Lalənin valideynləri buna etiraz etmədilər və hətta bizə xeyir-dua da verdilər. Bu səbəbdən həmin gündən etibarən Lale bizdə bacımla bir otaqda qalmağa başladı".

Əmrəh Kərimov qeyd edib ki, gecə saatlarında evlərində öz otağında televizor qarşısında yatağında uzanıb və yatağa hazırlaşıb: "Həmin gecə atam Əvəz işdə olub, anam Mənsurə və bacım Aynur isə otaqlarında yatıblar. Lale mənim otağıma gəldi, birlikdə bir qədər televizora baxdıqdan sonra öz istəyimizlə razılığa gələrək təbii yolla cinsi əlaqədə oludq. Həmin gecə Lalənin bakırılıını pozdu. Ərtəsi gün bu barədə valideynlərimə dedim. Sonra Lale ilə ər-arvad kimi yaşamağa başladıq.

Birgə yaşadığımız 3 ay ərzində bir neçə dəfə Lalənin öz istəyi və razılığı ilə təbii və qeyri-təbii yolla cinsi əlaqədə oludum. Lakin bir müddət sonra Lale öz evləri üçün darixmağa, mənimlə və valideynlərim ilə mübahisələr etməyə başladı. Ona görə də atam və bacım Laləni apararaq öz valideynlərinə təhvil verdilər".

Təqsirləndirilən şəxsin ifadəsinə görə, Lale ilə hazırda ər-arvad kimi münasibət-dədilər və gələcəkdə toy mərasimi edib, yaşamaq fikirindədir.

Qaradağ rayon Məhkəməsinin hökmü ilə Əmrəh Kərimovun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 70-ci (şərti məhkum etmə) maddəsi tətbiq edilib.

Ona 1 il sınaq müddəti olmaqla 11 ay 28 gün müddətinə şərti cəza təyin olunub.

Sabiq nazir müavini və idarə raisinin həbs müddəti artırılır - İş məhkəmədə

Mədəniyyət Nazirinin sabiq müavini Rafiq Bayramov, nazirliyinin tabeliyində olan Mədəni İrsin Qurunması, İnkışafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin sabiq rəisi Zakir Sultanovun barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbirinin uzadılması ilə bağlı istintaq orqanın təqdimatına baxılacaq.

Telegraf.com-un xəbərinə görə, təqdimata baxılması üçün Səbail rayon Məhkəməsinə təqdim olunub.

İş araşdırılması üçün hakim Mədinə Bağırovanın icraatına verilib. Təqdimata nə vaxt baxılacağı açıqlanmayıb. Mədəniyyət nazirinin müavini Bayramov Rafiq Yasin oğlu və Mədəniyyət Nazirliyi yanındakı Mədəni İrsin Qurunması, İnkışafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Sultanov Zakir İmran oğlunun vəzifə səlahiyyətlərindən qəsdən qulluq menafeyinə zidd olaraq istifadə edib cəmiyyətin və dövlətin qanunla qorunan mənafelərinə, vətəndaşların hüquqlarına mühüm zərər vuran coxsaylı qanunazidd əməllərə yol vermələrinə dair məlumatlar əldə edilib.

Dövlət Tehlükəsizliyi Xidməti tərəfindən 2020-ci il mayın 8-də məhkəmənin qərarı əsasında Rafiq Bayramov və Zakir Sultanovun xidməti və yaşadıqları ünvanlara keçirilmiş baxış zamanı Mədəniyyət Nazirliyinin vəzifəli şəxslərinin qəbul etdikləri pul vəsaitlərinin məbleğlərinə dair müxtəlif qeydlər, ayrı-ayrı valyutalarda saxlanılan pul vəsaitləri, iş üzrə əhəmiyyət kəsb edən digər sənədlər və maddi

sübutlar aşkar edilib.

İstintaq araşdırımları zamanı Azərbaycan xalqının çoxəslik mədəni irsi və sərvəti olan tarixi abidələrin və mədəniyyət nümunələrinin qorunması, bərpası, rekonstruksiyası və mühafizəsi üçün zəruri işlərin görülməsi məqsədilə dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərin bir hissəsinin Zakir Sultanov tərəfindən müntəzəm olaraq mənimşənilməsində əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Davam edən cinayət işi üzrə, mədəni irs hesab edilən xüsusi arxitektura-memarlıq üslubuna malik binalarda rekonstruksiya işlərinin aparılmasına maddi maraq müşqabilində vəzifə səlahiyyətlərindən istifadə edərək razılıq verilməsi ilə bağlı əldə olunmuş məlumatlar araşdırılır.

Həmçinin araşdırımlar nəticəsində, Rafiq Bayramov tərəfindən Mədəniyyət Nazirliyinin regional idarələrinin rəhbərləri vəsitiesi ilə rayonlarda fealiyyət göstərən musiqi məktəblərində müəllimlərin adına artıq tədris saatlarının rəsmiləşdirilərək bunun müşqabilində onların əmək haqlarından tutulan vəsaitlərin, habelə müxtəlif qanunsuz yollarla əldə edilən digər vəsaitlərin hər ay toplanaraq ələ keçirilməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Respublika ərazisindəki musiqi mək-

təblərinin, mədəniyyət evlərinin, kitabxanaların, rəsm məktəblərinin, qalereyaların, klubların, muzeylərin və sair mədəniyyət müəssisələrinin tikintisi, cari və əsaslı təmiri işlərinə görə ayrılan dövlət vəsaitlərinin bir hissəsinin Rafiq Bayramov tərəfindən şəxsnə və Mədəniyyət Nazirliyinin regional idarələrinin rəhbərləri vəsitiesi ilə müntəzəm olaraq nağdlaşdırılır. Əldə edilmişdir.

Dövlət Tehlükəsizliyi Xidmətində aparılan cinayət işi üzrə Rafiq Bayramov vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə, mənimşəmə, vəzifə saxtakarlığı, Zakir Sultanov vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə və mənimşəmə faktlarına görə Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilib.

İstintaq davam edir.

Vergi uçotu mühasibat uçotundan nə ilə fərqlənir?

Vergi və mühasibat uçotları arasındaki əsas fərq onların tənzimləməsi sistemindədir. Mühasibat uçotu "Mühasibat uçotu haqqında" Qanunla, eləcə də digər qanunvericiliy sənədləri və standartlarla tənzimlənir. Vergi uçotu isə Vergi Məcələsi və digər hüquqi normativ aktlara əsaslanır.

"Unikal" xəber verir ki, mövzunu şərh edən maliyyə üzrə ekspert Ramin Ramazanov vergi və mühasibat uçotu arasındaki fərqlərin böyük hissəsinin vergi və mühasibat mənfətinin müəyyənləşdirilməsi zamanı yarandığını bildirib.

Onun sözlerinə görə, vergi və mühasibat uçotunun

əsas fərqlərinə gelir və xərclərin fərqli təsnifatı; amortizasiya hesablamaları metodları; gelir və xərclərin tanınması metodları; material və istehsal ehtiyatlarının dəyərləndirilməsi üsulları və sair aid edile bilər: "Məsələn, mühasibat uçotunda əsas vəsaitlərin amortizasiyası bir neçə üsulla (xətti, azalan qalıq, faydalı istifadə müddəti və sair) hesablanıbildiyi halda, vergi uçotunda yalnız bir metoddan istifadə edilir. Əgər mühasibat uçotunun qiymətləndirmək və nəzarət etmək bacarığı varsa, vergi uçotunu qanunvericiliyin tələblərinin yoxlanılması və yerinə yetirilməsi üçün vacibdir".

Ekspert qeyd edib ki, vergi uçotu ilkin sənədlərin məlumatları əsasında vergilər üçün bazanı müəyyən edən ümumiləşdirilmiş informasiya sistemidir. Mühasibat uçotu onun tələblərinə uyğun olaraq, qanunda nəzərdə tutulmuş obyektlər haqqında sistemləşdirilmiş və formalasılmış informasiyadır. Əsas fərq təyinatdadır: mühasibat uçotu təşkilatın fəaliyyətinin və onun vəziyyətinin hesabati üçün tərtib edilir, vergi uçotu isə vergilərin vaxtında ödənilməsinə nəzarət üçün vacibdir. Mühasibat və vergi uçotunun bəzi fərqlərinə baxmayaq, onlar bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəlidir.

R. Ramazanov, həmçinin vergi və mühasibat uçotu arasında daimi və müvəqqəti fərqlərin ola biləcəyini vurğulayıb: "Daimi fərqlər bəzi gelir və ya xərclərin mühasibat uçotunda qəbul edildiyi halda, vergi uçotunda nəzərə alınmamasına görə yaranmış fərqdir. Müvəqqəti fərq isə bir hesabat dövründə yaranan və müddət keçidkə növbəti hesabat dövrlərində aradan qalxan fərqdir. Bu fərqlərin yaranma səbəbləri Vergi Məcəlləsinin tələbləridir. Çünkü Vergi Məcəlləsində bəzi xərclər gəldən çıxılmayan xərclər kimi təsnifləşdirilib. Bu fərqlərə qeyri-kommersiya fəaliyyəti ilə bağlı olan xərclər, əyləncə və yemək xərcləri, faktiki ezamiyyə xərclərinin normadan artıq hissəsində yaranan fərqlər daxildir. Belə xərclər Vergi Məcəlləsində gəldən çıxılmayan xərclərə aid edildiyinə görə mühasibat uçotu ilə vergi uçotu arasında daimi fərqlər yaranır".

İşğaldan azad edilan arazılarda yol infrastrukturunu bərpa ediləcək

İşğaldan azad olunan şəhər və rayonlarımızdə yük daşınması, avtobus və taksilərlə sərnişində səmətərinin göstəriləməsi məqsədilə avtomobilərə xidmət etmək üçün təmir sexləri, texniki qulluqların aparılması sahələri, yanacaq doldurma məntəqəsi, avtoyuma məntəqəsi və avtomobilərin texniki cəhətdən saz vəziyyətdə saxlanması üçün digər sexlər və duracaq sahələri olan avtonəqliyyətənəfərətinin təşkil edilməsi nəzərdə tutulub.

Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidmətindən "Unikal" a bildirilib ki, nəzərdə tutulan işlər dövlət-özəl sektor tərəfdəşliyi layihələrinin tərkib hissəsi kimi reallaşdırılacaq. Bu, həmçinin özəl sektor üçün yeni investisiya imkanlarının yaranması və böyük layihələrin idarə edilməsi ilə bağlı təcrübələrin formalasmasına geniş təkan vermiş olacaq.

Bu məqsədilə Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidməti tərəfindən avtomobil nəqliyyatına dair təklif olunan infrastruktur obyektlərinin nümunəvi tikinti-layihə sənədləri hazırlanır.

"Azərişiq" texniki itkiləri son 5 ildə birraqamlı haddə qədər azaldıb

"Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) texniki itkilərin azaldılması, uçot sisteminin təkmilləşdirilməsi, habelə dayanıqlı elektrik təchizat sisteminin təmin olunması üçün zəruri texniki tədbirləri davam etdirir.

ASC-dən "Unikal" a bildirilib ki, 2015-ci ilde "Azərişiq" yaradılanadək şirkətdə elektrik enerjisi üzrə texniki itki 13,9 faiz təşkil edib. 2016-ci ildə bu rəqəm 10 faiz, 2017-ci ildə 9,9 faiz, 2018-ci ildə 9,8 faiz, 2019-cu ildə 9,7 faiz, 2020-ci ildə isə 0,8 faiz azaldılmaqla 8,9 faiz təşkil edib.

Səhmdar cəmiyyətin metbuat xidmətinin rəhbəri Vəqif Mustafayev deyib ki, bu gün də "Azərişiq" texniki itkilərin azaldılması, uçot sisteminin təkmilləşdirilməsi, habelə dayanıqlı elektrik təchizat sisteminin təmin olunması üçün zəruri texniki tədbirləri davam etdirir. Bu məqsədilə elektrik şəbəkələrində əsaslı yenidənqurma işləri aparılır, ağac dayaqlar yeni dəmir-beton dayaqlarla əvəz olunur, eləcə də uçot sistemi tezelənərək sayqaclar yenilənir.

"2015-2020-ci illər ərzində ümumilikdə 1 milyon 300 minədək abunəçi yeni sayqaclarla təchiz olunub ki, bunun da 1 milyon 157 mini əhali, 142 min 309-u isə qeyri-əhali abonentlərinə aid uçot nöqtələri təşkil edib. Cari ilin 10 ayında isə ümumilikdə 196 min 436 abonent yeni sayqacla təchiz edilib və bunun da 185 min 543-ü əhali, 10 min 893-ü isə qeyri-əhali abonentlərinə aiddir. Görülən tədbirlər neticəsində ümumilikdə "Azərişiq" üzrə son 5 il ərzində texniki itki səviyyəsinin 5 fai-zədək azalmasına nail olunub", - deyə V. Mustafayev əlavə edib.

O qeyd edib ki, "Azərişiq" tərəfindən respublikanın bütün kənd və qəsəbələrində elektrik enerjisi sisteminin yenidən qurulması ilə bağlı genişməyən işlər həyata keçirilir: "Son 5 ildə 500-dən çox kənd və qəsəbələrdə, cari ilin 10 ayında isə 50-dən çox inzibati ərazi vahidliliklərdə (0,4 kilovoltluq şəbəkələrdə) yenidənqurma işləri aparılırlaraq ümumilikdə minlərlə istehlakçının 24 saat ərzində dayanıqlı və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təchizatı tam təmin olunub".

İndiyədək 50-dək əlliyyi olan şəxs KOBİA-nın təlim və məsləhət xidmətlərindən yararlanıb

3 dekabr - Beynəlxalq Əlliyyi olan Şəxslər Günüdür. Əlliyyi olan şəxslərin cəmiyyətə integrasiyası və məşğulluğunun təmin olunmasında onların sahibkarlıq fəaliyyətinə və özünüməşğulluq programlarına cəlb olunması xüsusiələ əhəmiyyətlidir.

Bu məqsədilə Kiçik və Orta Biznesin İnkışafı Agentliyi (KOBİA) tərəfindən əlliyyi olan şəxslər arasında sahibkarlıq fəaliyyəti təşviq edilir, onların biznesə başlamasına və sahibkarlıq fəaliyyətlərinin inkişafına müxtəlif dövlət dəstəyi mexanizmləri çərçivəsində dəstek göstərilir, biznes-önümlü təlim və məsləhət xidmətləri, elaqələndirmə, məhsullarının tanıdılması və satışına dəstək olunur. Əlliyyi olan şəxslər öz bizneslərini qurmaq və mövcud sahibkarlıq fəaliyyətlərini genişləndirmək üçün KOBİA-nın Bakı, Sumqayıt, Xaçmaz və Yevlax şəhərlərində fəaliyyət göstərən KOB İnkışaf mərkəzlerinin ödənişsiz təlim, məsləhət, şəbəkəleşmə və digər xidmətlərindən istifadə edə bilərlər.

KOBİA-dan "Unikal" a bildirilib ki, indiyədək 50-dək əlliyyi olan şəxs KOBİA-nın biznesə başlamaq və sahibkarlıq fəaliyyətini inkişaf etdirmək üçün təlim və məsləhət xidmətlərindən yararlanıb. Agentliyin "KOB Dostu" şəbəkəsi və KOB İnkışaf mərkəzləri əlliyyi olan şəxslərin biznesə başlaması üçün zəruri mal və avadanlıqlarla təmin olunması məqsədilə onları özünüməşğulluq programları ilə əlaqələndirib, bu istiqamətdə müvafiq dəstək göstərib.

Agentlik əlliyyi olan şəxslərin məhsullarının tanıdılmasına və satışına da dəstək göstərir. İndiyədək KOBİA 70-dək əlliyyi olan şəxin 10-dan çox sərgi, yarmarka və festivalda ödənişsiz iştirakını təmin etməklə onların məhsullarının tanıdılmasına və satışına, işgüzar əlaqələr qurmasına dəstək olub. 2019-cu ildə isə Beynəlxalq Əlliyyi olan Şəxslər Günü ərəfəsində KOBİA tərəfindən 20-dək əlliyyi

olan şəxsin əl işlərindən ibarət satış sərgisi təşkil olunub.

Ümumilikdə KOBİA-nın təşkilatçılığı və dəstəyi ilə əlliyyi olan şəxslərin iştirakı ilə 20-dək təlim, sərgi, konfrans və sair tədbirlər təşkil edilib, 100-dən çox əlliyyi olan şəxs biznesə başlamaq və sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün agentliyin dəstək və xidmətlərindən faydalana bilər. Eyni zamanda, KOBİA yanında İctimai Şurada təmsil olunan 15 təşkilatdan biri de "Əlil Sahibkarlar Təşkilatı" İctimai Birliyidir və indiyədək birgə əməkdaşlıq çərçivəsində bir sıra tədbirlər və layihələr həyata keçirilir.

Azərbaycanda antioksidanlarla zəngin iki yeni meyva sınağı verildi

AMEA-nın Lənkəran Regional Elmi Mərkəzində (LREM) çay və sitrus bitkiləri ilə paralel olaraq tropik-subtropik quayava (Psidium quayava) bitkisinin yerli şəraitə uyğunlaşdırılması, yetişdirilməsi onun təsərrüfat əhəmiyyətinin öyrənilməsi sahəsində uğurlu nəticələr əldə edilib.

"Unikal" AMEA-ya istinadən xəbər verir ki, ilk dəfə mərkəzin direktoru, professor Fərman Quliyevin rəhbərliyi ilə İrəndan introduksiya edilən tropik-subtropik quayava (Psidium quayava) meyve bitkisinin yeni iqlim şəraitində öyrənilməsi və rayonlaşdırılması istiqamətində son illər geniş araşdırılmalar aparılıb.

"Quayava mərsinkimilər fəsiləsinin psidium cinsinə aid bitki növüdür. 20 ilə yaxındır ki, quayavanın yeni şəraitdə öyrənilməsi və rayonlaşdırılması istiqamətində elmi-tədqiqat işləri aparılıq. Vətəni Cənubi Amerika olan quayavanın bölgəmizdə açıq havada, qışda sintetik örtük və otaq şəraitində becərilmesi ne dair bir sıra uğurlu nəticələr əldə etmişik", - deyə professor Fərman Quliyev bildirib.

Quayava bitkisinin meyvəsindən qənnadı və tibb sənayesində, təbabətdə geniş istifadə edildiyini vurğulayan F.Quliyev bu etirli meyvənin bütün hissələrinin vitaminlərlə zəngin olduğunu, turşasının dad verdiyini, yarpaqlarından efir yağıları alındığını diqqətə çatdırıb. Həmçinin yarpaqları, çıxəkləri və meyveləri bakterisid təsire malikdir. Dekorativ yaşıllaşdırımda, müxtəlif kompozisiyaların tərtibatında istifadə olunur. Quayava faydalı xassələri ilə nar, gavalı, alma, üzüm, banan və hətta manqadan üstündür. Heydərabaddakı (Hindistan) Milli Institutun alımları yer üzündəki ən dəyərli meyvəni təyin etmək üçün bir sıra təcrübələr aparıblar və müəyyənləşdiriblər ki, tərkibində rekord miqdarda antioksidanlar olan quayava ən qiymətli meyvədir.

Quayavada rekord miqdarda, orta hesabla 100 qramda 240 mqr C vitamini olduğundan, ondan müxtəlif tənəffüs yolları xəstəlikləri və qrip zamanı, xüsusən indiki pandemiya dövründə tez-tez istifadə edilməsi tövsiye olunur.

Kökü, qabığı, yarpaqları, çıxəkləri, meyveləri, bir sözə bütün bitkinin müalicəvi xüsusiyyətlərə malik olması bu həmişəyəşil möcüzəvi ağacın təsərrüfat əhəmiyyətini qat-qat artırır. Cənub bölgəsinin simvollarına çevrilmiş limon, narinçi, feyxoadan geri qalmayan və bezi hallarda öz müalicəvi xüsusiyyətləri ilə onları üstəleyən quayava bitkisinin təsərrüfat sahiblərinin, fermerlərin, həvəskar bağbanlarının böyük marağına səbəb olacağını qeyd edən alim bu möcüzəvi bitkinin tezliklə tanınacağına, bölgədə becərilən sitrus bitkiləri arasında öz layiqli yerini tutacağına əminliyini ifade edib.

Hazırda Lənkəran REM-in əməkdaşlarının Azərbaycan Meyvəçilik və Bağçılıq Elmi Tədqiqat Institutunun Lənkəran çay filialında ki təcrübə bazasında quayavanın öyrənilməsi rayonlaşdırılması, becərilmesi və çoxaldılması istiqamətində apardıqları tədqiqatlar öz bəhrəsini verməkdədir.

Professor F.Quliyev psidium quayava bitkisinin qırmızı və sarı sortlarının öyrənilib və rayonlaşdırılması məqsədile sort sınağından keçirilməsi üçün Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyinə təqdim edildiyini bildirib.

Komandır: "Şuşanı albayaxa döyüşlərlə azad etdik"

Xüsusi təyinatlı dəstənin komandiri, mayor Zaur Rəhimov müzəffər Ordumuzun tarixi zəfərində əməyi olan qazilerimizdəndir.

Vətən Müharibəsinin başlaması ilə mayor Zaur Rəhimovun da arzusu reallaşır. O, döyük yoldaşları ilə birlikdə torpaqlarımızın işğaldan azad olunması üçün canı və qanı ilə mübarizə aparır: "Uzun müddət idi ki, bizə hərbçi olaraq bundan şərəflə tapşırıq ola bilməzdi ki. Torpaqların azad olunmasını biz çoxdan arzu edirdik. Allaha çox şükürler olsun ki, o tapşırıq xidmətimiz dövründə bizə verildi. Mən özümü ona görə xoşbəxt sayıram ki, bu tapşırığın icra olunmasında, bu tapşırığın yerinə yetirilməsində mən iştirak etmişəm".

Murov dağı silsiləsində gedən döyüşlərdə boynundan qəlpə yarası alan Zaur həkimlərin cərrahi müdaxiləsindən sonra 10 gün keçməmiş cəbhəyə qayıdır: "İlk dəfə yaralandıqdan sonra bizim Ali Baş Komandanla görüşümüz oldu. Ali Baş Komandanın çıxışı nəticəsində, onun bizə verdiyi ruh yüksəkliyi nəticəsində və təbii ki, həkimlərimiz də sağ olunular, onların müalicələri nəticəsində tez bir zamanda sağlam döyükə qatıldım. Təkrar döyüşlərə qatılonda artıq Cəbrayı, Füzül istiqamətlərində gedən döyükələrə, Hadrutun alınması, ondan sonra digər kəndlərimizin alınmasında iştirak etmişəm. Xüsusi təyinatlı taborun komandırı olaraq da bir sıra nailiyyətlərimiz olub. Düşmənin strateji mövqelərinin alınması, müəyyən kəndlərimizin boşalmasına, təmizlənməsində iştirak etmişəm. Sonuncu dəfə Şuşada noyab-

rın 6-da düşmənin Xankəndi istiqamətindən gələn 2 bölməsinin qarşısını alarkən orada yaralanmışam".

Ali Baş Komandan tərəfindən "Hərbi xidmətlərə görə" medalı ilə təltif olunan cəsər mayor Şuşada ayağından snayper güləssi ilə vurulub: "Hətta mən elə hərbi qulluqçu gördüm ki, avtomatla belə tanka atəş açırdı. İnandırıb ki, düşmən tankını qoyub qaçırdı. Düzdür, qumbaraatan silahlarımız vardi, bezilərini onunla sıradan çıxardıq, bezilərini vurub yandırıldı. Düşmənin üzərinə elbeyaxa döyüşlərlə və kiçik çaplı silahlardan hücuma keçərək biz Şuşanı azad etdik. Şuşanı azad edərən özüm də ağır yaralandım".

Qolundan, ayağından yaralanan əsgərlərinin, döyük yoldaşlarının sarğı ilə vuruşmağa davam etməsindən, irəli getməsindən qururla danışır komandır. Deyir ki, bezi döyüşlərdə düşmənin canlı qüvvələrinin sayının çox olması da şəxsi heyətin qarşısını ala bilməyib:

"Döyüşdə əsas torpaqların azad olunmasını düşünürdü ilk növbədə. Düzdür, adamın ailəsi, uşağı yadına düşür, darıxır onlar üçün. Amma öncə Vətən! Vətən əgər dardadırsa, təbii ki, ailə də, uşaq da qalır ikinci planda".

Ailədən söz düşmüşkən, Zaur ailədə 7 qardaşdan biridir. Qardaşlardan 5-i Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına iştirak edib, 3-ü yaralanıb. İndi isə ailənin sonbeşiyi olan Zaur Rəhimov xalqımızın 28 illik Vətən həsrətinə son qoymaq namine mühərabəyə qatılıb və yaralanıb:

Qardaşı İlqar Rəhimzadə qardaşı ilə fəxr etdiyi deyir: "Biz də ailəmiz adından cənab Ali Baş Komandanın minnədarlığıımızı bildiririk, şəhidlərin ruhu qarşısında baş əyirik. Allah cəmi şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Yaralı əsgərlərimizə də tez sağalmağı Allahdan arzu edirik".

Qohumu Könül Rəhimzadə də belə vətən oğulları ilə fəxr edir: "Xəstəxanadarda müalicə alan qazilerimizə Allahdan şəfa dileyirik və şəhid analarının qarşısında baş əyirik ki, belə Vətənə layiqli övladlar yetişdiriblər. Mən bir dəha fəxr edirəm ki, mənim qaynim da məhz Qarabağ qazisidir. Bütün Azərbaycan qəhrəمانları ilə fəxr edirik ki, nə yaxşı, bizim belə qəhrəman övladımız var"(apativ).

Azərbaycanın "Maxaraşvili"si: 62 yaşlı Zahir dayı oğlunu dalınca getdi...Şuşada tapdı

"Əsgər atası? Hə, hə yaxşı xatırılayıram... Elə məni də o filmdəki qoca Maxaraşviliyə bənzətsələr yaxşıdı. Oğlumun dalınca getdim mən də..."

Bu sözləri Lent.az-a əsgər atası Zahir Həsənov deyir. O əsgər atası ki, 62 yaşı olmasına baxmayaraq oğlunun dalınca cəbhəyə yollanıb, döyük meydanda onunla çiyin-çiyinə vuruşub. İndi bütün ölkə bu atadan danışır. Onu məşhur "Əsgər atası" filmindəki qoca gürçü kəndlisi Georgi Maxaraşviliyə bənzədir. Çünkü bəhs etdiyimiz filmdəki əsgər atası da bizim qəhrəman atamız kimi oğlunun dalınca cəbhəyə yollanır, yolda yarışına hər cür hadisə gelir, amma buna baxmayaraq oğlunu tapır. Bunu Zahir dayı deyəndə əvvəlcə güldü. Səsindən də hiss olunurdu ki, bu bənzətmə lap ürəyincə olub:

"Hə, hə yaxşı xatırılayıram o filmi. Qoca Maxaraşvili... İndi deyirsən ki, məni də ona bənzədir? Lap yaxşı. Düz edirlər. Elə mən də o filmdəki qoca kimi oğlumun dalınca getdim."

Zahir dayı mühərabə başlayandan cəbhəyə getmək istəyib. Hərbi komissarlığına müraciət edib, onlar da sadəcə qeydiyyata salıblar. Amma yaşına görə apara bilməyəcəklərini də bildiriblər:

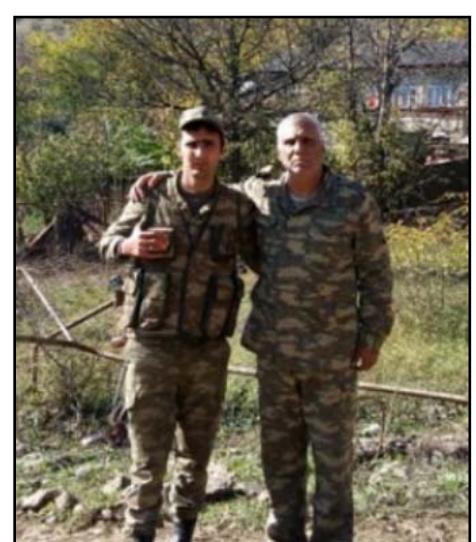
"Elə oğlumla birləşdə getdik, könüllü olaraq müraciət etdik, qeydiyyatdan keçdi. Onu hələ mühərabə başlamazdan bir neçə gün qabaq çağırıb apardı-

lar. Məni isə yox. Dəfələrlə müraciət etdim. Amma həm yaşım, həm də II qrup əslil olmağım buna mane oldu".

Bəli, Zahir dayı II qrup Qarabağ əlilidir. O, birinci Qarabağ mühərabəsinin iştirakçısıdır. 1991-ci ildə N sayılı hərbi hissədə motoatıcı əsgərlərin komandırı olub. Fizuli şəhərində doğulub, böyükən Zahir dayı bu yerlərin azadlığı uğrunda döyüküb və yaralanıb. Azərbaycan Bayrağı ordeni ilə təltif olunan həmsəhəbəmiz bildirir ki, Vətən mühərabəsi başlayanda yenidən könüllü olaraq orduya qatılmaq, doğma yurdunun işğaldan azad olunmasında iştirak etmək istəyib. Hərbi komissarlıqdan cavab gəlməyinçə, Müdafiə Nazirliyinə müraciət edir. Zahir dayının istəyi nəzərə alınır və o, yenidən döyük meydanına, gənclikdə vuruşduğu torpaqlara yollana bilir:

"Yenidən keçmiş döyüşçüləri toplayıb könüllülər qrupu yaratdıq. Komandırı olduğum hərbi hissənin o vaxtında döyüşçüləri ilə döyük meydanına getdik. Aslan Aslanov, Bəhrəm Həsənov, Cəmşid Ağayev o vaxtı da mənimle birlikdə idilər, indi də. Əslində mən oğlumdan təxminən 10-15 kilometr önde vuruşurdum. Sonra bilmirəm necə oldusa uşaq məndən qabaqda oldu. Bir də xəbər tutdum ki, öndədir. Mən də onun dalınca getdim".

Oğlu Ceyhunun 26 yaşı var. Cəbrayı, rayonunun Daşkəsən kəndi və Xocavəndin Azıx istiqamətlərində döyüküb.

Zahir dayı onunla Şuşa istiqamətində görüşə bilir:

"Ölbəttə, gözündə həmişə uşaq olan Ceyhunu döyük meydanında görmək mənə ancaq qırur hissi verə bilər. O qədər sevincli idim ki, özümde qəribə bir güc hiss edirdim".

Zahir dayı mühərabədə kəllə-beyin travması alıb. Hazırda Füzulidədir. Səhətinin yaxşı olduğunu bildirən Zahir dayı deyir ki, qazandığımız qələbənin bəş etdiyi sevinc hissi bütün ağrılarını alıb aparıb.

Lamiyə Məmmədova

Fransa Respublikasının mükafatlarını almış Azərbaycanın elm və mədəniyyət xadimləri Fransanın qərəzi mövqeyinə etiraz olaraq bayanat imzalayıblar.

Mədəniyyət Nazirliyindən "Unikal" a verilən məlumatə görə, bayanatın mətnində deyilir:

"Biz - fərqli illerdə Fransanın mukafatlarına layiq görülmüş Azərbaycanın mədəniyyət xadimləri və təhsil işçiləri - bu mukafatlarla fəxr edirdik, cünki bu mukafatlar bizim üçün dünyaya bu qədər gözəllik bəxş edən bir ölkənin simvolu idi! Biz Rable, Molyer, Volter, Hüqo və s. bu kimi dahi yazıçı və filosofların temsil etdikləri fransız edəbiyyatının şəref, bərabərlik, sülh və ədalət kimi en ali və ümde məfhumlar uğrunda mübarizə apardığını həmişə xatırlamışq. Xüsusilə qeyd etmək istərdik ki, bu dəyərlərə olan hörmətimiz təsadüfi deyil, belə ki, Azərbaycanda ədalət və bərabərlik prinsipləri, hörmət və sülh, şəref və leyaqətin qorunması yaşam tərzinin təməlidir. Əslər boyu Azərbaycan bütün bölgənin mədəniyyət mərkəzi, eləcə də çox millət və din mensublarının yüzliliklər boyu yanaşı yaşayaraq dinc şəkildə, ciyiñ-ciyiñ fəaliyyət göstərdikləri ev olmuşdur.

Məhz bu mədəniyyətlərin sintezi ölkəmizin misilsiz mədəni irsinin yaranmasına səbəb olmuşdur və bu gün Azərbaycan dünyadan ən çox mədəniyyətli və çoxkonfesiyalı ölkələrdən biridir. Təsadüfi deyil ki, 2016-ci ilin oktyabrında Roma Papası Fransisk Azərbaycana səfəri zamanı Azərbaycanı dini tolerantlıq baxımından dünyada nümunəvi ölkə kimi yüksək qiymətləndirmişdi. BMT Baş Assambleyasının qərarına əsasən, 2017-ci ildə hər iki ildən bir Bakıda keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərərası Dialoq Forumunun mədəniyyətlərərası dialoq üçün əsas global platforma hesab edilməsi də bu-nu bir daha sübut edir.

Müsəlman icması ilə yanaşı, ölkəmizdə xristian və yəhudi icamları da cəmiyyətimizin ayrılmaz və fəal hissəsidir. Ölkəmizdəki bütün abidələr və dini binalar, eləcə də məscid və kilsələr Azərbaycan dövləti tərəfindən tam qorunur və mütemadi olaraq restavrasiya olunur. Ölkəmizdə məscidlər, kilsələr və sinaqoqlar yan-yana fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan təkcə ölkə daxilində deyil, həm də bütün dünyada mədəni irsin qorunmasına öz töhfəsini verib. Azərbaycanın maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən işlər arasında Luvr və Versal sarayında aparılan renovasiya işlərini, Fransanın Orne departamentinin Sen-ilər, Fréne-o-Sovaj, Sen-ilər-la-Jerar, Tanvil, Kurjo, Reveyon və Mal yaşayış məntəqələrində yerləşən X-XII əsrərə aid yeddi kilsənin bərpasına dəstəyi, həmçinin Fransada XIV əsrə aid Strasburq Katedral kilsəsinin vitraj hissələrinin, o cümlədən Vatikandakı Müqəddəs Sebastyan, Müqəddəs Mərcellino və Müqəddəs Pyetro katalombalarının bərpasını qeyd etmek olar.

Bu gün Azərbaycan öz inkişafının en vacib və tarixi mərhələlərindən birini yaşayır. İkinci dünya müharibəsi zamanı Fransa başqa bir ölkənin işğalı altına

da olduğu kimi, bizim ərazilərimizdən də bir hissəsi 28 il ididir. Ermenistan tərəfindən işğal edilmişdir. On minlərlə insan öldürülüb, bir milyona yaxın Azərbaycanlı etnik təmizləmə nəticəsində daimi yaşayış yerlərini itrib və qəçqına çevrilib. BMT Təhlükəsizlik Şurasının BMT Nizamnaməsində ifade edilmiş ölkələrin ərazi bütövlüyüne əsaslanan 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrində Ermenistan işgalçı qoşunlarının Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq müstəvidə tanılmış ərazilərdən dərhal çıxarılması tələb edilmişdir. Lakin 30 ilə yaxın ididir, bu qətnamələ-

katı da daxil olmaqla, bütün nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar və dünyadan bütün ölkələri tərəfin-dən tanınan ərazi bütövlüyüümüzü bərpa edə bildik. Mühərribənin ilk günlərindən Azərbaycan öz dövlət sərhədlərini bir santimetr də keçməmiş və bütün döyük əməliyyatlari bir-başa ölkəmizin ərazisində aparılmışdır.

27 sentyabr 2020-ci il tarixin-dən başlayaraq, şəhər və kəndlərimiz bütün dünyada qadağan edilmiş silah növləri ilə bombardman edilməsinə və ərazilərimizin atəşə tutulmasına bax-mayaraq, müzəffər Azərbaycan Ordusu əks-hükum əməliyyatları

çevrilmiş dini binaları görə bilər.

Azad edilmiş ərazilərdə demək olar ki, bütün məscidlər, hətta pravoslav kilsəsi belə dağıdılib və ya murdarlanıb.

Azərbaycan Respublikasının rəhbərliyi (konfessional mənsubiyətlərindən asılı olmayaraq) dağıdılmış bütün ərazilərin, şəhər və kəndlərin, eləcə də mədəniyyət abidələrinin və dini obyektlərin bərpa edilecəyini bəyan edib.

Azərbaycana qarşı 30 ilə ya-xın davam edən təcavüzə dənən heç bir şəkildə reaksiya verməyən Fransa Senatının və onun elitasının mövqeyi, habelə kukla rejiminin müstəqilliyini ta-

qərəzsizliyinə də kölgə salır.

Biz Fransanın hakimiyət or-qanlarının nümayəndələrini və mədəniyyət xadimlərini Azərbaycanın işğaldən azad edilmiş əraziləri ziyarət etməyə və erməni işgalçıları tərəfindən töredilən dağııntıları və vandalizmin miqyasını yerinde görməyə çağırırıq. Güman edirik ki, o za-man sizin fikrinizin ümum-bəşəri dəyərlərə və beynəlxalq hüquq prinsiplərinə söykənəcək.

Tahir Salahov, "Fəxri Legion" ordeni (Zabit dərəcəsi)

Fərhad Bədəlbəyli, "İncəsənet və ədəbiyyat" ordeni (Kavalər dərəcəsi)

Ramiz Abutalıbov, "Fəxri

Fransa mükafatı almış Azərbaycan elm və mədəniyyət xadimlərindən bayanat

rin heç biri yerinə yetirilmirdi.

Bütün bu işğal illərində hər gün insanlarımız hələk olur, qədim mədəniyyət abidələrimiz qərəzli şəkildə məhv edilir, neçəneçə şəhər bùsbütün xarabalığa çevrilir, bizim dünya ictimaiyyətine kütləvi mədəni soyqırımlı dayandırılması barədə etdiyimiz çoxsaylı müraciətlərimiz isə cavabsız qalırırdı.

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni təcavüzkarları Xocalı şəhərinin sahinkərələrinə qarşı soyqırımla törədib və bir gecədə 106 nəfəri qadın, 63 nəfəri uşaq və 70 nəfəri qoca olmaqla, 613 mülki şəxsi vəhşicəsinə qətəl yetirərək param-parça ediblər. 1275 mülki şəxs əsir götürüllər (onlardan 150 nəfərin taleyi hələ də məlum deyil), 475 vətəndaş əlil olub, 8 ailə tama-mile məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə iki valideyndən birini itirib. Xocalı şəhəri yerle yeksan edilib. Artıq bir sıra dünya ölkələri dinc əhaliyə qarşı törədilmiş Xocalı soyqırımıni tanımlıdır.

Bu günlərdə isə ədalət zəfər çalıb və Fransa ikinci dünya müharibəsi əsnasında etdiyi kimi, biz də torpaqlarımızı erməni işğalından azad edib BMT, ATƏT, Avropa Şurası, Avropa Parlamenti, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və Qoşulmama Hərə-

nəticəsində işğal altında olan ərazilərimizin böyük hissəsini, o cümlədən Azərbaycanın mədəniyyətinin incisi, tarixi-memarlıq qoruğu, muğamın və Azərbaycanın görkəmli mədəniyyət xadimlərinin doğulduğu yer - Şuşa şəhərini azad etməyə müvəffəq oldular.

1992-ci ildə Ermenistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunana qədər Şuşa sakinlərinin 98%-ni Azərbaycanlılar təşkil edirdi. Noyabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ermenistanın Baş naziri və Rusiya Federasiyasının Prezidenti arasında sülh bəyannaməsi imzalanmışdır. Bu bəyannamənin şərtlərinə əsasən, işğalçı qüvvələr öz qoşunlarını Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərdən tədricən çıxarmaq barədə öhdəlik götürməyə məcbur oldu. Mülki insanlar isə artıq öz evlərinə qayıtmaq şansı əldə ediblər.

Bu gün bütün dünya otuz illik erməni işğalının dəhşətli nəticələri ilə əyani şəkildə tanış ola və vəhşicəsinə məhv edilmiş şəhər və kəndləri, yandırılmış meşələri və dağıdılmış torpaq sahələrini, eləcə də dünya mədəni irsinin nümunələri olan tarixi mədəniyyət və memarlıq abidələrini, habelə xarabalığa

nımağın zəruriliyinə dair birmənalı şəkildə qərəzli qərar qəbul etməsi bütün Azərbaycan içti-maiyyətində qəzəb və hiddətə səbəb olmuşdur.

Xüsusilə təəccübüldür ki, Fransa BMT Təhlükəsizlik Şurasında erməni işgalçı qüvvələrinin Azərbaycan ərazisində qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb edən 4 qətnaməyə səs verən ölkələrdən biridir.

Biz səmimi qəlbən inanırı-dıq ki, Fransa Respublikasının dəyərləri yalnız bu ölkənin yaxın müttəfiqlərinə deyil, həm də dünya ölkələrinə şamil olunur. Lakin qəbul edilmiş bu qərar ikitərəflı münasibətlərimiz uğurlu gələcəyi üçün ciddi təhlükə ya-radır. İndi Azərbaycanın mədəniyyət xadimləri üçün ölkə içti-maiyyətini Fransa ilə əlaqələrimizi inkişaf etdirməyin məqsədəyğün olduğuna inandırmaq çətin olacaq.

Xüsusi olaraq qeyd etmək istərdim ki, Azərbaycan şərqi ilə demokratik respublikasıdır və yeri gəlmışkən, ölkəmiz Fransadan çox əvvəl qadınlara səsverme hüququ verib.

Respublikamızın himminin müəllifi, Qarabağda dünyaya göz açmış Üzeyir bəy Hacıbəyov Şərqdə ilk operanın müəllifidir. Onun "Arşın Mal Alan" operettası 4 iyul 1925-ci il tarixində Parisin Yelisey sarayındakı "Femina" teatrında fransız dilində səhnələşdirilib. İlk balet, eləcə də Şərqi ilk balerinə da məhz Azərbaycan səhnəsinə çıxıb. Bu siyahını sonsuza qədər uzatmaq olar.

Biz başa düşürük ki, Fransa güclü erməni diasporunun olması vacib amıldır, lakin Fransa kimi bir dövlətin rəsmi mövqeyi beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, eləcə də ədalət və dövlət məsuliyyəti prinsiplərinə əsaslanmalıdır.

Fransanın mədəniyyət xadimləri tərəfindən imzallanmış müraciətə tanış ola və həmçinin əsaslıdır. Rəfiqə İsayeva, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

"Legion" ordeni (Kavalər dərəcəsi)

Sevda Məmmədəliyeva, "İncəsənet və ədəbiyyat" ordeni (Zabit dərəcəsi)

Fərhad Xəlilov, "İncəsənet və ədəbiyyat" ordeni (Kavalər dərəcəsi)

Çingiz Fərzəliyev, "İncəsənet və ədəbiyyat" ordeni (Kavalər dərəcəsi)

Səməd Seyidov, "Fəxri Legion" ordeni (Kavalər dərəcəsi)

Hicran Hüseynova, "Fəxri Legion" ordeni (Zabit dərəcəsi)

Fəxriyyə Xələfova, "İncəsənet və ədəbiyyat" ordeni (Kavalər dərəcəsi)

Çəmən Babaxanova, "Akademik palma" ordni, (Kavalər, Zabit dərəcələri)

Azelma Həsənova, "Akademik palma" ordni, (Kavalər, Zabit dərəcələri)

Röya Tağıyeva, "İncəsənet və ədəbiyyat" ordeni (Zabit dərəcəsi)

Zöhrə Əliyeva, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

Gülbeniz Camalova, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

Afaq Quliyeva, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

Murad Hüseynov, "İncəsənet və ədəbiyyat" ordeni (Kavalər dərəcəsi)

Gülnarə Sadıxova, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

Reyhan Hüseynova, "Fəxri Legion" ordni (Kavalər dərəcəsi)

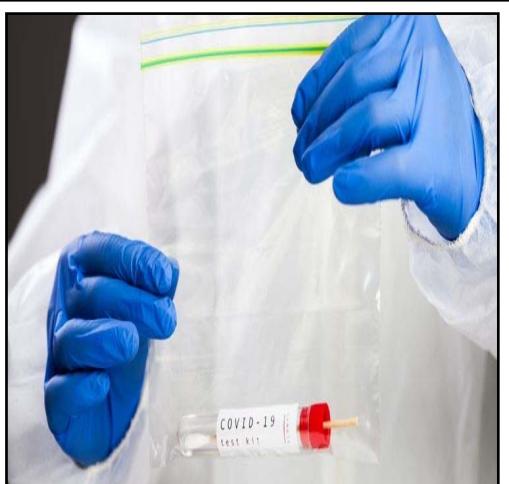
Tahirə Cabbarova, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

Elmira Fərecullayeva, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

Soylu Xəlilova, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

Mehrəm Orucov, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi)

Rəfiqə İsayeva, "Akademik palma" ordni, (Kavalər dərəcəsi).

"Koronavirus testinin negativ çıxmazı xəsta olmamağınız demək deyil" - ALİM DANIŞIR

Almaniya-Azərbaycan Radioloji və Neyroradioloji Cəmiyyətinin sədri, Köln Universiteti Klinikasının tibb elmləri doktoru, azərbaycanlı alim Nuran Abdullayev son günlər vətəndaşlar arasında COVID-19 testlərinin nəticələri ilə bağlı şübhə doğuran məlumatlara münasibət bildirib.

Bununla bağlı "Unikal" a açıqlama verən azərbaycanlı alim bildirib ki, insanlar arasında doğru götürülən test nəticələrinə şübhələrin əsası var və bunun dəqiqi emli cavabları da mövcuddur:

"Mən niyə görə doğru götürülən dedim? Çünkü texniki olaraq doğru götürülməyən testlərdən danışmağın mənası yoxdur və onların nəticələri onsuza da doğru deyil. Amma texniki cəhətdən doğru götürülən testlərin cavablarına olan şübhələrin əsasına nümunə ilə aydınlıq getirmək mümkündür.

Məsələn, bir insan həqiqətən yeni növ koronavirus infeksiyası xəstəsidir, bütün simptomları var. Hətta öskürür, test verir və nəticəsi neqativ çıxır. Sonra da həmin insan deyir ki, götürülən testlər yanlışdır, çünkü mənim xəstəliyime "yox" dedi, halbuki mən xəstəyəm. Daha sonra müalicə həkimini də bir az "çaşdırır", müalicə həkimi KT (kompyuter tomografiyası) tövsiyə edir. KT-də isə COVID-19-a tipik dəyişikliklər görünür və xəstəyə COVID-19 diaqnozu qoyulur. Bu dəfə xəstədə teste qarşı daha da inamsızlıq yaranır".

N.Abdullayev qeyd edib ki, həmin insanlar başa düşməlidirlər ki, virusun çoxalması artıq boğazda sona çatıb və ağıciyərlərə enib:

"Ona görə də boğazdan götürülən testin cavabı da neqativ çıxır, çünkü boğazda aktiv virus qalmayıb. Amma indi bu, o anlama gəlməmelidir ki, hər kəs birbaşa KT elətdirməlidir".

Tibb elmləri doktoru qan analizinin (PSR testlər) və ya KT-nin daha dəqiqliklə koronavirus as?karladığ? ilə bağlı məsələyə də aydınlıq getirib:

"Qan analizi ilə verilən testlər anticosmaları təyin edir. Bunu isə simptomların başlamasından sonra, minimum 3-6 həftə arasında etmək lazımdır. Bu zaman dan önce simptomları olan xəstədə edilən antigen testlərinin heç bir anlamı yoxdur. Onların informativliyinin doğru olmağı şansı çoxdur."

KT isə virus artıq ağıciyərlərə endikdən sonra daha çox önemlidir. Buna görə də bildirmək istəyirəm ki, koronavirus testinin neqativ çıxmazı xəstə olmamaq demək deyil".

Qarabağın maşhur müəllimləri...

Təhsil Nazirliyinin "Qarabağın maşhur müəllimləri" layihəsinin növbəti tarixi siması pedaqqoq, publisist, tərcüməçi, jurnalist, yazıçı, naşir Haşim bəy Vəzirovdur.

Qurumdan verilən məlumatata görə, o, 1868-ci ildə Şuşa şəhərində anadan olub.

Haşim bəy Vəzirov İrəvan, Bərdə, Şəki və Şuşada müəllimlik edib. İrəvan Müəllimlər Seminariyاسını bitirdikdən sonra. Böyük Vedi kəndində müəllimliyə başlayıb. Sonra Cavanşir qəzasının Alpout, Şəki qəzasının Kiçik Köynük, Cavanşir qəzasının Bərdə kəndlərində pedaqqoji fəaliyyətlə məşgul olub. Bir müddət isə Şuşada yaradılan müsəlman-rus məktəbinin müdürü işləyib. Şuşa realni məktəbinin hazırlıq sinfində ana dilindən dərs deyib.

Pedaqqoji fəaliyyət Vəzirova xalqının məişətinin daha dərindən öyrənilməsinə imkan yaradıb. Xalq həyatından, məişətdən öyrəndikləri onun bir yazıçı-jurnalist kimi fealiyyətinə səmərəli təsir göstərib. Haşim bəy müdürü işlədiyi məktəbdə sərt bir nizam-intizam yaratmaqla yanaşı, savadsızlar üçün axşam kursları da açıb. Bütün varlığıyla millətinin savadlanmasına, məktəbə gələn hər bir uşağın yüksək

bılık almasına çalışıb. O, əlinin əməyi, zəhməti hesabına dolananları, cəmiyyətin bütün təbəqələrini əhatə edən çalışqan insanı millətinin sərvəti hesab edib.

Təhsil Nazirliyinin "Qarabağın maşhur müəllimləri" layihəsinin növbəti tarixi siması Azərbaycanda xalq tehsilinin inkişafında müstəsna xidmetləri olan ziyanı, Şuşada açılan darülmüellimin ilk təşkilatçı ve müdürü Müseyib İlyasovdur. Nazirliyindən verilən məlumatata görə, o, 1884-cü ildə Laçın rayonunun Oğuldərə kəndində anadan olub.

Müseyib İlyasov Bakıda və Quba da məktəbdə işləyib. 1931-ci ildək Zəngəzur Qəza Xalq Maarif şöbəsinin müdürü vəzifəsində işləyib. Xalq Maarif şöbəsinə rəhbərlik etdiyilə illerdə Laçın

şəhərində, Şamkənd, Vağazin, Qorcu, Kürdhacı, Hoçaz və onlarla başqa kəndlərdə məktəblər açıb.

Təhsil Nazirliyinin "Qarabağın maşhur müəllimləri" layihəsinin növbəti siması Ənvər Rzadır. Təhsil Nazirliyindən verilən məlumatata görə, o, 1939-cu il martın 3-de Kəlbəcər rayonunun Aşağı Ayrım kəndində anadan olub. Ənvər Rza M.F. Axundov adına Azərbaycan Pedaqqoji Xarici Diller İnstitutunun (indiki Azərbaycan Diller Universiteti) ingilis dili fakültəsində təhsil alıb. Həmin institutda ingilis dili leksikası kafedradasında müəllim, baş müəllim, kafedranın müdürü vəzifəsində işləyib. Sona institutun nəzdində ilk dəfə olaraq tərcümə kafedrasını yaradıb və ömrünün sonuna qədər bu kafedranın müdürü vəzifəsində çalışıb. O, istedadlı şair, cəfakes alım, həm də peşəkar tərcüməçi olub.

Qeyd edək ki, "Qarabağın maşhur müəllimləri" layihəsi çərçivəsində Qarabağda doğulan və pedaqqoji fəaliyyətlə məşgul olan tanınmış şəxslər barədə məlumatlar təqdim olunur. Layihənin məqsədi əslən Qarabağdan olan məşhur müəllimləri yad etməkdir.

Stalin haqqında miflər və əfsanələr

"Ellər atası" İosif Stalinin şəxsiyyəti barədə saysız-hesabsız miflər və əfsanələr yayılıb. O, hakimiyyəti qəsb etmiş totalitar lider, adı sürgünlər və repressiyalarla bağlı ganlı diktator və ikinci Dünya müharibəsinin triumfatoru kimi məşhurdur. İllər keçəndən sonra da bu odioz və koloritli personajın şəxsiyyətinə maraq azalmır. Onun qədər məşhur siyasi lider tapmaq çətindir. Onun adı çəkiləndə bəzilər qıcıqlanır, kimdəsə bu ad qəzəb, kimdəsə hörmət, kimdəsə qorxu hissəleri oyadır. Amma bu xarizmatik və hərtərəfli siyasetçinin müasirlərindən heç kəs ona lağeyd qalmayıb.

Stalinin tərcüməyi-halında Bakı tələyülü rolu oynayıb. Stalin təxəllüsü ilə daha çox məşhur olan İosif Cuqaşvilinin inqilabi fealiyyəti buradan başlanır. Stalinin gələcək xanımı Nadejda Alliluyeva ilə tanışlığı da Bakı ile bağlıdır. Stalinin ailəsində yayılmış əfsanəyə görə, İosifin texminən 20 yaşı olanda, daha dəqiq desək 1903-cü ildə ikiyاشlı Nadejda Alliluyeva Bakıda sahildən dənizə yığılır və İosif qızçıqası xilas edir. Bundan sonra İosif və Nadejda yalnız 1917-ci ilin mart ayında yenidən görüşəcək və daha sonra evlənəcəklər.

"Ellər atası"nın həyatından Bakı ilə bağlı daha bir maraqlı epizod var. Bu epizod 1943-cü ildə Stalinin ikinci Dünya müharibəsinin nəticəsini faktiki olaraq qabaqcadan həll etməsi məşhur Tehran konfransına səfəri ile bağlıdır. Sergey Brilyovun "Vesti v subbotu" vərilişinin növbəti efiri həmin səfərin marşrutuna həsr edilmişdi.

1943-cü il noyabrın 25-nə keçən gecə Kuntsevo dəmiryolu platformasından bir qatar yola düşdü. Bu qatarın

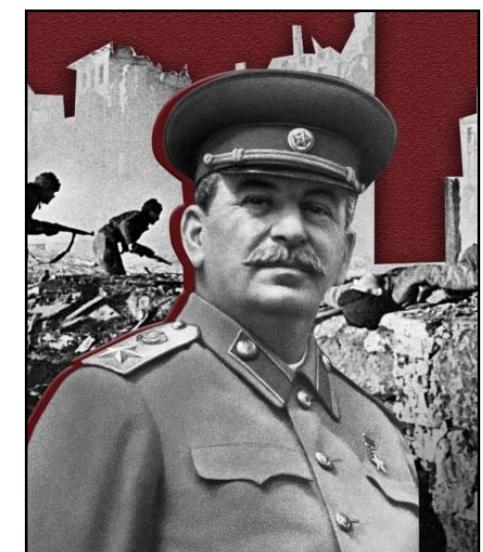
marşrutu haqqında bir qrup şəxsən başqa heç kəs heç ne bilmirdi. Qatar Stalinqrada çatandan sonra Kotelnikovo tərəfə döñür, Qızlar və Mahaçqaladan keçərək Bakıya gedirdi. Liter qatarının hərəkətinin maksimal təhlükəsizliyini təmin etmək üçün mazutla dolu parovozdan istifadə etmək qərara alınmışdı. Buna görə qatarı Bakıya qədər aparan parovozun briqadası cəmi iki nəferdən ibarət idi - maşinist və onun köməkçisi.

Sergey Brilyov deyib: "Biz Stalinin marşrutu haqqında bütün xatirələri, bütün versiyaları arasındaşdırıq. Bir versiya göre, Stalin Moskvadan uçub, təyyarə Krasnovodskda yerə enib, sonra İranın Ənzəli limanına qədər katerdə üzüb keçib və oradan Tehrana gedib, yəni ümumiyyətlə Bakıda olmayıb".

TASS informasiya agentliyinin baş direktorunun birinci müavini Mixail Qusman isə bu barədə başqa fikirdədir: "Bu versiyaların müəlliflərini incitmək istəməm, amma bunular hamısı miflər və əfsanələrdir".

Mixail Qusman Stalinin tərcüməyi-halında bu mübahisəli epizod haqqında öz atası Solomon Qusmandan eşidib. İxtisasa həkim olan Solomon Qusman 1941-ci il iyun ayında cəbhəyə göndərildi, amma 1943-cü ildə gözlənilmədən, içərisində xüsusi əhəmiyyətli sərnişinləri olan liter qatarının Bakıya gəlməsi haqqında depəşa alındıqdan sonra geriye, Bakıya çağırılmışdı. Qatar Stalinini aparırdı.

Mixail Qusman deyib: "Atam danişirdi ki, kortej şəhərə tərəf hərəkət etdi, dağüstü parka qalxdı (həmin park indi də mövcuddur), amma heç kim maşinalardan çıxmırı. Stalin yalnız pəncərəni saldı. Şəhərdə işqlar yanındı. Onlar bir neçə dəqiqə orada dayandılar və Teymur Quliyevin bağına getdilər, Stalin

gəcəni orada keçirdi. Və səhər tezdən, saat altıda onlar bağdan çıxdılar və arṭıq səhər saat yeddidə təyyarə Tehrana yola düşdü".

Tehran konfransında Çörçill Stalinə bir qılınc təqdim etdi. Həmin qılıncın tiyəsində bu sözər yazılmışdı: "Stalinqradın polad kimi möhkəm vətəndaşlarına, Britaniya xalqının heyranlıq əlaməti olaraq Kral VI Georqdan".

Bu sırlı marşrutla bağlı daha bir əlamətdar hədiyyə var. Stalinqrad dəmir yolunun Kotelnikovo stansiyasında Stalin dəmiryolcularla və stansiyasının depo işçiləri ilə görüşüb. Həmin görünüş istirakçıları 1949-cu ildə Stalinin 70-illiyi şərəfinə bu əlamətdar hadisə haqqında xatire kimi, sovet hökumət nümayəndə heyətinin Tehran konfransına getdiyi qatarın maketi şəklində stolüstü mürəkkəbəqablı dəstə hazırlayıb onu generalisimus hədiyyə edəcəklər. Hazırda hədiyyə "Stalinqrad vuruşması" muzey-qoruğun fondlarında saxlanılır.

Tacir Şahmalioğlu ilə "Bayati-Şiraz" söhbəti...

Qarabağ nisgilini, qabıq bağlamayan yaramızı, vətənə olan müqəddəs hissələrimizi məhz bu avaz ifadə etdi illərlə. Tacir Şahmalioğlunun 12 yaşında oxuduğu "Bayati-Şiraz"ı hər dinlədiyimizdə iliklərimizə qədər hiss etdik Qarabağın yoxluğunu, torpaqlarımızın bağını qanadan düşmənin ayaq səslərini. Ancaq etiraf edək ki, 30 ilə yaxın müddətdə bizi Qarabağdan, Qarabağı da bizdən ayırmayan, ayrılmaga qoymayan məhz 12 yaşılı Tacirin "Bayati-Şiraz"ı oldu.

Bəs heç düşünmüsünüz mü bu mahni necə yaranıb?

Tacir Şahmalioğlunun özünü dinləyək: "Bayati-Şiraz"ın yaranma tarixi 1976-ci ildədir. Bizim bədii rəhbərimiz Murad Rzayev eşidib ki, Sarıcalı kəndində belə bir uşaq var. Gəlib atamın yanına dedi ki, bu uşağı burda paslanmağa qoymayıñ, verin mənə, Bakıya aparım. 1977-ci ildə köhnə Lenin sarayı, indiki Heydər Əliyev sarayında bizim konsertimiz var idi. Mən səhnənin arxasında idim, səhnəye çıxmak üçün növbəmi gözləyirdim. İlk olaraq səhnədə aria səslənməyə başladı Beethovenin əserindən. Səhnənin arxasında həmin qalın səsli kişi arıyanı oxumağa başladı. Musiqi məni təsirləndirdi, düşdü dilimə. Yavaş-yavaş başladım zümrümə etdim, "Bayati-Şiraz"ı oxudum öz-özümə".

12 yaşılı Tacir öz-özünə etdiyi o zümrüməni müəllimi Murad Rzayevlə böülüşmək qərarına gəlir: "Murad bəy, size bir şey var ki, onu oxumaq istəyirəm icaze versəniz. Dedi ki, oxu görüm. Qarmonçalan Elçin Cümşüdoğlu tez qarmonu götürdü, uşaqlardan biri zərbə, Murad müəllim özü də tarı götürdü, "Bayati-Şiraz" üstündə. Oxudum, Murad müəllim özü də məəttəl qaldı ki

çoç gözəl, maraqlı ifa oldu. Dedi ki, Abbas Səhətin "Vətən" şeirinin sözlerini kim bilir? Uşaqlardan biri dedi ki, mən bilirəm. Çünkü bizim əhatəmizdə qiraətçilər də olurdu. Murad müəllim dedi ki, gel "Bayati-Şiraz"ı Abbas Səhətin misraları ilə oxu. Yəni oxuduğum kimi (oxuyur). Bir müəllim kimi mənə yol göstərdi, mən də oxudum".

30 illik yurd həsrətimizin sona çatlığı, qələbəmizin sevincini doya-doya yaşadığımız bu günlərimizdə də bize ruh verən təkrarsız avazdır "Bayati-Şiraz". Yanıb-yaxıla dinlədiyimiz bu muğamı artıq nisgillə, həsrətə yox, sevinc və coşğu ilə dinləyirik. Hər misrasında Vətən duyulan sevgi var, Qarabağ var, qələbə var "Bayati-Şiraz"da. Ele muğama can verən Tacir Şahmalioğlu da ilə dəfə qələbə sevinci ilə yenidən zümrümə etdi "Bayati-Şiraz"ı.

Müğənni ifasının uşaqlıqda kimi cazibədar alınmadığını özü də etiraf edir. Tacir Şahmalioğlu hesab edir ki, "Bayati-Şiraz" toxunulmazdır. Bu səbəbdən özünün ifasında şöhrət tapan bu muğamı hətta oğlunun da oxumasına icazə verməyib: "Bu musiqi, bu improvizə əvəzolunmazdır. Bu toxunulmaz bir şeydir, buna niye toxunurlar ki? Bu elə bir musiqidir ki, Azərbaycanın qəmli günündə də, sevincin gündündə də insanlar bunu sevir, dinləyir. Ruhı qida kimi əsgərlərimizə iham verdi bu muğam. Bütün Azərbaycan xalqı bu mahnını ürkələrinin üzərində gəzdirir. Ona görə də bu musiqi toxunulmazdır. Mən çox xahiş edirəm ki, buna toxunmasınlar, dəyməsinlər!"

Doğuluğu Ağdam rayonunun da işğaldən azad olunmasından ihamlanan ifaçı bu münasibətlə qələmə alındığı şeirdə də "Bayati-Şiraz"ın hər zaman təravətli qalacağına eyham vurub:

Qoynunda gəzdiyim qoca dağlarda,
Gənclik illərimin sırları yatır.
Sonali göllərdə, buz bulaqlarda
Qəlbimi sizlədan illəri yatır.
Mən dağlar qoynunda dünyaya gəldim,
Torpağı hər zaman müqəddəs bildim,
Qəlbimdən silinməz Vətəndir dərdim,
Çünki orda qeyrəti oğullar yatır.
Özüm qocalsam da, nəgməm təzədi,
Milyon insanların könlün bəzədi,
Tacirəm, sevənlərim, sözüm sizədi,
Qəlbimdə hələ neçə nəgmələr yatır.

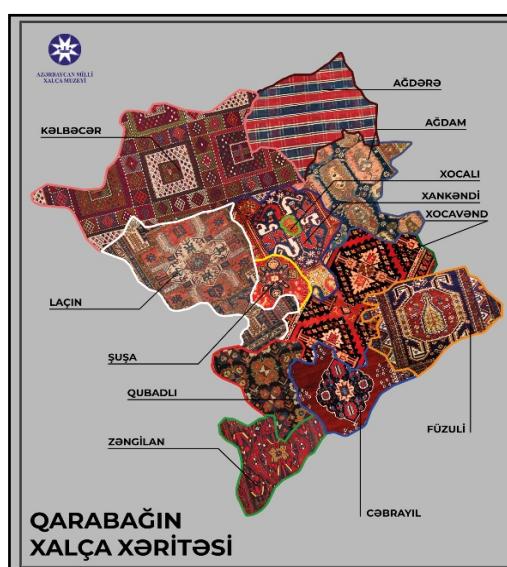
Qarabağımıza olan sevgimizin, Vətənə olan müqəddəs hissələrimizin şəhəridir "Bayati-Şiraz". Səslən, "Bayati-Şiraz", başını dik, avazın uca olsun! Hər qarışı şəhid qanıyla sulanan, çölünə, düzünə Vətən dediyimiz torpaqların səmasına ucalsın səsin! Qarabağdan, Şuşadan bir daha əskilməsin avazın!

Qarabağın xalça xəritəsi

Qarabağın hər şəhərinin, hər kəndinin özünəməxsus xalça ənənələri var. Tari-xən burada istehsal olunan xalçalar bütün dünyada əks-səda doğurub. Bu diyarın istedadlı sənətkarları əsrarəngiz xalçalar toxuya-raq ilmələrdə öz dünyagörüşünü, həyat fəlsəfəsini, bədii zövqünü əks etdirib.

İkinci Qarabağ müharibəsi günlərində Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi "Qarabağ xalça xəritəsi"ni hazırlanaraq izləyicilərə təqdim edib.

Qeyd edək ki, bu xəritədə hər bir şəhərə, rayona aid xalça nümunələri aq-qara rənglərdə təsvir olunub. Müqəddəs torpaqlarımız işğaldən azad olunduqca "Qarabağ xalça xəritəsi"

də al-əlvən rənglərə boyanıb.

Bu gün isə nəhayət ki, səbir-sizliklə gözlədiyimiz gün gəlib

çatdı. Artıq "Qarabağ xalça xəritəsi"ni tam rənglənmiş şəkildə izləyicilərə təqdim edilir. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi, rəşadətli ordumuzun qüdrəti sayesində illerdir Qarabağ həsrəti çəkən insanlarımız öz yurdlarına qayıdacaqlar. Qız-gelinlərimiz yenidən Azərbaycan xalqının ruhunu, hissələrini özündə əks etdirən əsrarəngiz, tayı-bərabər olmayan birlərindən nəfis xalçaları Qarabağda toxuyacaqlar.

Azərbaycanlı fotoqraflar beynəlxalq fəxri adlara layiq görünlüb

"Gilavar" Azərbaycan Foto Klubunun dəstəyi ilə azərbaycanlı fotoqraflar Beynəlxalq Foto Sənəti Federasiyasının (FIAP) fəxri adlarına layiq görünlüb. Beynəlxalq Foto Sənəti Federasiyası dünyada UNESCO tərəfindən tanınan yeganə fotoqrafiya təşkilatıdır. Bu qurumun fəxri adlarını əldə etmək üçün fotoqraflar xüsusi qaydalara əməl etməklə FIAP himayədarlığı altında dünyanın müxtəlif ölkələrində keçirilən fotomüsabiqələrdə iştirak etməli, onların təqdim etdiyi fotolar bədii və texniki ustalıq baxımından bəyənilməli, mükafatlar qazanmalıdır. Daha sonra qurumun Direktorlar Şurasının və Bədii Komissiyasının üzvlərinin böyük əksəriyyətinin səs çoxluğu və qərarı tələb olunur.

İldə bir dəfə təqdim olunan fəxri adlara bu il Azərbaycandan 5 fotoqraf layiq görünlüb. Belə ki, Nurlan Tahirli, Valeriy Xızov, Aleksandr Firstov Beynəlxalq Foto Sənəti Federasiyasının "Rəssam"ı, Rəşad Mehdiyev "Mükemməllik", İlqar Cəfərov isə "Mükemməlik/bürunc" dərəcələrini əldə ediblər. Bununla da 2016-ci ildən başlayaraq beynəlxalq fəxri ad alan azərbaycanlı fotoqrafların sayı 7-ə yüksəlib.

Qeyd edək ki, İlqar Cəfərov və Rəşad Mehdiyev bir əsrlik tərxiyi olan Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC) fotomüxbirləridir. Hər iki fotoqraf Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda başlamış Vətən müharibəsi zamanı cəbhəyanı bölgələrdə və işğaldən azad olunmuş ərazilərdə çəkilişlər aparıblar.

Musiqili Teatr növbəti layihəsini Laçına ithaf edib

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrı bir-biri ardınca maraqlı layihələri uğurla davam etdirir.

Teatrin mətbuat xidmətindən "Unikal"a bildirilib ki, yaradıcı heyətin tamaşaçılara təqdim etdiyi yeni layihə Laçın rayonunun işğaldən azad olunmasına həsr edilib.

Teatrin direktoru, Əməkdar incəsənet xadimi Əliqisəmet Lalayevin bədii rəhbərliyi ilə ərsəyə gələn "Laçına ithaf" kompozisiyası artıq sosial şəbəkə izləyicilərinə təqdim olunub. Kompozisiyada ABŞ-da yaşayan həmyerimiz, kamança usası İmamyar Həsənovun (ANNA RF qrupu ilə) ifasında "Ay Laçın" xalq mahnısından və tanınmış jurnalist, Əməkdar mədəniyyət işçisi Telli Pənahqızının "Laçın" şeirindən istifadə olunub. İdeya müəllifi Əməkdar incəsənet xadimi Əsgər Əsgərov, xor-meysteri Əməkdar artist Vaqif Məstanov, baletmeysteri Əməkdar artist Zakir Ağayev olan gözəl sənət işinin quruluşçu rejissoru Samir Qulamov, quruluşçu operatoru Hikmət Şahverdizadə, quruluşçu rəssamı Vüsal Rəhimdir.

Teatrin istedadlı aktyorları, vokal ifaçıları - Əməkdar artist Səidə Şərifliyeva, Mehrivan Zaliyeva, Gültac Əlili, Aydan Həsənova, Səmədzadə Xasiyev, Əmrəh Dadaşov və Emin Zeynallının qəlbini ovsunlayan, məlahətli səsleri, balet artistləri - İrane Kərimova və Məhəmməd Abdullayevin təsirli performansı sanki bizi doğma yurd yerlərimizə səsləyir. Təqdimatın özündə də elə beləcə qeyd olunur: "Yolumuz Laçınadır!"

Kollektiv üzvləri - istər teatrin aktyor heyəti, istər xor, istərsə də balet truppasının artistləri bundan sonrakı planlarını Şuşa, Laçın, Ağdam, Fuzulidə və digər doğma məkanlarımızda davam etdirmək arzusunda olduqlarını bildirdilər.

Qanvermanın faydalari va zararlari

Qana ehtiyaci olanlar üçün qan vermek həm vacib, həm də savab işdir. Bir çox xəstələr vardır ki, qan çatmaqlığı səbəbindən həyainı itirir. Hətta elə xəstələr var ki, onlara vaxtaşırı qan köçürmək lazımlı gəlir. Qəza zamanı qan itirən xəstələrə və bəzi qan xəstəlikləri zamanı qanköçürməyə da-ha çox ehtiyac olur. Hər bir sağlam adam ildə 2 dəfə qan verə bilər. Qan vermek insanın sağlamlığı üçün faydalıdır. Çəkisi 50 kilogram və yaşı 18-65 arasında olan hər bir sağlam adam qan verə bilər. Çünkü, qanvermə zamanı qan hüceyrələri yenilənir.

Amma qanvermanın bəzi zərərləri də var. Adətən qan verən adama meyvə şirəsi və ya şokolad verirlər. Çünkü ilk dəqiqələrdə qan verən adamda baş hərlənməsi ola bilər.

Qanvermədən sonra donorda aşağıdakı əlamətlər baş verə bilər:

- ürək bulanma
  - baş gicəllənmə
  - titrətmə və tərləmə
  - stres
  - baş hərlənmə
  - yixılma hissi
  - əzələlərdə və dodqlarda qicolmalar
- Qanvermənin faydaları:
- orqanızdə qan hüceyrələri təzələnir
  - qanda yağıñ miqdarı aşağı düşür
  - ürək xəstəlikləri riski 90% azalır
  - qan vermək bədəni cavanlaşdırır
  - sağlam həyat tərzi üçün ildə 1 dəfə qan vermək faydalıdır
  - qan verən adam özünü yüngül və rahat hiss edir
  - qan verən adamın qanyaradıcı orqanları fəaliyyətini gücləndirir və yeni qan yaratmaq üçün hərəkətə başlayır.

Soyuq duş qəbulunun 10 faydası

1. Soyuq duş qəbul etmək bədən müqavimətini artırır. Bu səbəbdən də soyuq duş qəbul edən adamlar soyuqdəymə xəstəliyinə az yolu-xurlar.

2. Soyuq duş qəbul etmək qan dövrənini sürətləndirir, ürək - qan - damar sistemi fəaliyyətini artırır. Soyuq su qan damarlarını daraldır və qanın sürətlə axmasını təmin edir.

3. Soyuq duş qəbul etmək bədənin temperaturunu aşağı salır, stressi aradan qaldırır.

4. Soyuq duş qəbul etmək metabolizmi sürətləndirir, yağı hüceyrələrini parçalayır, onları yenidən əmələ gəlməsinin qarşısını alır.

5. Depressiyani aradan qaldırır. Virciniya Tibb Universitetinin alımlarının araşdırılmalarına görə soyuq duş Beyindəki mavi nöqtələri oyadır. Mavi nöqtələr beyinin adrenalin ifraz edən hissəsində olur. Adrenalin depressiyanın qarşısını alan bir hormondur.

6. Soyuq duş limfa sisteminindəki atriq madde-lərin bədəndən çıxarılmasını sürətləndirir.

7. Soyuq duş ağ ciyərləri genişləndirir, nefəsalanı rahatlaşdırır.

8. Soyuq duş dəridə sizanaq əmələgəlməsinin qarşısını alır. Səcları soyuq su ilə yuduqda daha parlaq olurlar.

9. Soyuq duş enerji və canlılıq yaradır.

10. Soyuq duş hormonların mübadiləsini artırır, sperma sayını çoxaldır. Buna görə də uşaqlar ola bilməyənlərə soyuq duş qəbul etmək faydalıdır.

Ağciyarlardan koronavirusdan necə sağalır?

İnsanın ağciyərləri koronavirusdan əziyyət çəkdikdən sonra öz-özünə bərpa olunur.

"Unikal" oxu.az-a istinadən bildirir ki, Rusiyalı pulmonoloq Aleksandr Karabinenko "Sputnik" radiosuna bu prosesin necə sürətləndiriləcəyindən danışır.

Koronaviruslu sətəlcəmin keçirilmesi bir müddət aradan qaldırılması lazımlı olan nəticələrə səbəb olur.

Onun sözlərinə görə, xəste insanın ağciyərində geniş fibrotik dəyişiklik zonası qalır, öskürek və nəfəs darlığı uzun müddət, bir ay yarıma qədər müşahidə edilə bilər. Ancaq

bədənə müdaxilə etməsəniz, ağciyərin tam bərpa prosesi baş verəcək:

"Bədənimizdə bəzi hüceyrələr öldükdə, digərlərinin doğulması və ağciyərlərin quruluşunun bərpa edilməsi ilə bağlı yenilənmə prosesi var, ancaq bəzi hallarda, insan özünü məhv edərsə, bu yarımcıq baş verir".

O qeyd edir ki, siqaret çəkən insanın ciyərlərində yaxşılaşma baş vermir. Həmin vəziyyətdə, bu yalnız pis bir vərdiş deyil, yavaş-yavaş baş verən intihardır.

"Orta hesabla ağciyərin bərpası üç aydan bir ilə qədər davam edir. Çox şey immunitetin vəziyyətindən və insanın fiziki quruşulundan asılıdır", - deyə mütəxəssis bildirib.

Tomografiyanın zararları

Tomografiya müasir tibbi texnologiyanın teməl diaqnostika vasitələrindən bəridir. Bir çox xəstəliklərə diaqnozun qoyulmasında tomografiyanın nəticələri əsas götürülür. Tomografiya diaqnozlarının qoyulmasında həkimlərin əsas köməkçisi sayılır.

Bu texnoloji aparatin tibbi diaqnostikada nə qədər faydası varsa, insan organizmində bir o qədər zərəri var. Xəstəliklərin diaqnozunun təsdiqlənməsi üçün tomografiyanın nəticələri vacibdir, amma ehtiyac olmadan bu apartdan keçmək orqanizmə radyasiya şüası qəbul etmək deməkdir. Bəzi tibb mütəxəssisləri tomografiyanın 5 ildən bir keçməyi məsləhət görür. Tomografiya orqanizmə

rentgendifdən 400 dəfə çox radyasiya şüası ilə təsir edir. Tez-tez tomografiyanın keçən adamların orqanizmə radyasiya şüaları ilə zəhərlənmiş olur.

Xəstələrə yanlız xəstələndiyi zaman tomografiya çəkdirmek tövsiyə olunur. Zərurət olmadan, tez-tez çəkilən tomografiya xərcəng xəstəliyinə səbəb ola bilər. Hər tomografiya çəkilişində orqanizm 14-21 mqy-milliq-ray radyasiya qəbul edir. Bu atom bombasından 2,5 kilometr uzaqlıqda olan adamın aldığı radyasiyanın dozası ilə eynidir. Tomografiya vacib olduğu zaman çəkilməlidir. Bəzi xəstəliklər var ki, onlara diaqnoz qoymaq üçün bu vacibdir. Məsələn, beyin qansızması, xərcəng kimi xəstəliklərde buna ehtiyac böyükür. Radya-

siyanın təsirləri orqanizmdə 20 il müddətində qala bilir. Buna görə də tomografiyanın ehtiyac olmadığıca istifadə etmək lazımdır.

Yavaş yeməyin 5 faydası

1. İştahanın azalması.

Əger yavaş-yavaş yemek yesəniz iştahanız azalacaq. Qida mədəyə düşdükdən 15-20 dəqiqə sonra beyinə doyma signali çatır. Ona görə də ləng yemek lazımdır ki, vaxt getsin və beyinə signal çatınsın. Beyin bədənin tox olduğunu hiss etsin deyə qidanın çoxlu çeynəmək lazımdır. Tez-tez çeynəyi əldən qida mədəni doldurur, amma adamı doydurmur. Beləliklə də adam çox yeyir və mədəsi böyüyür. Mədə böyüdükçə qidaya olan təlabat artır, daha çox yemək lazımlı gəlir və bununla da adam köklər.

2. Çəkiyə nəzarət.

Araşdırmalar qida qəbuluna sərf olunan zamanla bədənin çəkisinin artması arasında əlaqə olduğunu sübut edib.

3. Həzm sisteminin yaxşılaşdırılması.

Həmiya məlumdur ki, həzm qidanın ağızda çeynənməsindən başlanır. Çeynənmə zaman qidanın üzərinə ağız suyu töküür ki, bu da qidanın həzm olunması üçün vacib elementlərdən bəribidir. Qida ağızda nə qədər çox çeynənəsə həzm bir o qədər yaxşı olar.

4. Yediiniz hər qidadan ləzzət almağa çalışın.

Siz qidanın yavaş-yavaş çeynədikcə qidanın dadını daha yaxşı hiss edirsiniz. Yalnız yavaş çeynənən zaman qidanın dadi, ləzzəti və ətri hiss edilir və yediyiniz sizə ləzzət edir.

5. Kəmiyyət keyfiyyətin əleyhinədir.

Yediyi qidanın fərqinə varmayan adamlar əllərinə nə keçdi yeyirlər. Onlar üçün qidanın keyfiyyəti maraqlı deyil. Belə insanlar qiyməti ucuz, çəkisi çox olan qidaları yeyirlər və kökelirlər. Əslində isə az və keyfiyyətli qida qəbulu sağlamlıq üçün daha çox faydalıdır.

Nuş olsun!

Sitogenetik müayinə

Reproduktiv sistemin patoloji vəziyyəti xromosom anomaliyaları, gen mutasiyası və xəstəliyin irsi meyillik ilə bağlı olur.

Sitogenetik müayinəni genetiklər icra edirlər.

Müayinənin aparılmasına göstərişlərə cinsiyət orqanlarının olmaması və cinsi inkişafın gecikməsi, cinsiyət orqanlarının anomaliyası, birencili amenoreya, kiçik müddətlərdə adəti düşüklər, sonsuzluq, xarici cin-

siyyət orqanlarının quruluşunun pozulması addır.

Xromosom anomaliyalarının markerləri çoxsayılıdır və əksər hallarda gizli somatik inkişaf anomaliyası və displaziyası, eləcə də cinsiyət xromatının dəyişiklikləri selikli qışadan şpatel ilə götürülür. Xromosom anomaliyasının son diaqnozunu yalnız kariotipin təyini əsasında müəyyən etmek olur.

Kariotipin müayinəsi üçün göstəri-

şlər aşağıdakılardır:

- xromatinin miqdardındaki dəyişikliklər
- gizli somatik inkişaf anomaliyası
- displaziyalar
- inkişaf qüsurları
- çoxsayılı eybəcərlilik
- ailə anamnezində erkən abortlar.

Kariotipin təyini qonad diskineziyası olan xəstələr üçün vacib müayinə sayılır.

"Qarabağ" 100 min manat pul qazandı

"Qarabağ" a UEFA tərəfindən pul vəsaiti daxil olub.

"Unikal" qəzeti xəbər verir ki, 46 390 avro (95 577,317 manat) AFFA-nın vasitəciliyi ilə "Qarabağ" klubunun hesabına köçürülb.

Belə ki, Azərbaycan Premer Liqasının UEFA reytinginə əsasən tutduğu mövqə nəzəre alınmaqla, cari mövsüm avrokuboklarda mübarizəni davam etdirən klub olaraq 20 min, UEFA Avropa Liqasının 2019/2020-ci il mövsümündən balans olaraq 26 390 avro Ağdam klubunun xəzinəsinə köçürülmə edilib.

"Real"ın baş məşqçi postuna 2 namızəd

İspaniyanın "Real" klubunda baş məşqçi Zinəddin Zidanı əvəzləmək üçün daha bir namızəd müəyyənəşib.

"Unikal" qəzeti xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, "kral klubu" keçmiş futbolçusu Raul Qonsalesi baş məşqçi postuna getirmək niyyətindədir. Hazırkı baş məşqçi Zinəddin Zidanın fəaliyyətindən razı olmayan Madrid klubu namızədləri müzakirə edir. Klubun müzakirə etdiyi əsas namızədlərdən biri də hazırda "Real"ın əvəzedici komandasını çalışdırıran Rauldur.

Digər namızəd isə son olaraq "Tottenham"ı çalışdırıran Maurisio Poçettinodur.

Zidanın klubla müqaviləsi 2022-ci ilin yayında nəzərdə tutulub.

"Neftçi"nin məşqçisi koronavirusa yoluxub

"Neftçi" klubunda daha bir nəfər koronavirusa yoluxub.

"Unikal" qəzeti klubu istinadən xəbər verir ki, "ağ-qaralar"ın qapıcılar üzrə məşqçisi Eti-bar Tariverdiyevdə də koronavirus aşkarlanıb. Onun son test nəticəsi pozitiv olub. Komanda bu gün növbəti dəfə testdən keçəcək.

Ötən gün məşqə çıxmayan qapıcı Kamran İbrahimov və yarımmüdafieçi Sabir Buqrın isə hazırda özlərini yaxşı hiss edir.

Daha əvvəl "Neftçi"nin baş məşqçisi Samir Abasov, onun köməkçisi Vəfadar Quliyev, müdafiəçilər Anton Krivotsuk, Mərt Çelik, Məmmadu Mbodj və Voyislav Stanković, həmçinin yarımmüdafieçi Fəhmin Muradbeylinin testi müsbət çıxbı.

"Neftçi" Azərbaycan Premer Liqasında növbəti oyununu dekabrın 5-də, səfərdə "Sabah" a qarşı keçirəcək.

Ronaldo 750-yə çatdı, yeni rekorda imza atdı

"Juventus" UEFA Çempionlar Liqasının qrup mərhələsinin 5-ci turu çərçivəsində "Dinamo"nu (Kiyev) 3:0 hesabı ilə məglub edib.

"Unikal" qəzeti xəbər verir ki, bu oyunda "qoca sinyora"nın ikinci qolunu vuran hücumçusu Kristiano Ronaldo rekordla yadda qalıb. Bu, portuqaliyalı futbolçunun turnirdeki ev oyunlarında vurduğu 71-ci qolu olub. O, bu göstəricidə "Barselona"nın hücumçusu Lionel Messini geridə qoyub və mütləq rekord sahibi olub.

Həmçinin, "Dinamo"ya vurduğu qol Ronaldonun karyerasında 750-ci qolu olub.

Belarus siyasi səbablardan dünya çempionatından mahrum edilə bilər

23-24 aprel 2022-ci ildə Belarusun paytaxtı Minskdə keçiriləcək idman yeri üzrə komandalararası dünya çempionatının məkanı dəyişdirilə bilər.

Buna səbəb Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin (BOK) ötən həftə Belarus Milli Olimpiya Komitəsinin (BMO) Olimpiya Hərəkatının pozulmasına ittiham etməsindədir.

"Unikal" qəzeti xəbər verir ki, BMO-un prezidenti Aleksandr Lukaşenko 2008-ci il Olimpiadasının dekatlon üzrə gümüş mükafatçısı Andrey Kraučenko qarşı siyasi motivlərdən istifadə etməsində günahlandırılır. Kraučenko yeni prezident seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı açıq məktub yazdıqdan sonra millidən qovulub, daha sonra Lukaşenko qarşılığında nümayişlərdə iştirak etdiyi üçün hebs edilib.

Qeyd edək ki, bu yaxınlarda Avropa Atletika Federasiyası komandalararası Super Liganın Minskdən Polşanın Xojuv şəhərinə keçirildiyini açıqlayıb. Lakin səbəb kimi siyasi yox, Minsk texniki səbəblərdən yarışı keçirməkdən imtina etməsi göstərilib.

Neymar Avropa Liqasını aşağıladı

Bu gün qrup mərhələsinin V turunun oyunları keçiriləcək Avropa Liqası növbəti dəfə aşağılanıb.

"Unikal" qəzeti məlumatına görə, əksər aparıcı klubların barmaqarası yanaşlığı turnirə Neymar da yaxşı baxır.

Çempionlar Liqasında mübarizə aparan PSJ-nin VI tur ərefəsindəki perspektivini dəyərləndirən braziliyalı hücumçu 3-cü yerin sahibi kimi Avropa Liqasına yuvarlanması özünə siğışdırmadığını gizlətməyib: "Mən PSJ-yə ona görə gəlməmişəm ki, Avropa Liqasında oynamayı".

Qeyd edək ki, H qrupunda son tur öncəsi üç komanda - "Mançester Yunayted", PSJ və "Leypsiq" in 9 xalı var. Son turda "Başakşehir"lə qarşılaşacaq parislilər 1/8 finala yüksəlmək üçün ən azı 1 xal qazanmalı, ya da uduzsa, digər görüşün heç-heçə bitməməsini arzulamalıdır.

11 ayda 42 qol - Levandovski zirvədə

2020-ci ildə bütün turnirlərdə ən çox qol vuran futbolçuların siyahısı açıqlanıb.

"Unikal" qəzeti məlumatına görə, Beynəlxalq Futbol Tarixi və Statistikaları Federasiyasının (IFFHS) cədveline Robert Levandovski başçılıq edir. "Bavariya"nın polşalı hücumçusu bu ilin başa çatan 11 ayı ərzində 42 qol vurub. Dortmund "Borussia"nın norveçli gənc ulduzu Erling Haland 39 dəfə fərqlənib. İlk "Üçlüy"ü Kristiano Ronaldo qapayır. "Juventus"ının portuqaliyalı futbolçusu 37 qola imza atıb. Romelu Lukaku (Belçika, "Inter") 34, Rauno Sappinen (Estoniya, "Flora") 32, Junior Negrao (Braziliya, "Ulsan") 30 qolun müəllifidir. Qeyd edək ki, siyahıda ən azı 22 qol vuranlar yer almışdır. Buna 29 futbolçu nail olub.

Premyer Liqada transfer qadağası - gənclər üçün

İngiltərə Premyer Liqasında gənc oyuncuların keçidi ilə bağlı yeni qərar tətbiq olunacaq.

"Unikal" qəzeti məlumatına görə, Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqından çıxması ilə bağlı olaraq klublar 2021-ci il yanvarın 1-dən sonra 18 yaşadək futbolçu transfer edə biləməyəcək.

Həmçinin, 21 yaşadək oyuncuların transferinə məhdudiyyət qoyulacaq. Hər klub eyni transfer dövründə maksimum 3 belə oyuncu ilə güclənə bilər. Legionerlər isə Böyük Britaniyada işləmək hüququ almaq üçün müəyyən ballar toplamalıdır. Bu göstərici onun yaşmadakı oyun sayı və ölkəsinin millisinin FIFA reytingindəki mövqeyindən asılı olacaq.